

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina mesa mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Pred Hitlerjevo potrditvijo

Danes bo v Nemčiji plebiscit za Hitlerjevo najvišjo funkcijo. Adolf Hitler je že državni predsednik, po vseh pravih formalnostih zakonito postavljeni predsednik, pa vendar naj se danes izreče še vesoljni zbor volilcev, da je podelitev te najvišje časti, najvišjega dostojanstva, pa tudi moči — želja vsega nemškega naroda.

Nihče ne dvomi, kako se bo izrekla ta želja. Saj ni dolgo, ko je Nemčija že odločala plebiscitarno o vladnih ukrepih. Doseglo se je soglasje, ki se je blizu stoočstvom. Da tudi to pot ne bo bistveno drugače, leži na dani. Saj je 30. junij pokazal, da se ni šalit za »voljo« nemškega naroda. Pa prav ta 30. junij daje današnjemu plebiscitu neki poseben pečat, nekaj takega, kar zveni raven kot nekako oddeljeno mnenje. Se danes ni ozadje onega skrivnostnega afiranja zoper vodjo dovolj pojasnjeno in ne poznamo njega pravih gonilnih sil. Ostal je po oni aferi vtis, da je celo v jedru stranke narodnega socializma nekaj nezadovoljstva, da je v njej — oddeljeno mnenje, ki pa ne pride in ne more priti do besede. In to mora vnanjega opazovalca bolj zanimati nego nedeljske volitve same, dasi je na žalost prav o tem najtežje doznati kaj zanesljivejšega.

Dogodki 30. junija so hkrati velika pobuda za sedanji režim, da afirmira razpoloženje za Hitlerja v največji meri. Zakaj ta afirmacija je potrebna tako za nemško notranjost kakor za inozemstvo. Notranjost se mora prepričati, da je bila akcija, ki se je na tako brutalen način likvidirala 30. junija, samo delo nekaterih posameznikov ter da celotno narodnosocialistično gibanje v njej ni prav nič prizadeto. Inozemstvo pa mora dobiti vtis v prav tistem smislu in naj na temelju nedeljskih volilnih rezultatov verjame, da oddeljenega mnenja v hitlerizem sploh ni. In preko tega naj se prepriča, da je Nemčija kot nerazdeljiva enota za svojim vodjo, da je njegovo predsedstvo izraz nacionalne volje, ne pa morda — uzurpacija.

To je vsekakor poglavitna svrha nedeljskih volitev. Hitlerjem ima ves čas veselje nad paradami, aranžmaji kolosalnega obsega, to so takorekoč njegova specialiteta, odkar eksistira kot gibanje množice. Da bo tudi danes uspel v tem pogledu, o tem ni mogoče imeti najmanjšega dvoma.

Ali drugo je, kar pričanja po plebiscitu. Polnomočje, absolutno polnomočje ne daje samo največje in najvišje pravice, marveč tudi nalaga največje dolžnosti in odgovornosti. Hitler bo moral pokazati, da je res prišel, da povede narod v boljšo bodočnost. Prav sedaj pa pritiskajo gospodarske težave še z večjo silo nego dosedaj. Kako bo Schacht opravil z njimi, je še vprašanje; uspeh ali prav tako tudi neuspeh se bo štel na Hitlerjev račun.

Morda še kočljivše je stvar v zunanji politiki. Tu so hitlerjevski propagatorji leto za letom očitali režimom, ki so imeli v rokah nemško zunanjo politiko, da nimajo hrbenice, da se ne zavedajo, kaj je nacionalna nemška čast in kako jo je treba braniti. Toda ko je hitlerizem prišel na oblast, kaj smo videli? Njegovo največje dejanje je bilo, da je Nemčija zapustila Ženevo. Ali to je povsem negativno dejanje, ki ni prineslo niti od daleč onega efekta, kakor so si ga v Berlinu obetali. Ostane pač resnica, da so v diplomatskem področju tudi hitlerjevski slabi kalkulirali, kakršni so bili vsi njihovi predhodniki.

Pa tudi na drugih zunanjepolitičnih odsekih, kjer se morejo uveljavljati hitlerjevske sposobnosti, ni boljših uspehov. Od Francije niso izsilili prav nič več koncesij nego poprejšnje diplomatske taktike Nemčije. Nasprotno, francoska politika je postala celo manj sentimentalna in mnogo bolj realna, kar se ne more vpisati kot pozitivna postavka v nemško bilanco. Napram Poljski, ki jo je nekdanji hitlerizem zaničeval kot najbolj manjvrednega sosedu, je sklenil hitlerjevski režim nekakšen pakt sporazuma ali celo prijateljstva, ki ni prinesel Nemčiji prav nikakih koristi v tistem smislu, kakor so se nekdanji glasile zahteve narodnosocialističnega radikalizma.

No, in Avstrija! Na tej fronti si je obetal hitlerizem prvi uspeh za svoj radikalizem na diplomatskem področju. Izvesti priključek Avstrije in pokazati vsemu svetu, da si nemški narod ne da več diktirati svoje volje od zunaj, to je bil program. Rezultati pa so tudi tu klavni. Kljub trdovratnim naporom je hitlerjevska akcija pojenjala in nič več ne more biti dvoma o tem, da je tudi na tej fronti, ki se je bila zdela najlažja, hitlerizem omagal in se moral umakniti pred — voljo drugih.

To so neuspehi, ki se ne dajo prikriti ne pred lastnimi, ne pred drugimi narodi. Serija pa z njimi še ni zaključena. Hitlerizmu se je posrečilo, da si je temeljito odvilj ono silo, ki je bila Nemčiji v povojnih letih najbolj naklonjena. Sovjetska Rusija se je odločno odvrnila od Berlina in ne bo dolgo, ko bo član Društva narodov, vrh tega kot odločen

PRIHODNJE DNI BO NA NOVO NASTAVLJENIH 1200 UČITELJEV

Razveseljiva izjava prosvetnega ministra pri otvoritvi letošnjega učiteljskega kongresa — Učiteljstvo zahteva, naj se v vsej državi uvede osemletni šolski pouk, kakor je vpeljan v dravski banovini

Beograd, 18. avgusta. p. Danes se je pričel XIV. kongres jugoslovenskega učiteljskega združenja, naše učiteljske strokovne organizacije, ki je bila osnovana takoj po osvoboditvi. Poleg čisto stanovskih zadev obravnava kongres tudi važne šolske probleme. Že takoj ob pričetku svojega dela je kongres podčrtal zahtevo, da naj se za vso državo uvede osemletna šolska obveznost, kakor je to uvedeno že v dravski banovini in kakor to predvideva zakon o narodnih šolah. Posebno pozornost in zadovoljstvo pa je izzvala med kongresisti, pa tudi v vsej ostali javnosti izjava prosvetnega ministra g. Miše Šumenkovića, da bo v najkrajšem času nastavljenih 1200 novih učiteljev in učiteljic, od tega samo iz dravske banovine okrog 200, ker se je postavilo prosvetno ministrstvo na stališče, da s pričetkom novega šolskega leta ne sme biti nobene šole in nobenega razreda, ki ne bi imel svojega učitelja.

Večina delegatov iz dravske banovine, ki jih je okrog sto, je z ostalimi udeleženci kongresa prispela v Beograd že snoči. V Beogradu se vrši istočasno več kongresov, zaradi česar zelo primanjkuje stanovanj. Po ustrežljivosti slovenskega rojaka g. Pavla Flereta, načelnika prosvetnega ministrstva, in pa po prizadevanju tajnika ljubljanske sekcije, pa so ljubljanski delegati kljub temu prišli vsi pod streho. Snoči so jim priredili v Beogradu pozdravni večer.

Otvoritev kongresa

Vsi kongresisti so dobili brošure, v katerih so navedene vse potrebne informacije ter opisani, tudi izeti, ki se bodo vršili v okviru kongresa.

Davi ob 9. je bila velika dvorana nove univerze, kjer se kongres vrši, nabito polna. Na galeriji so bili določeni prostori za one člane JUU, ki niso delegacije in za druge goste. Pester je bil pogled na vso množico, ki je napolnila dvorano. Polnoštevino so bile zasedene tudi novinarske klopi.

Skupščino je otvoril podpredsednik g. Djordje Mirkov iz Novega Sada. Ka je po odstopu predsednika g. Damjana Rašića prevzel začasno vodstvo predsedstvenih poslov. Nj. Vel. kralja je zastopal na kongresu gardni podpolkovnik Božić. Z izrednim zadoščenjem je navdalo vse učiteljsko dejstvo, da je bil osebnost navzoč tudi prosvetni minister g. dr. Miša Šumenković, iskreni prijatelj učiteljskega stanu. Zaradi znanih trzavic v JUU že več let prosvetni ministri niso osebno prisostvovali učiteljskim kongresom, marveč so se dali zastopati po svojih odposlancih. Minister g. dr. Šumenković je založil vso svojo avtoriteto, da se spori v učiteljski vrhovni organizaciji likvidirajo in da postane vrhovno vodstvo JUU zopet aktivno. Med častnimi gosti skupščine so bili med drugimi načelnik za osnovno-šolski pouk prosvetnega ministrstva g. Jakšić, predsednik profsorskega združenja g. Nedeljko Divac, zastopnik SKJ, zastopnik Rdečega križa. ter precejšnje število reprezentantov raznih beograjskih prosvetnih, kulturnih in humanih organizacij.

Podpredsednik Mirkov, je med viharim aplavzom zborovalce predlagal, da se odpošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, prav tako pa je bil z nedoljnim odobravanjem sprejet predlog, da se odpošlje brzojavni pozdrav predsedniku vlade gosp. Nikolji Uzunoviću.

Nagovor prosvetnega ministra dr. Šumenkovića

Po nagovoru predsednika je povzel besedo prosvetni minister g. Miša Šumenković. Ko se je pojavil na govorniškem odru, so ga zborovalci pozdravili z dolgotrajnim aplavzom. V toplem govoru je g. minister želel skupščini obilo uspehov in nato podčrtal glavne naloge učiteljev. Učitelji naj služijo državi in nacionalni ideji ter ideji jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva. Učiteljstvo naj deluje za dviganje splošne narodne prosvete in kulture, da

na ta način pripomore do lepše bodočnosti vsem plastem našega naroda. Spominjal se je tudi številnih žrtev, ki jih je dal učiteljski stan v vrstah onih, na čijih kosteh je nastala velika Jugoslavija. Z zadovoljstvom je g. minister ugotovil lepe uspehe, ki jih je doseglo učiteljstvo v šoli in izven nje, kljub sedanjim težkim prilikam, v katerih živi več naš narod. Zelo važni so problemi, ki zanimajo šolstvo v splošnem in učiteljstvo še posebej. Tem problemom posveča vs. prosvetno naš vrhovni gospodar Nj. Vel. kralj, v enaki meri pa tudi vsa kraljevska vlada.

Minister je nato omenil redukcije, ki so bile izvršene letos spomladi tudi na breme učiteljstva, naglasil pa je, da te žrtve niso bile zaman. S prihranki, ki so bili doseženi na ta način, bo mogoče nastaviti 1200 mladih učiteljev, kar se bo zgodilo že v prihodnjih dneh. Iz dravske banovine bo nastavljenih 200 učiteljskih abiturientov. S posebnim poudarkom je g. minister med viharim pritrevanjem zborovalce izjavil: Ob začetku šolskega leta, to je s 1. septembrom ne sme biti pri nas niti ene šole, niti enega razreda, ki ne bi imel svojega učitelja.

Dopoldansko delo

Vrstili so se nato še razni pozdravni govori, med katerimi je vzbudil posebno pozornost temperamentalni govor predsednika profsorskega združenja g. Divca, ki je omenil, da so si učitelji in profesorji najoziro vsojino tovariši. G. Divac je obenem opozoril na žalostno rano naše prosvetne politike, ki dopušča, da 140.000 otrok po nižji osnovni šoli nima prilike za nadaljnjo izobrazbo. Zato ga še prav posebno veseli, da tudi letošnji učiteljski kongres razpravlja o tem problemu in tudi on s svoje strani z vsem poudarkom podpira zahtevo po splošni uvedbi osemletne šolske obveznosti in razširjenju osnovne šole na višjo narodno šolo.

Po tej svečani otvoritvi so bili izvoljeni razni odseki, da pripravijo gradivo za ple-

narne razprave. Iz vrst delegatov dravske banovine so bili izvoljeni g. Kumeč iz Ljubljane v verifikacijski odbor, g. Juvancić iz St. Jurja ob Ščavnici v gospodarski odsek, g. Miloš Tajnik iz Slov. Bistrice v odsek za poročila in g. Vekoslav Mlekavž v odsek za resolucije. Po nekaterih internih zadevah, ki jih bo obravnavala skupščina, je bilo dopoldansko zasedanje zaključeno.

Učitelji so nato v povorki odkorakali v Saborno cerkev, kjer je bila zadušnica za umrle učiteljske dobrotnike in ustanovitelj JUU.

Popoldanska posvetovanja

Popoldne ob 14. so se zbrali delegati iz dravske banovine v dvorani Učiteljskega doma, kjer so obravnavali razne domače zadeve. Obširno poročilo je podal predsednik ljubljanske sekcije g. Ivan Dimnik, mnoga pojasnila pa je dal še tajnik g. Drago Zupančič. Ob 18. se je ponovno sestel glavni odbor JUU, da razčisti še nekatera vprašanja, ki bi mogla sicer motiti potek jutrišnje glavne skupščine. Glavni odbor je že pripravil temeljita poročila za skupščino, ki se bo nadaljevala jutri dopoldne in na kateri se bodo obravnavala tudi poročila odsekov, ki so zasedali danes ves popoldne globoko v noč.

Udeleženci kongresa, ki niso zaposleni v odsekih, so si danes popoldne ogledali beograjske zanimivosti.

Odmev v časopisju

Beograd, 18. avgusta. p. Beograjsko časopisje je posvetilo 14. učiteljski skupščini posebno pozornost. Listi se bavijo v obširnih člankih z učiteljskimi in prosvetnimi zadevami. Učiteljski tisk pa je z »Narodno Prosveto« na čelu izšel v slavnostni obliki. »Narodna Prosveta«, ki objavlja na čelu tudi sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra, piše v plametečem uvodnem članku med drugimi: »Duhovno edinstvo se ne ustvarja na hitro. Ono ima svoje faze in je zato bilo potrebno iti skozi življenjske izkušnje naše mlade države ter kreniti po odrejeni jasni in nekompromisni smeri, ki jo predstavlja izvršeno geslo: En kralj, en narod, ena država. To izvršeno geslo je v usodnem času na prelomu politične ideologije poudaril naš izvršeni učitelj in vodja jugoslovenskega naroda Nj. Vel. kralj, ki je prav tako, kakor je na solunski fronti pokazal s sabljico k osvoboditvi, nedavno z žezlom pokazal pot k zedinjenju v tej smeri tudi nam jugoslovenskim učiteljem.«

»Narodna Prosveta« objavlja zatem pripevke, ki se zavzemajo za uvedbo osemletnega obveznega pouka v vseh banovinah v državi.

Hitler si prepoveduje vsako kritiko

Vsebinska njegovega volilnega govora — Poklon Hindenburgu — Vodstvo države mora biti enotno in pogumno — Nihče nima pravice kritizirati in zabavljati

Hamburg, 18. avgusta. d. V svojem volilnem govoru, ki ga je imel snoči v slavnostni mestni dvorani v Hamburgu in ki je trajal skoro dve uri, je državni kancelar Hitler izjavil med drugim:

»Ko je naš stari maršal in državni predsednik Hindenburg zatisnil oči, so mnogi videli v njegovi smrti pričetek težkih bojev v Nemčiji. Pričakovali so zlasti nesoglasja med našo stranko in vojsko. Računali so, da se bo mogla v tednih brez predsednika države voditi igra z raznimi kombinacijami. To igra smo v interesu nemškega naroda in države onemogočili. Pokojni maršal Hindenburg je bil velik posrednik med nemško preteklostjo in nemško bodočnostjo. Za nas vse je bil najboljši predstavnik našega naroda. Hindenburg je bil edinstven pojav in je svojo misijo kot predsednik države popolnoma izpolnil. Sedaj ima narod odločiti o njegovem nasledniku.

Ko sem se pred 16 leti, ranjen v vojni, vrnil v nemško domovino, sem našel nezdržne razmere. Gledal sem te razmere in sočustvoval z milijoni svojih tovarišev. francoski zaveznik: kadar se bo Nemčija vrnila v Ženevo — saj drugega ji končno ne bo kazalo — bo imela Francija tamkaj še trdnjšo situacijo, nego je bila ob nemškem odhodu. Da se je krepko ohladilo razmerje do Italije, ki je tako rada koketirala z berlinskimi razpeloženji, tega nam pač ni treba še posebej naglašati.

Končno je pred durmi še plebiscit v Posaarju, ki bi bil v normalnih razmerah zanesljivo gotovo dobljen za Nemčijo, ki pa so ga hitlerjevske metode tudi kompromitirale, tako da postaja vedno bolj dvomljivo, če bo dal rezultat, ki bo mogel biti Berlin zadovoljen z njim.

Hitlerjem je bil nekdanji prav glede zunanje politike silno radikalen, sedaj pa se je pokazalo, da se more ravnati na najmanj izkazati z uspehi. Na nemške množice to ne more ostati brez vpliva. Toda današnje glasovanje nikakor še ne bo pokazalo, da je hitlerjevska politika v zagati. Vendar je ravno pri tej priliki koristno pokazati na problematični pomen tega velikega akta, ki mu je namenjeno ravnati v tem, da se problematičnost zabrisa in utaji. Tudi za zunanjo politiko prevzema Hitler z današnjim zmago polno odgovornost; ta odgovornost pa nosi zanj ogromne nevarnosti.

Že prej sem si bil izoblikoval svoje mnenje o svetu, toda nikdar nisem stremel za tem, da bi svoje prepričanje nasilno vsilil drugim. Ko se je pričela vojna, sem odšel kot nemški vojak z ostalimi milijoni, da izpolnim svojo dolžnost. Nikdar nisem kolebal. Marširal sem z mnogimi milijoni brezimenih in neznanih.

Ko je bila končana borba na zunanji fronti, je prišla ona na notranji fronti. Nemški narod, razbit in krvav, je zagazil v borbo razredov in stanov. Notranja kohezija našega naroda je pričela naglo popuščati. Namesto enotnega naroda so se pojavili razredi in stranke. Dobili smo 46 političnih strank. Kaj pomeni, ako je narod v najvažnejših vprašanjih svojega življenja razkolan na toliko delov, si je lahko predstavljati.

Nemčija pa ni bila samo na političnem, kulturnem in moralnem področju razpravna, temveč se je kazalo tudi gospodarsko nazadovanje na vseh straneh. Gospodarsko nazadovanje pa ne zadene samo podjetnikov in privilegiranih razredov, temveč vse prebivalstvo in nihče ne more ostati neškodovan. Če je državno vodstvo odvisno od 30 in več strank, je vsekakor nesposobno za sklepanje in kakršnekolik gospodarske ukrepe.

Pravo državno vodstvo ne sme niti trenutno pozabiti, da mora braniti interese vsega naroda. Pravo vodstvo naroda ima imeti tudi pogum za velike sklepe, kajti na tem svetu dosega uspehe samo oni, kdor je hraber. Kdor se nikdar ne odloči, ne bo tudi nikdar ničesar dosegel.

Svojo borbo, ki sem jo pričel pred 15 leti, sem dovedel do uspeha, ki bo veljal v nemški zgodovini kot zgodovinski preokret. Misli in ideje tedanjega boja so bile prave. V mojih očeh ni kritika nobena za življenje važna funkcija. Brez kritike lahko svet živi, brez delavcev pa ne. V tej državi nima nihče pravice do zabavljanja, temveč samo pravico do sposobnega dela. Vedno se najdejo ljudje, ki hočejo bolje vedeti kakor pa oni, ki znajo bolje napraviti. Izmed tisocev, ki se javljajo za presojo katerega dela, se jih more najti komaj 10, ki hočejo sami delati. 90 odstotkov kritikov bo vedno odklanjalo sodelovanje.

Moč države sloni na zvestobi narodnosocialistične stranke in na zvestobi nemške vojske. Na ohranitvi te konstelacije mora biti zainteresiran vsak Nemec. Le na ta način bo mogoče voditi politiko za daljšo bodočnost. Samo tako državno vodstvo daje možnost, da uniči izrastke, kjerkoli se pokažejo.

Dve stvari mora vedeti svet: da se bo rimo za enakopravnost in za mir. Nemci-

ja ne bo nikdar izdala svoje časti in svoje enakopravnosti. Nemški narod bo v urejenih notranjih razmerah znal svojo varnost proti vsakomur zaščititi. Nemška vlada hoče k čuvanju mira prispevati, kolikor največ je mogoče. Nemški vladi ni potrebno stremeti po vojaških uspehih, ker je neomajna in ker temelji na zaupanju vsega naroda. Nemška vlada ne rabi nobenih zunanjepolitičnih uspehov za ojačanje svojih notranjepolitičnih postojank.

Hitler je ob koncu izrazil prepričanje, da se bo ves narod postavil pod njegovo vodstvo.

Francoski odmevi

Hitlerjev govor

Pariz, 18. avgusta. AA. Havas poroča: Hitlerjev govor je vzbudil le redke komentarje, ker ni prinesel nič novega. Edino važen odstavek za inozemstvo, pravi »Petit Parisien«, je tam, kjer je izjavil, da se bo Nemčija borila za enakost pravic, to se

pravi za ponovno oborožitev. Dalje je v tej zvezi Hitler izjavil, da se Nemčija ne bo spustila v kako vojno pustolovščino. Menda je to prvič, da je nemški diktator govoril s tako točnostjo o vojni.

»Echo de Paris« pripominja ironično, da je Hitlerju ta izjava za inozemstvo bila le povod, da obtoži inozemstvo za razmere v Nemčiji. List pristavlja, da se po Hindenburgovem odhodu v Nemčiji ni nič izpremenilo. 19. avgusta si bo Nemčija izbrala absolutnega poglavarja in demagoga, ki jo bo pripeljal do tam, kamor bo to dovolila popustljivost drugih narodov.

Hitlerjev govor je tudi po »Matin« prazen za Francoze. Nemci pa so bili z njim najbrž zadovoljni. Hitler bo dobil svoj plebiscit.

»Petit Journal« pravi, da je Führer posvaril narode, ki ga hočejo razumeti. Svečano je moral priznati odločilno mesto, ki ga zavzema državna bramba v državi. Hitler je le slamaniti mož vojske.

Italijanska uslužnost Avstriji na vseh poljih

V Rimu so takoj pristali na povečanje avstrijske armade — Razgnali in pozapri so hitlerjevce v Julijski Krajini — Schuschniggov obisk

Rim, 17. avgusta. AA. Italija je uradno sporočila avstrijski vladi, da pristaja na povečanje avstrijske vojske zaradi ohranitve neodvisnosti avstrijske republike. Vprašanje o povečanju avstrijskih efektivov je bilo že lani na dnevnem redu, po dramatičnih dogodkih na Dunaju pa je vnovič postalo aktualno. O tem sta govorila Mussolini in knez Starhemberg na zadnjem sestanku v Rimu. Podobno kakor italijanska eta tudi francoska in angleška vlada obvestili avstrijsko vlado.

Pariz, 18. avgusta. AA. Havasov poročevalec v Rimu opozarja, da je podkancelar Starhemberg, ko je bil v Italiji, dolga časa konferiral z avstrijskim konzulom v Trstu. To dejstvo je zanimivo, ker je postal Trst po protokolu, podpisanim v Rimu 17. marca t. l. med Italijo in Avstrijo, uradni avstrijski izhod na morje. Na Tržaškem je bilo tudi glavno središče narodnosocialističnega dela proti avstrijski vladi. Zato so to sekcijo narodnih socialistov italijanske oblasti razpustile in arnevale večje število avstrijskih in nemških državljanzov, pri katerih so našle bombe, revolverje in razstrelivo.

Pristanek Italije, da Avstrija lahko poveča svoje efektive, pa je dokaz, da želi Italija podpreti Avstrijo teko na gospodarskem polju, kakor v njeni borbi proti narodnemu socializmu in glede njene narodne obrambe.

Havasov poročevalec pristavlja, da bosta Mussolini in Schuschnigg na svojem sestanku sklenila celo vrsto novih ukre-

pov v korist Avstrije. Tem ukrepom se bosta po vsej priliki pridružili tudi Francija in Velika Britanija. Iz verodostojnega vira doznava poročevalec, da bo sestanek Mussolinija in Schuschnigga v Florenci.

Tri nove smrtno obsodbe v Avstriji

Dunaj, 18. avgusta. g. Danes se je po tridnevem trajanju pred vojaškim sodiščem končala razprava proti 13 obtožencem, ki so bili obtoženi napada na dunajsko radijsko postajo. Vsi obtoženci so bili proglašeni za krive zločina veleizdaje, ki so jo zagrešili, ker so v zvezi z napadom na palačo kancelarja zasedli poslopje radijske postaje, se april z orožjem ter hoteli izzvati državljansko vojno. Vodja upora Domes je bil obsojen na smrt na večalih, ostalih 12 obtožencev pa na desmrtno ječo, poosestroeno s postom in temnico vsakega 25. julija.

Ob istem času je zasedal tudi preki sod v Inomestu, ki je obsodil obtoženo Josipa Abergerja in Bruna Hagena na smrt na večalih. Obtožena sta prevzela eksplozivna razvila. Aberger je izpovedal senzacionalna odkritja o povelju za prevrat od strani monarhove legije za 25. julij. Ob obsojenca sta bila pomiloščena, in sicer Aberger na desmrtno ječo, Hagen pa na 20 let ječe. Domes na Dunaju pa je bil nocoj ob 19.30 obsojen.

Stratosferni balon je prignalo nad Jugoslavijo

Belgijski učenjak Cosyns se je davi dvignil pri Bruslju, dosegel višino 10.000 m, preplul Nemčijo in Avstrijo in se v mraku izgubil nad Prekmurjem

Bruselj, 18. avgusta. r. Današnji dan beleži zopet drzen znanstveni poizkus, čegar uspeh zvečer se ni bil znan. Učenec slavne prof. Piccarda, inž. Cosyns je s svojim sodelavcem Nere van der Elster davi ob 6.19 startal k poletu v stratosfero. Ta polet pa ne služi toliko dosegi rekordnih višin kakor opazovanju raznih pojavov v stratosferi, ki zadajajo učenjakom že dolgo težke naloge, a jih na zemlji ni mogoče rešiti. Pred Piccardom in Cosynsom so že mnogi drugi poizkušali razrešiti znanstvene uganko visokih zračnih plasti, v kolikor pa se ti poizkusi niso končali katastrofalno, so bili vselej zelo tvegani. Inž. Cosyns se kljub dosedanjim neuspehom ni dal ustrašiti. Že lani je nameraval poleteti v stratosfero in si je dal v to svrhu zgraditi posebno gondolo v Bruslju. Pri preizkušnji pa je gondola eksplodirala in polet je takrat propadel. Posrečilo se mu je nato za zanimati za svoj polet razne znanstvene ustanove in zasebnike, ki so mu dali na razpolago potrebna finančna sredstva, da si je lahko zgradil novo gondolo. Po vsestranskih pripravah se je davi dvignil v zračne višave.

Cosynsov balon

Koristeč se z dosedanjimi izkušnjami pri stratosfernih poletih si je dal Cosyns zgraditi gondolo, ki je mnogo lažja, kakor pa so jih uporabljali pri dosedanjih poletih. Piccardova gondola je na primer tehtala 800 kg. Cosyns pa je dal zgraditi gondolo iz aluminijaste pločevine, tako da je tehtala samo 250 kg. Zato pa jo je notranje bolj opremil. V gondoli so morali aparat, sestavljeni po najnovejših znanstvenih dognanjih ter opremljeni tako, da jih je mogoče z enim samim pritiskom na gumb odločiti od gondole in s posebnimi padali spustiti na zemljo, tako da bi ostali očuvani tudi tedaj, če bi se pripetila kaka nesreča.

Balon obsega 14.000 kubičnih metrov plina in je urejen tako, da bi se mogel dvigniti s čim večjo hitrostjo. V gondoli je razen tega še 15 najpopolnejših padal, ki se dajo uporabiti še pri 8000 m višine. Padala se odpro v polsekundi ter so vsestransko preizkušena. Tudi gondola je urejena tako, da jo je mogoče z enim samim pritiskom odpreti in docela ločiti od balona. Za opazovanja ima osem oknic z debelim steklom, ki pa se dajo še s posebnimi kovinskimi zapahi hermetično zapreti. Kisika je vzel Cosyns s seboj za tridnevno bivanje v višavah, čeprav je računal, da bo ostal v zraku 14 ur. S svojimi znanstvenimi sodelavci se je dogovoril, da bo z višine 6000 m dajal vsake pol ure brezična poročila o svojih znanstvenih opazovanjih in o zdravstvenem položaju obeh raziskovalcev.

Odlet

Priprave za start so se vršile že par dni. Zaradi neugodnega vremena pa je Cosyns start vedno zopet odlagal. Ker pa so prišla sredi ugodnejša vremenska poročila, se je odločil, da bo startal danes ob solnčnem vzhodu. Že sredi so se začeli zbirati v Havenne blizu Bruslja znanstveniki, pa tudi številni radovedniki, ki so hoteli prisostvovati startu. Avtomobili in avtobusi so vozili vso noč in proti jutru je bila zbrana okrog zgrajenega vzletišča večstisočlana množica.

Cosyns sam je nadziral polnjenje balona, ki se je pričelo že o polnoči. Ob 2.15 je Cosyns sprejel novinarje ter jim podal kratko izjavo o svojem poletu. Opisal jim je dosedanje priprave in opremo gondole ter izjavil, da ima namena postavljati kake nove višinske rekorde. Njegov polet služi izključno znanstvenemu proučevanju v stratosferi. Prepričan je, da mu bo polet uspel in da bo mogel vsake pol ure javiti svoja opazovanja. Bruseljska radio-postaja je uredila permanentno službo, da bi bila stalno v zvezi z gondolo. Glede smeri poleta je Cosyns izjavil, da ga bo veter vsekakor zanesel proti jugovzhodu in računal je s tem, da bo pristal kje na Bavarskem ali pa morda celo na Češkoslovaškem. Zaradi tega tudi ni vzel s seboj prav nikake opreme za pristanek v gorah, ker na tej progi ni takih grozljivih grebenov, ki bi bili za pristanek nevarni.

Ob 5. jutraj je bilo vse pripravljeno za start. Pojavila pa se je precej gosta megla, zaradi česar so se eno uro počakali. Ko je prodrlo jutranje solnce, se je Cosyns poslovil od svoje matere in od svojih prijateljev ter s svojim spremljevalcem stopil v gondolo. Ob 6.19 je dal znak za start, nakar so odvezali vrvi in z veliko naglico se je balon sprva navpično dvigal v višino. Zbrana množica ljudstva je viharno vzklizala in mahala z robcami želja, pogumoma raziskovalca zračnih višin obilo uspeha. Ko je balon dosegel višino 400 m, ga je zadel lahak veter, ki ga je polagoma gnal proti vzhodu. Balon se je dvigal tako naglo, da ga s prostim očesom že po 5 minutah ni bilo več videti. Z dalmogledi so ga še dolgo zasledovali in opazili, da ga je zajel močan zračni tok, ki ga je precejšnje brzine gnal sprva proti vzhodu, nato pa proti jugovzhodu. Kakor računajo, je balon že v pol ure dosegel višino 6000 metrov.

Balon se ne javlja

Z napetostjo so pričakovali prvih poročil iz gondole. Na splošno začudenje pa se Cosyns ni javil. Bruseljska radio - postaja ga je vsakih 10 minut klicala z dogovorjenim znakom, vendar pa ni dobila nikakega odgovora. To je zbudilo bojazen, da v gondoli ni vse v redu in da se je nekaj zgodilo. Sprva je zaradi tega niso delali posebnih skrbi, ker se n. pr. tudi Piccard ni takoj javil. Ko pa do polnoči ni bilo še nobenega glasu od Cosynsa, se je njegovih prijateljev in sodelavcev polastila bojazen, da se je pripetila nesreča. Alarmirali so vse večje radio - postaje in jih naprosili, da skušajo stopiti v stike s Cosynsom. Vsa prizadevanja pa so bila zaman. Uspešno je, da so vse do večera zasledovali polet balona.

Nad Nemčijo in Avstrijo

Ob 7.15 so opazili balon nad Neuchâtelom v Belgiji. Nato so ga opazovali nad raznimi kraji v Nemčiji, zlasti na Bavarskem. Balon je plul v višini 10.000 m. Proti 3. popoldne se je balon začel polagoma spuščati in mislili so, da bo pristal na Bavarskem ali pa morda na Češkoslovaškem. Okrog 17. se je pojavil nad avstrijskim ozemljem. Ob 17. so ga opazili nad Auejejem, odkoder je plul v jugovzhodni smeri. Bil je samo še v višini kakih 3000 m. Okoli 18. so ga opazili nad Leobenom, odkoder je zavil v južni smeri proti Gradcu.

Nad Gradcem se je pojavil okrog 18.40 v višini 5000 m. Opazovali so ga vse do 19.10. Gondolo je opazoval sonce in mnogi pasanti so jo smatrali najprej za kometo, pozneje pa za luno. Iznad Gradca je balon krenil v jugovzhodni smeri proti Gradiščanskemu. Ob 19.40 so ga opazili nad Fehringom, od tam pa je plul v južni smeri proti Prekmurju.

Kljub vsemu prizadevanju do večera niti ena radiopostaja ni mogla dobiti zveze z gondolo, pa tudi Cosyns sam se ni javil. Sodeč po zračnih strujah sodijo, da plove nad Prekmurjem v smeri proti madžarski ravnini ali pa Slavoniji.

V Bruslju so v skrbeh

V Bruslju so v velikih skrbeh za usodo Cosynsa in njegovega spremljevalca. Čudno se jim zdi zlasti to, zakaj balon dosedaj ni pristal, čeprav je bil na ugodnem terenu. Tolažijo se, da se je morda pripetila slična nezgoda, kakor svoječasno prof. Piccardu, kateremu se je utrgala vrta pri zaklopnici balona, tako da ni mogel spuščati plina. Znano pa je, da ima Cosyns bogate izkušnje iz prejšnjih poletov v stratosfero in da je sam nadzoroval in preizkušil vse naprave. Zaradi tega se boje, da se je zgodilo kaj hudega. Belgijske oblasti so naprosile avstrijske, jugoslovenske in madžarske oblasti, da poizvedujejo za balonom in da nudijo obema znanstvenikom v primeru pristanka vso podporo.

Nad Jugoslavijo

Ljutomer, 18. avgusta. r. Vest, da pluje Cosynsov balon proti Jugoslaviji, ki so jo ujeli radioposlušalci, je zbudila med vsem prebivalstvom veliko zanimanje. Ves večer so čakali na prostem ter z dalmogledi iskali po nebu, kdaj se bo pokazal. Žal pa se je kmalu zmrčilo, tako da je postalo opazovanje vedno bolj težavno. Kljub temu pa so v Čmureku in drugih obmejnih krajih okrog 20. opazili balon, ki je plul v višini kakih 2 do 3 tisoč metrov. Priletel je v pravcu od Fehringa, ter je zavil proti Prekmurju. Nad eno uro je bil v zračnem vrtilu nad Prekmurjem, nato pa je zavil proti jugovzhodu nad dolino Drave, ter se izgubil v daljavi. Nekateri so ga nekaj časa zasledovali z avtomobili v Prekmurju, toda zaradi teme so morali zasledovanje kmalu opustiti.

Zagreb, 18. avgusta. r. Cosynsov balon se je zvečer okrog 20. pojavil na jugoslovenskem ozemlju. Nad Prekmurjem je zavil najprej po dolini Drave, nato pa je plul precej časa vzdolž jugoslovensko-madžarske meje. Letel je v višini kakih 3 do 4 tisoč metrov. Računajo, da bo pristal v teku noči nekje ob meji naših ali madžarskih tleh.

Konferenca baltičkih držav

Vilna, 18. avgusta. AA. Litva predlaga Letonski in Estonski, naj se vrši v Rigi ali v Talinu konferenca, ki naj dokonča razgovore o sodelovanju baltičkih držav.

Kriza v rumunski kmečki stranki

Bukarešta, 18. avgusta. w. Bivši ministri predsednik Maniu je napovedal svoj izstop iz izvršilnega odbora narodne kmetijske stranke. V političnih krogih trdijo, da se Maniu ni mogel oporazumeti s predsednikom Mihalakom glede bodočega stališča stranke. Izstop Manija smatrajo za dokaz težkih notranjih borb, ki se vršijo med sedmostrankim in starorumnskim krilom stranke.

Nesreča italijanskega letala

Rim, 18. avgusta. AA. Na letališču Cascina Malpensa se je letalo za bombardiranje zaletelo v hangar, ko je hotelo pristati. Letalo se je hipoma vnelo. Vsi štiri letalci so zgoreli.

Italijanski vojni manevri

Začeli se večeraj in bodo trajali deset dni — Pristvoval jim bo tudi kralj — Udeležba tujih vojaških misij — Nemci demonstrirajo

Rim, 18. avgusta. č. V Apeninih so se pričele danes velike vojne vaje, pri katerih sodelujejo vojaške formacije vse Srednje Italije. K vojnini vajam so bili vpoklicani tudi letniki 1904, 1905, 1906 in 1908. Pri vojaških vajah bodo uporabljali najnovejša orožja in tudi plinske preparate. Razen topništva, pehote in konjenice bodo pri manevrih sodelovali večji oddelki inženjerske stroke in cela vrsta letalskih eskadr.

Manevri, katerih mobilizacija je že dovršena, bodo trajali približno 10 dni. Razvijale se bodo fiktivne borbe med rdečimi in modrimi četami v Apeninih med Spezijo in Ravennom. Fronta bo speljana baš po razvodnični ligurskih in etruških Apeninov. Glavno poveljstvo manevrov je nastanjeno v Scarperiji, ki je oddaljena kakih 30 km od Firence. Vojnim vajam bo pristvoval tudi Mussolini, ki ga bo med manevri posetil avstrijski kancelar Schuschnigg.

Rim, 18. avgusta. w. Na povabilo k italijanskim manevrom, ki ga je italijanska vlada poslala v Berlin, nemška vlada doleže še ni odgovorila. Domnevalo, da bo vsaj nemški ataše v Rimu dobil nalog, naj se udeležijo teh manevrov. Francosko vojaško misijo pod vodstvom generala Loiseau so italijanski listi navdušeno pozdravili.

Pariz, 18. avgusta. AA. Iz Rima poročajo, da je italijanski kralj prekinil svoj odhodi, da bi mogel prisostvovati velikim vajam italijanske vojske.

Velik shod JNS v ljutomerskem srezu

Sreska organizacija Jugoslovenske nacionalne stranke za srez ljutomersko-radgonski sklicuje za nedeljo dne 26. avgusta 1934 ob 8. uri javen shod na glavnem trgu v Križevcih.

Na shodu bodo govorili minister n. r. in nar. poslanec g. Pucelj, senator dr. Miroslav Ploj ter narodni poslanci gg. Petovar Lovro, Dobrovoljac Milan in Zemljak Jakob.

Vabimo vse pristaje, kakor tudi vse one, ki danes še ne stojijo v naših vrstah, da se udeležijo shoda, na katerem bodo slišali resnico o splošnem političnem in gospodarskem položaju ter o delu JNS in narodnih poslancev v parlamentu in med narodom.

Princ Jurij na Bledu

Bled, 18. avgusta. p. Dopoldne sta se pripeljala knez Pavle in njegov angleški gost princ Jurij iz Bohinjske Bistrice na Bled, kjer sta ostala celo popoldne.

Zo dopoldne je prispel iz Kranjske gore na Bled predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi. Na Bledu je ostal ves dan.

Meštrovčevi konjeniki za zemunski most

Beograd, 18. avgusta. p. Za Meštrovčeve orjaške konjenike, ki naj bi krasili novo zgrajeni zemunski most, se je svoječasno vnel spor, ki je izval hudo polamiho v beograjskih listih med pristaje in nasprotniki Meštrovčevih načrtov. Enim so se zdeli konjeniki preveliki, drugim zopet napramenji. Sedaj pa je bil med ministrom za zgradbo in kiparjem Meštrovčevim dosežen sporazum, po katerem bo Meštrovčevendarle izvedel svoj načrt. Štirje konjeniki bodo predstavljali carja Dušana, kralja Tomislava, kralja Tvrdka in kralja Petra Osoboditelja. Stroški za postavitev teh monumentalnih spomenikov bodo znašali 25 milijonov, torej za 6 milijonov manj, kakor pa je bilo prvotno proračunljeno.

Izpred državnega sodišča

Beograd, 18. avgusta. p. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes nadaljevala razprava proti Ivanu Kuglerju in Evgenu Kvaterniku zaradi atentata v policijski direkciji v Zagrebu. Po prečitanih raznih spisov je stavila obramba celo vrsto predlogov glede zaslišanja novih prič, ki naj bi razbremenile obtožena. Sodišče je po dvehurnem posvetoivanju nekatere predloge obrambe sprejelo in sklenilo, da se razprava odgodi do 1. septembra. Med tem bodo zaslišani nekateri sorodniki obtoženega Kvaternika, ki naj potrdijo, da je bil Kvaternik v času od 1. do 14. aprila v Berlinu in da torej v tem času ni mogel biti v Zagrebu.

Vojaška imenovanja

Beograd, 18. avgusta. p. S kraljevim ukazom je reaktiviran upokojeni artiljerijsko-tehnični general Milivoje Joksimović ter imenovan za vojno-tehničnega inspektorja. Vojni list objavlja obenem uredbu o osnovanju vojno-tehnične inspekcije, ki bo imela nalogo, da stalno proučuje tehnično stran vojaške opreme doma in na tujem ter da stavi preko generalne štaba vojnemu ministru predloge za izpolnitev vojaške opreme naše vojske.

S kraljevim ukazom je imenovan za pomočnika vojnega atašea pri jugoslovenskem poslanstvu v Rimu zrakoplovni major Ivan Dragičević.

Odlikovanja gasilcev tobačne tovarne

Beograd, 18. avgusta. p. Povodom jutrišnje proslave 60 letnice gasilske čete tobačne tovarne v Ljubljani je Nj. Vel. kralj odlikoval z zlato kolajno nadzornika Borisa Roša, s srebrno kolajno pa strojnika Martina Snoja in papirnika Franca Zupana.

Beograjski šahovski turnir

Beograd, 18. avgusta. p. V 12. kolu, ki se je odigralo sinoči, je Nikolić porazil Bajerja, Maksimović pa je izgubil proti Petroviću. Bröderju so prisodili partijo proti Sorliju, ker Sorli ni pravočasno nastopil. Partija Pavlić: Feuer je bila prekinjena, enako tudi partija Vuković: Matjejev. Odlično partijo sta igrala Sikošek in Jurišić. Sikošek je z galantnim žrtvovanjem kraljice prišilil izmenjavo figur in je bila partija prekinjena v boljši poziciji za Sikoška. Tudi Nagymelkuti in Grenčarški sta partijo prekinila. Nedovršena je ostala tudi partija Carev: Dizdžinski. Stanje po 12. kolu: Schreiber 10, Bröder 9, Matjejev 8 (1), Feuer 6 in pol (1), Grančarski, Dizdžinski, Vuković, Pavlić 6 (1), Petrović 6, Nikolić 5 in pol, Sorli 5, Sikošek in Jurišić 4 in pol (1), Bajer 4, Carev 3 in pol (1), Nagymelkuti 1 in pol, Maksimović 0 točk.

Planine so si včeraj izbrale novo žrtev

V severni steni Jalovca se je ponesrečila Pavla Jesihova iz Ljubljane, ena naših najboljših planinark — Le malo je upanja, da je še pri življenju

Ljubljana, 18. avgusta

Iz Rateč so nam popoldne sporočili: Danes ob 14. je prispela v Rateče vest, da se je v severni steni Jalovčeve skupine ponesrečila naša znana alpinistka, gđ. Pavla Jesihova iz Ljubljane. O sami nesreči se je moglo dosedaj izvedeti to-le:

Pavla Jesihova je v družbi svojega planinskega tovariša Josipa Lipovca odšla davi ob 2. iz koč v Tamarju. Krenila sta po poti, ki pelje čez Sleme na Vršič. Pri studencu sta krenila v steno. Jesihova je plezala naprej. Okoli 11. dopoldne se je pripetila nesreča. Jesihovi se je izruval klin in je padla okrog 20 m globoko. Pri padcu se je močno poškodovala. Zlomila si je roko in nogo ter je dobila tudi težje notranje poškodbe. Soplezalec Josip Lipovec se zavaroval ponesrečenko v steni in takoj pohitel v dolino po pomoč. Ratečani so storili svojo dolžnost. Obvestili so o nesreči reševalno ekspedicijo na Jesenicah in takoj tudi sami poslali svoje reševalce. S popoldanskim vlakom je prispela v Rateče reševalna ekspedicija Skalašev z Jesenic, ki je tudi takoj krenila dalje in je že prispela v Tamar. Toda na reševanje se bo podala še le jutri zgodaj zjutraj, ker je danes za reševanje že prepozno in v nočem času docela izključeno. Ker je koča v Tamarju brez zadostnih reševalnih pripomočkov, je vse potrebne priprave posodila železniška postaja v Ratečah. Ponesrečenka bo morala prebiti nocojšnjo noč v steni. Pri njej sta njen soplezalec Lipovec in še neki drugi turisti. Jutri bodo ponesrečenko prenesli s stene na pot, ki pelje čez Sleme, ter nato v kočo v Tamarju in dalje v Rateče. Izgledi za prenočevanje v steni so še precej dobri, ker noč po vsej priliki ne bo prehladna.

Tako se je glasilo prvo popoldansko poročilo, ki smo ga prejeli. Medtem so zvečer prispeli z Gorenjskega potniki, ki so nas obvestili, da je Pavla Jesihova mrtva. Obrnili smo se po informacije v Rateče, kjer so nam potrdili, da imajo take informacije in da so, žalost, najbrž resnične. Ker pa avtentičnega poročila še ni, je še vedno upanje, da je mlada, simpatična planinarka ostala pri življenju in da jo bodo reševalci še lahko rešili.

Pavla Jesihova se je v petek popoldne odpravila s doma, danes z Josipom Lipovcem preplezala severno steno Travnika in se jutri, v nedeljo, udeležila planinske slavnosti Skalašev na Voglu, kjer bodo blagoslovili svoj dom. Ravno ko se je odpravljala s doma, je prišel oče, ki je sicer bil že viden njenih pohodov v planine. Tokrat jo je vendar ljubeče posvaril:

»Ali že spet greš v hribe? Ostani vendar doma, saj se ti lahko kaj primeri!«

Pavla pa je odvrnila: »Oh, očka, ravno kadar se jaz odpravljam, moraš ti priti.« Potem pa se je, najskrbneje opremljena za nevarno plezalno turo, odpravila na kolodvor. Le od matere se to pot ni mogla posloviti, ker je ni bilo doma. Pozabila je tudi fotografski aparat, ki ji ga je na kolodvor prinesel za njo slikar Bruno Vavpotič. Ponudil ji ga je v vagon in Pavla je še vprašala svojega tovariša Josipa Lipovca: »Ali ga vzameva? Ali naju ne bo oviral?« — Že ga je hotela vrniti, potem pa se je vendar premislila, češ: »Na tej turi mi morda vendarle pride prav.«

Iz Rateč sta se Pavla in Lipovec odpravila takoj v Tamar, kjer sta v koči Sportnega kluba Ljubljane počakala prve zore. Ob 2. zjutraj sta naskočila plezalno turo, ki sta jo bila baš ondvaj absolvirala natančno pred dvema letoma, 11. in 12. avgusta 1932, kar sta potem mojstrsko in slikovito opisala v jubilejni številki »Planinskega Vestnika«, izdanega ob 40letnici SPD. Z njima je šel danes v steno tudi znani sportnik Gregorec, doma iz Kamnika. Okrog 11. ure, ko so bili že precej visoko — Travnik je visok 2379 m — se je nenadno primerila nesreča. Kakor pravijo, je Pavla zabilala klin, ki se ji je, še preden se je zavarovala, izkrulil in Pavla je strmoglavila 30 m globoko, v brežno, do katerega je dostop sila težaven.

Obležala je nezavestna, le malo je še krlila z rokami in kazala znake življenja. Tovariša sta se trudila, da prideta do nje, ali zaman. Na njune klice se je odzval nek nemški turist, ki je plezal v bližini. Tudi on je pomagal pri reševanju, ali vsi trije niso mogli nič opraviti. Zatorej se je Gregorec nemudoma odločil, da pohiti v Rateče alarmirat reševalce. Pot, za katero sicer potrebuje najmanj 6 ur, je opravil v treh urah. Povzaj je iz Rateč telefonično na pomoč jeniške reševalce, ki so bili že ob 16. v Ratečah in so se takoj podali v Tamar. Da bi nesrečno Pavlo nocoj prinesli v Rateče, je skoro izključeno, rešitev bo uspeša šele jutri.

Ponesrečena turistka je hči uglednega ljubljanskega mesarja in prekaševalca gospoda Jakoba Jesiha v Florjanski ulici. V njegovi delikatesni trgovini mu je bila zvesta opara. Od mladosti je bila navdušena za prirodo in je zelo zgodaj začela nastopati teže ture, dokler ni sčasoma postala ena naših najpogumnejših plezalk, ki s opravlja celo vrsto drznih prvenstvenih plezalnih tur. Ze naskok severne stene Spika

jo je pred nekaj leti domala veljal življenje, ko je s pokojnim Guerro, ki se je pozneje smrtno ponesrečil z motorjem, ponotič občila v steni. Nadalje je plezala v Mojstrovki, vobče ji je bila skupina Jalovca posebno pri srcu. Ali njena najtežja in obenem najbolj zmagovita varianta je bila njena plezalna tura po Jugovi smeri v severni triglavski steni. Turo, ki je mladega dr. Klementa Juga veljala življenje, je Pavla Jesihova premagala z Milanom Gostišo v l. 1930. in je tudi odkrila mesto, kjer je dr. Jug strmoglavil v globino, ter je ugotovila vzrok njegovega padca. Njeno izredno smelost in vztrajnost karakterizira samo dejstvo, da je na tej turi plezala okoli 16 ur, saj je stena visoka blizu 800 m in je zlasti v prvih treh četrtinah skoro popolnoma navpična. Prvenstvena je bila tudi njena tura po skalaski smeri v triglavski severni steni, in sicer stebel desno od Črnega grabna, kjer je stena mestoma povsem pravokotna. To turo je opravila v avgustu 1929. Plezala sta z Milanom Gostišo, — ne vstevši prehodov, odmorov in prenočevanja v steni — celih 24 ur. Nebroj je bilo še drugih takih tur. Pri vsem tem pa je imela Pavla Jesihova tako velike samozaupanje, da je še ob nedavni katastrofi pod Grintovcem rekla:

— Čudno, da so planinske nesreče tako pogoste, a še bolj čudno, da se ubijejo ravno ljudje, ki ne plezajo!

Po vsem svojem lepem značaju je bila Pavla Jesihova vzor moderne alpinistke, spoštovana v najširših krogih Ljubljane, še prav posebno pa občudovana v naših planinarskih družbah. Po prirodi je bila živahna, vesela, visoko inteligentna, kar pač v najlepši meri dokazujejo lastni opisi njenih tur v »Planinskem Vestniku«. Zato je njena nesreča vzbudila globok odmev v vsej naši javnosti, ki iskreno iz vsega srca želi, da bi se obstinila ona mala iskrica nade in bi reševalci našli Pavlo še živo in brez takih poškodb, ki bi ji mogle zagreniti življenje. Daj Bog, da bi bilo tako!

★

Živa!

Kakor nam ob zaključku lista poročajo, so na ljubljanskem kolodvoru dobili iz Kranjske gore kratko sporočilo, da je rešila ekspedicija že naša Pavla Jesihova in da je ponesrečenka živa. Ker kraji od Jesenic do Rateč nimajo večerne telefonske zveze, nam ni bilo mogoče vesti kontrolirati, niti ne izvedeti kakih podrobnosti.

20 novih voz za ljubljanski tramvaj

Ljubljana, 18. avgusta

Kakor nam poročajo, bo Ljubljana v kratkem dobila 20 tramvajskih voz iz Opatije. V italijanskem primorju tujski promet stalno upada in tako so lani sklenili v Opatiji, da opuste cestno železnico. Opatijska cestno-železnična družba je tedaj ponudila ljubljanski Maloželezniški družbi 12 osebnih, 4 priklopne, 2 prtljažna, 1 tovorni in 1 razstavljivi voz, postavljene v ljubljansko remizo za skromno ceno 43.000 lit. Ta vsota pomeni eno četrtino manj, kakor bi veljal en sam nov tramvajski voz v naši državi. Pred dnevi sta odpotovala v Opatijo ravnatelj MZD inž. Zenko in zastopnik upravnega sveta inž. Zupančič in sta ugotovila, da so vozovi prav dobro ohranjeni. V promet so prišli l. 1908. in bodo v Ljubljani brez dvoma s pridom služili še kakšnih 15 let. Opatijski vozovi so za 1 m daljši od starih ljubljanskih tramvajev. Na podlagi poročila svojih odposlancev je MZD te dni na svoji seji sprejela ponudbo. V teku dveh mesecev bodo na tovornih avtomobilih prepeljali vozove iz Opatije v ljubljansko remizo.

S tem nakupom se je bistveno pocenila gradnja tramvaja k Sv. Križu in v Moste, ki tvori načrt za bližnjo bodočnost. S tako ceneno nabavo tramvajskih voz odpa- de v tem zasutku najtežja postavka in se je na ta način realizacija načrta znatno približala našemu času.

Prepoved uvoza čebel v Prekmurje

Beograd, 18. avgusta AA. Ker so čebele v občinah Bosojna, Beltinci, Črenšovci in Dobrovnik v dolineldavskem srezu obtele, je prepovedan uvoz čebel na področje teh občin. Prav tako je prepovedano postavljati panje ob železniški progi od mosta čez Muro do meje murskosoboškega sreza.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za nedeljo: Vedro vreme v vsej državi. Temperatura bo še narasla. Možne krajše lokalne nevihte.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Jaeno in topleje, mogoče krajevne nevihte.

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena mama, go-spa

Ivana Haderbolec

danes, dne 18. avgusta ob 20. uri.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 20. avgusta ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti v Lepodvorski ulici št. 23 (Spodnja Šiška) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1934.

Žalujoči rodbini Haderbolec in Leben

Naši kraji in ljudje

Ljubljana naj dobi veliko, moderno, osrednjo bolnico

Spomenica zdravniškega naraščaja naši javnosti

Društvo medicincev v Ljubljani kot edini predstavnik slovenskih medicincev, bodočih zdravnikov, izroča javnosti naslednjo spomenico: Sedanja državna bolnica v Ljubljani je bila otvorena leta 1895, torej skoraj 40 let. Res je sicer, da je bila takrat ena najmodernejših zdravstvenih ustanov na jugu, toda že v prvih letih njenega poslovanja se je jasno pokazalo, da bolnica naraščajočim potrebam mesta in dežele ne bi mogla dolgo ustrezati. Pri izdelavi načrtov posameznih oddelkov in tudi bolnišnice kot celote se je očitno premalo upoštevalo nadaljnji razvoj Ljubljane in cele Slovenije ter sorazmerno s tem naraščajoče potrebe. Posledice te kratkovidnosti so se najprej pokazale na kirurškem oddelku, ki končno zaradi pretesnih prostorov in preobremenjenosti ni več ustrezal kirurškemu predpisu, zlasti pa ne higijenskim. Skoro 25 let so si posamezni primariji prizadevali, da bi zgradili II. oddelke. Toda ves trud pred vojno in po njej je ostal brezuspešen, dokler niso slučajno sepe in pet smrtnih primerov v februarju in marcu 1933. vsem jasno pokazali, da je postalo delo na kirurškem oddelku ne samo zelo oteženo, marveč tudi higijensko nedostojno in nevarno. Dobro leto po omenjenih primerih je stopilo »preceje« vprašanje razširitve bolnice vendarle v odločno fazo.

Jasno je, da se pri reševanju tega vprašanja ne smemo omejiti samo na sedanje potrebe. Iz zdravstvenih, pa tudi zgolj gospodarskih in finančnih ozirov sledi, da moramo upoštevati dane razvojne možnosti, da moramo misliti na zahteve in potrebe ne samo prihodnjih let, ampak tudi prihodnjih desetletij. Vsaka rešitev, ki tega iz kateregakoli vzroka ne upošteva, je zgrešena in škodljiva in to prav tako v ekonomskem kakor v zdravstvenem pogledu. Saj prav to nam kaže zgodovina splošne bolnice v Ljubljani: vsa brez uspešna prizadevanja za izpopolnitev, odpuščanja se neozdravljivih, zavračanja zdravja potrebnih in končno oni primeri sepe lanske pomladi. Statistika ljubljanske bolnice o številu oskrbovanih bolnikov nam kaže, kakšnim zahtevam bi morala splošna bolnica v Ljubljani ustrezati in s kakšnimi razvojnimi možnostmi mora splošna bolnica v Ljubljani računati. Od leta 1923 do 1931 je naraslo število oskrbovanih bolnikov od 13.514 na 21.549, torej povprečno za več kakor tisoč v enem letu. In to je popolnoma razumljivo: saj je Ljubljana središče ene najnaprednejših pokrajin v državi in ravno zato, ker je njeno središče, ji stavi vsa Slovenija zahteve, katerim mora biti Ljubljana sposobna ustrezati. To velja prav tako za zdravstvo, kakor za gospodarsko upravo in prosveto. Iz statistike je razvidno, da je bilo leta 1931 v 17. splošnih bolnicah v Sloveniji oskrbovanih skupno 49.570 bolnikov iz bolnic; od teh so zdravili v splošni bolnici v Ljubljani 21.549, to je 43,4% vseh bolnikov. Ta visoki odstotek nam točno pove, kaj vsa Slovenija danes nujno potrebuje: veliko osrednjo bolnico v Ljubljani, opremljeno z vsemi medicinsko-tehničnimi pridobitvami, ki bo imela vse, kar zahteva moderna medicina za uspešno delo na področju narodnega zdravstva, za vzgojo domačega zdravniškega stanu in za napredek zdravniške znanosti, ki bo imela tudi klinike.

Vključ vsem oviram, ki jih stavlja današnja doba, je nesporno dejstvo, da je Ljubljana razvijala in naraščajoče potrebe ter zahteve vsega slovenskega prebivalstva. Prav tako, kakor je pred vojno izrasla iz življenjske potrebe Slovencev zahteva po slovenski univerzi torej tudi popolno medicinsko fakulteto. Zato se pri tem vprašanju ne smemo ozirati na nerazumevanje gotovih krogov od takih zahtev. Saj je znano, da je na malih fakultetah možen mnogo intenzivnejši študij in da nudijo male klinike medicincem več možnosti, da si pridobijo potrebne ročnosti in vsakdanje zdravniške umetnosti. Statistike pripovedujejo, da imajo Nemci danes na poldrugi dva milijona ljudi po eno medicinsko fakulteto s kliniko. Velike znamenite klinike (München, Berlin) in ničemer niti manj ne zmanjšujejo potrebnosti malih fakultet, na katerih ima vsak študent dostop do praktičnega študija. Nedvomno si more medicince zares dragoceno obogatiti svoje znanje pri znamenitih strokovnjakih

velikih univerz šele takrat, ko se je na mali fakulteti ob ugodnih študijskih razmerah na to pripravil.

Iz potrebe po najuspešnejšem, torej kliničnem načinu zdravljenja, iz teženja za uspehom in napredkom domačega zdravniškega stanu in iz naraščajočega števila slušateljev sedanje okrnjene medicinske fakultete bo izšla odločna zahteva po popolni medicinski fakulteti in po popolni univerzi in to v prav taki obliki, kakor nam je priborila sedanjo, čeprav okrnjeno univerzo.

Današnjim potrebam Slovencev ne odgovarja torej niti razširjenost sedanje bolnice proti Škofji ulici, niti zazidavanje zemljišča ob Poljanski cesti nasproti bivši domobranski vojašnici z zasilnimi pomočnimi paviljoni. Življenjska potreba Ljubljane in vse Slovenije je velika osrednja bolnica s pripravljenimi prostori za klinike. Učimo se od preteklosti in ne ponavljamo istih napak!

Zato naj se za tako bolnico nemudno izdelajo popolni načrti, v katerih bodo že predvidene vse poznejše dozidave in no dopolnitve in v katerih bodo obenem vključeni načrti za posamezne klinike. Na zemljišču, ki bo odgovarjalo tem načrtom (n. pr. na Ljubljanskem polju proti Ježici ali St. Vidu) pa naj se začne postopno gradnje posameznih paviljonov, najprej za

kirurgijo, tuberkulozo in nalezljive bolezni ter duševne bolezni, nato pa postopno po potrebi in po načrtih z ostalimi oddelki.

S tem v zvezi poziva »Društvo medicincev v Ljubljani« vso slovensko javnost, da protestira proti zasilnemu krpanju nedostatkov naših zdravstvenih ustanov in polovičarskemu reševanju naših zdravstvenih potreb, da torej odločno nastopi proti izpopolnitvi državne bolnice v Ljubljani z adaptacijo šentpeterske vojašnice, to pa zato, ker prostori in zgradbe šentpeterske vojašnice, o katerih so deljena mnenja, ali sploh odgovarjajo higijenskim zahtevam in sanitetsko tehničnim predpisom, ne morejo biti v nobenem primeru primerne za katorkoli bolniški oddelke, kaj šele, da bi odgovarjali nujnim danim potrebam. Adaptacija več ko 200 let stare vojašnice v bolniško oskrbne namene je možna le z ogromnimi izdatki, katere bi gotovo lahko koristnejše izrabili pri gradbi paviljonov, ustrežajočih vsem higijenskim in sanitetsko-tehničnim predpisom. V šentpeterski vojašnici so nameštene važne socialno-zdravstvene ustanove (bakteriološki, veterinarski zavod, šola za sestre-pomočnice, državna delavnica protez in vajenski dom), ki so prav tako potrebne. Za vse te ustanove bi bilo treba poiskati novih prostorov, kar bi bilo zopet zvežano z novimi izdatki. Vsako zasilno reševanje takih problemov, prirojenega današnjim prilikam, samo otežkoča delo za zdravstveni in higijenski napredek naroda. Gornje bi bilo tudi v finančnem pogledu popolnoma zgrešeno.

Zavedajmo se, da je naša pravica in dolžnost, da zahtevamo od države, da zadosti zdravstvenim potrebam vseh svojih državljanov.

Tudi naše Sokolice so odnesle prvenstvo!

Objavili smo že sliko tekmovalne vrste članov Ljubljanskega Sokola, ki je na zletu v Zagrebu odnesla prvenstvo pri tekmovalnih v lahki atletiki. Ali to je bila le polovica celotnega uspeha. Evo danes sliko tekmovalne vrste članice Ljubljanskega Sokola, ki so istotam pobrale lovno prvenstvo. Od leve na desno so sestre: Jelica Vazzazova, Zorka Sodnikova, Vida Vreževca, Ana Keržanova, Mirka Gejškova in Špelca Bučarjeva.

Petim otročičem je nesreča ugrabila očeta

Drveči tramvaj je v Dravljah ubil tesarja Stareta

Ljubljana, 18. avgusta. Na Celovski cesti v Dravljah, poleg tako zvanega »debelega znamenja«, je bilo davi prizorišče hude nesreče, ki je ugrabila življenje mladega tesarja, očeta petih otrok.

Bilo je okrog 6.30, ko se je peljal 36letni tesar Lojze Stare, doma iz Dražgoš pri Smledniku, uslužben pa pri tvrduki Dukici v Ljubljani, v družbi še dveh tovarišev s kolesom na delo skozi Dravljice. Baš v tistem času je vozil kolesarjem nasproti tramvajski voz, in sicer s precejšnjo brzino, ker je tam proga prosta. Kolesarji so vozili desno ob progi, kjer je na nekaterih mestih le prav opek pas ceste med tračnicami in obcestno travo, drugje pa se ta prostor spet razširi do enega metra.

Tramvajski voz je pridrvel že mimo znamenja Sv. Roka in je voznik zvonil ter opozarjal nasproti prihajajoče kolesarje. Šele nekaj metrov pred vozom je prvi kolesar zavil čez tračnice na levo stran ceste, za njim drugi. Stare, ki je vozil zadnji, je tedaj izgubil prisotnost duha in ni več uspel nevarnosti. Zavrl je kolo in veliko stilo in skušal v enakem roku kakor njegova

va tovariša pognati čez progo. In to je bilo zanj usodno. Drveči voz je Stareta dosegel, njegovo kolo je pograbil rob stopnice. Tramvaj je vlekel Stareta, ki je tedaj zaradi silnega sunka že omahnil, pri tem pa vtaknil desno mogo nekam med ogrado svojega kolesa, dobrih 10 m daleč s seboj. Potem šele se je posrečilo vozniško voz ustaviti. Stare je med tem že nekajkrat udaril z glavo ob tla, sprva morebiti tudi ob tramvajski voz sam. Ko je voznik skočil z voza in prihitel ponesrečencu na pomoč, je bil Stare že nezavesten in mu je iz ust silila kri. Priči nesreče, posestnika Ana Pirčeva in pa mizarski mojster France Slosar, ki sta stala na poti tik ob progi, sta bila enako takoj zraven, hitro pa se je naletela skupaj še večja množica ljudi. Prenesli so težko poškodovanega Stareta na travo kraj ceste in ga močili z vodo. Ves trud pa je ostal zaman. Mojster Slosar je telefonično javil o nesreči na stražnico.

Iz šišenske stražnice so nemudno pozvali na kraj nesreče reševalni avto, ki je ves kmalu pridrvel v Dravljice in naložil ponesrečenca. Ni pa ga pripeljal v bolnico ži-

vega. Lojze Stare je med prevozom umrl. Na odredbo komisije je bilo truplo pripeljavano v mrtvašnico Sv. Krištofa. Bila je uvedena natančna preiskava.

Kakor navajajo priče, krivda ne zadene voznika tramvajskega voza. Do nesreče je prišlo pač zato, ker je postal Stare zadnji hip nervozen in je hotel čez progo kakor

njegova tovariša. Ostal bi lahko na desni strani, ker tam ob cesti ni jarka, a je bilo tudi na cesti dovolj prostora, da bi lahko nemoteno vozil mimo. Nesreča se je hudo doimila vseh, ker se je kmalu razvedelo, da je za dobrim družinskim rednikom zajakalo z mlado materjo pet neprekrbljenih otročičev.

Narodno gledališče na pragu nove sezone

Ljubljana, 18. avgusta. V četrtek dne 16. t. m. so se sestali v drami in operi ansambl našega gledališča in pristopili k delu in vajam za sezono 1934-35. Skušnje so sedaj v polnem teku. Drama pripravljata Acharjevo komedijo »Migoe« z go. Vido Juvanovo v glavni vlogi, Scheinpluovo novo komedijo »Gugalnica« v režiji g. Skrbinske, nadalje satirno komedijo poljskega dramatika Raorta v prevodu F. Vodnika »Waterloo« Ciril Debevec pripravlja novo uprizoritev »Cankarjevih hlapcev«, ki se bo uvrstila v nameravani cikel Cankarjevih dramskih del za dvajsetletnico njegove smrti. Poleg imenovanega režira Fran Lipah Lengyelovo komedijo »Antonija« z go. Nablocko v naslovni vlogi. Za otvoritev nove sezone se pripravljata Rostandovo veledelo v šestih dejanjih »Orli« z g. Janom v naslovni vlogi. Režijo otvoritvene predstave vodi g. prof. Šest. Otvoritev obeh gledališč bo sredi septembra.

Spominska plošča junaku Avgustu Jenku

Ljubljana, 18. avgusta. V noči 17. avgusta pred 20 leti je Preporodovca, prvega slovenskega dobrovoljca Avgusta Jenka doletela junaška smrt na Ceru. Čas je že odmaknil dogodke tistih dni, a ideje in dela žive naprej. Starejši Preporodovci, njegovi vrstniki, z njimi pa tudi mlajši, čedalje bolj občutijo veličino te žrtve. Vzdali so, kakor smo že poročali, na njegovi rojstni hiši v Ljubljani, Gosposvetska cesta 7, spominsko ploščo in jo v četrtek zvečer odkrili vprav 20 let po njegovi smrti kot skromen, a viden znak hvalečnosti, narodu pa v vzpodbudo, da spozna pravi in iskreni nacionalizem. Bila je tiha, intimna svečanost, pa se je ob trobojnici, ki je pokrivala ploščo, vendar zbrala velika množica. Ob 21. je akademski orkestr s pesmijo »Domovina, mili kraji« otvoril slovesno dejanje. Član starejšinske organizacije »Preporoda« in dobrovoljec Rajko Paulin je spregovoril o Jenkovem življenju. Prikazal je mladostne ideje in odločnosti, da se mislim o osvoboditvi in zedinjenju južnih Slovanov ni bal dati besede, a besede je dokazal z dejanji. Živo se je v poslušalcih izoblikoval Jenkov lik.

Predsednik starejšinske organizacije Preporoda Svetozar Frantar je odkril ploščo:

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravilni silnega slovesa spručujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefov« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijah trgovinah.

mu od nekih ljudi, ki so prišli mimo in so se, mi videli sumljivi, kaj zgodi. Zjutraj na vse zgodaj me je prebudilo neko korakanje in govorjenje v bližini čolna. Počasi sem nekoliko odmaknil eno krilo pri vhodu v šotor in napel ušesa. Bile so samo neke ženske, ki so opazile šotor in se niso upale naprej. »Čigani so!« je rekla ena med njimi in odpelala nazaj, druge pa za njo. Tako se je zgodilo, da smo v Dalmaciji, kjer so najboljši ljudje na svetu, drug drugega brez povoda osumili, da smo nepošteni in nevarni individui.

Za spremembo se je bil ponosni meštral prelevil v svež južnik. Okopala vsa se, pospravila svoje stvari, razpela jadro in odplula s srednjim hitrostjo proti Makarski. Kraj je napravil na naju že na prvi pogled dober vtis. Plaža na njegovi zapadni strani je sijajna, ljudi, letoviščarjev, kakor mravelj, a vendar sva dobila na 2 km dolgem progu lep in dovolj osamljen prostor za najin šotor. Potem sva se še sama za ves dan spremenila v letoviščarja, vode in sonca je bilo tudi za naju dovolj. Vrh tega ima makarsko letoviško in kopališko življenje nekaj prav familijarnega na sebi, ljudje se kmalu dobro razumejo med seboj. Bog ve od česa je to odvisno? Drugod namreč ne prideš povsod tako kmalu v kontakt s tujimi ljudmi — če niso baš domačini. Proti večeru sva utegnili tudi v mesto na lov s kamero. Bilo je nama žal, da nisva storila tega že prej, kajti kamor koli sva se obrnila, povsod se je nama ponudil motiv, kakršnih si more navdušen amater samo želeči. Posebno v pristanišču in v starem delu mesta bi porabila v ugodnejših svetlobnih prilikah filmov, kolikor bi jih vzela s seboj. Ko sva se vrnila do šotora, se je naredila tudi

v svem marmornju v velikosti 60x60 cm so ob robih napisali v črnih črkah: »Avgust Jenko — padel 16.—17. VIII. 1914 na Ceru. Preporodovec — borec za svobodo.« V sredi pa je relief: roka s ključem in prelomljena vejica. Akademski orkestr je s koracnicco »Hej, trubači!« zaključil spominsko svečanost, ki je napravila na vse prisotne velik vtis.

Nad polhe gremo!

Ljubljana, 19. avgusta. Prihodnjo soboto priredi SK Polž pri Sv. Duhu nad Višnjo goro, kjer gradi prvi dolenski smučarski dom, zanimivo polhanje. Lov na polhe je pri nas med meščani malo znan pojav in celo na kmetih se določijo, ki ne vedo, kako se polhi love. V krajih, kjer polhovi ni, ni mogoče pričakovati, da bi ljudje poznali polji lov. Sploh se pa s tem združena romantična, ki je bila tako živa med našim ljudstvom v prejšnjih časih, že močno izživlja in polhe love zdaj samo zaradi njihovihih kožic in masti, ne iščejo pa pri tem tistega lepega užitka, ki so ga imeli stari ljudje na kmetih in pa oni redki meščani, največ študentje, ki jih je zaneslo jeseni med polharje.

Da se nekoliko pozivi stara tradicija in romantična polhanja, priredi SK Polž lov na polhe, ki jih bodo lovili v noči od sobote na nedeljo, če bo seveda ugodno vreme, ker ob deževnem in hladnem vremenu ni mogoče taboriti ponoči v gozdu. Kako lepo in prijetno je poslušati kihanje polhov v mesečni noči in sedeti okrog ognja, kjer se peče krompir in koruza, v bližini pa toči sladki sadni most, bodo spoznali vsi, ki se udeležijo v soboto polhanja. Odhod iz Ljubljane bo z dolenskim vlakom ob 7. S seboj bo treba vzeti toplo obleko.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Marička gre tri in dvajsetič v zapor

Ljubljana, 18. avgusta. Marička K. je 58letna Gorenjka in je še vedno podjetna. Dva in dvajsetkrat je že sedela v zaporu, pa ji še žilica ne da miru. Te dni je prišla spet v Ljubljano, kjer je po malem beračica, v glavnem pa je pazila na to, kako bi prišla do izdaj-ejšega plena. V petek popoldne je vdrila v stanovanje nekega inženjerja in mu odnesla aktovko z raznimi spisi in potrebščinami, misleč, da so notri kdo ve kakšni zakladi. Precej razočarana je nato neke aktovke zavrgla in odšla naravnost v Loviščino gostilno v Gradišču. Tam pa je na svojo srečo opazila viseti v posebni sobici natakarično svilen obleko, ki jo je kar brž stisnila in odšla. Na šentjakobskem trgu je obleko prodala za 40 Din neki kmetici in se z izkupičkom podala spet v gostilno, kjer se je najela in napila. Med tem je bil že organiziran lov za njo, a so jo prijeli šele na Tržaški cesti precej okajeno. Marička bo zdaj delala spet nekaj časa pokoro.

S čolnom in kamero na Jadran

Iz Trpnja na Hvar in v Makarsko primorje Omis

Od izliva Neretve do Omisa in še preko, pod skalnimi zidovi Biokova in Mosorja je dalmatinska kopčina ena sama zbirka prodnatih in poskupljenih zalivov in zalivčkov, eldorado sonca, zelenja in kopanja v slanih valovih željnih ljudi, dežela, v kateri rasejo hoteli kakor gobe po dežju iz tal, dežela vsako leto bolj prosperujočih letovinskih mest in mestec. Niso ji zamenjale imena Dalmatinske, Niso, po njenem največjem kraju, Makarske riviere, kakor se ponaša eden izmed največjih otokov našega Jadrana, ki leži pred njo, otok Hvar, s ponosnim nazivom Dalmatinske Maderice. Bržkone pa ležijo stvari tako, da vzdržita oba ta kosa naše zemlje v klimatskem in vsakem drugem oziru ne samo primere z obema kosoma velikega sveta, po katerih sta prešla svoja pridevka, temveč da ju tudi prekašata.

Ko sva se zadnjikrat poslovila od ljubih prijateljev v Trpnju in se je kljun najine ladjice zarezal v vodovje, je bila ura že sedem. Sonce je obetalo vroč dan, morje je bilo mirno, bližino in daljavo je odevala tista glazurna modrina, ki daje vsem stvarim mehki sijaj svile.

Od Trpnja do Sućuraja na Hvaru, kjer sva se hotela najprvo ustaviti, bo kakšnih 20 km. Nisva zaupala temu pokojnemu jutru in sva obračala vesla brez minute prestanka. Nekaj pred deveto sva zavozila v sućurski pristan. Tu je bilo vse pokonci. Pol prebivalcev romantičnega, malo razpadajočega kraja sredi gostih nasadov oljke je bilo zbranih na obrežju in je z glasnimi

klici in nasveti podžigalo drugo polovico, ki je v čolnih, po pristanu manevrirala z dolgo mrežo in zbadala z ostvami v umazano vodo. Ljudje so se komaj utegnili toliko zanimati za naju, da so nama pojasnili, kaj se dogaja. Velik luben je bil zasel v pristanišče in sedaj bi ga radi ušli. Tem bolj sva se zanimala midva za ljudi in ne da bi vedeli za to, sva naložila s kamero kopico motivov. Ta lov je bil uspešnejši izmed njihov, kajti luben je našel neke izdatno odprtino v mreži in jo je pihal iz pristanišča, da je za njim kar zakadilo. Vprašal sem vrle ribiče, dali je bilo vredno razburjati se toliko zavoljo ene same ribice. Povedali so mi, da so časi zelo slabi, sezona za sardele je na višku, a neprestano vetrovno vreme onemogoča lov. V zadnji noči je en sam čoln ujel samo 15 stotov rib, pa je že vredno, da se človek potruži, če se mu ponudi takšna prilika kakor s tem lubenom. — Petnajst stotov? Sem se začudil. Ali je to malo? — Seveda je malo, v normalnih časih nalovi lahko vsak čoln v eni noči 35 do 40 stotov rib in če vse to nasolijo ter prodajo (največ kupujejo italijanski trgovci po 2.50 do 3.50 Din kilogram), potem se da že nekako živeti. Letos pa bo hudo in na sardele že ni več računati.

Ob 11. sva ostavila Sućuraj, morje je bilo še zmerom mirno, sonce pa je kurilo za stavo z vsemi pečmi. Pohitela sva, da opraviva kakšnih 10 km do sela Igrane, ki je naju že od daleč zamikalo s svojo balno lepo, terasno lego na pomolu, ki si niža od biokovske stene k morju. Pokrajina tu je čudovita mešanica epične močovitosti in zasanjane idile. Nekje silno visoko v gori sta si odpevala v predsedkih dva ženska glasova v zateglem, divjem turobnem

napevu, s stolpa, ki se dviga kakor pastir sredi črede nad belimi hišami Igran, so zapeli zvonovi s svetlim glasom opoldanske molitve in midva sva pristala na prodnatem obrežju igranskega zaliva.

A čeprav so Igrane res lep kraj in sva se nakopala v to soncu in v vodi kakor nikjer drugod; čeprav je ujel Albert tu celo svojo prvo ribo (bila je tako majhna, da sva ji takoj dovolila živeti dalje) in je okrog 14. zapihal meštral po vseh pravilih, sva se ob 17. vendar odločila, da nadaljujemo proti Makarski. Vzljubilo se je nama, da se poskusiva za spremembo prostovoljno z nemilim vetrom. Poleg tega sva »obedovala« v Igranah samo to, kar sva si bila že prejeli dan kupila v Trpnju: nekaj malo surovih paradižnikov in kruha. Nemo goče, da bi dobila v Sućurju ali v Igranah kaj pametnejšega. Niso imeli.

A tudi najina misel, da se bova založila med potjo naprej, v Dračevah ali v Podgori, se je izkazala za naivno. Podgora, 9 km pred Makarsko, je sicer precejšen letoviški kraj, toda v njenih trgovinah ni bilo razen kruha in sira ničesar, kar bi bilo za najine zobe. Ti ljudje niso samo revni, temveč celo v letoviških krajih precej nepodjetni — to je tudi eden izmed vzrokov, da ne uspevajo povsod kakor bi lahko s temi lepota. Morala sva se za večerjo zadovoljiti s to konstatacijo in s sirom. Med tem se je že približal večer in ker bi v borbi z besnimi valovi težko še prišla pravoslastno v Makarsko, sva se odločila, da postaviva šotor nekaj od Podgore. Tla so bila zadostno nerodna, nagljena in trda Nisva spala dobro. Razen tega sva se morala utaboriti precej od čolna stran in sem bil vso noč v skrbeh, da se

prekrasna nevihta, da sva vsak trenutek menila, da bo naju s šotorom vred odneslo v zrak in raztrčilo na koščke. To je bilo drugič, da je deževalo, od kar sva v Dalmaciji. In kako je deževalo! A šotor je vzdržal.

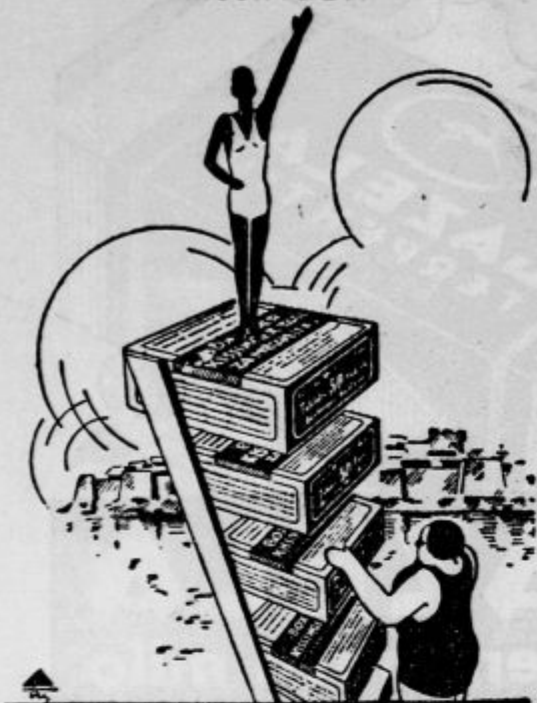
Po takšni nevihti se mora narediti najprej vreme in v takšnem vremenu sva se danes zjutraj odpravila v Omis. Pihal je spet prijeten jug, meštral se od same vročine in lenobe ni ljubilo na vsakdanje delo. Tudi midva sva bila dovolj lena, da sva se z veseljem prepustila vetru in jadr. Na levi zeleni Braču, na desni siloviti naravni bastioni Biokova in Mosorja, barve takšne, da bi jih človek ne mogel nikoli označiti z besedami — še vse prehitro sva dospela pod Rogoznico, belim gnezdom, ki rase v višavo proti grebenu Mosorja. Sence pa ob morju v opoldanskim urah niti toliko, da bi mogel skriti vsaj glavo pred ognjem, ki se je vsipal iz sonca. Zato sva se ob 14. odpravila rajši naprej, na morju je bilo hladneje.

Južnik pa je bil med tem prenehal in za nameček je se eno izmed vesel že po prvih udarcih prelomilo — bilo je že nekaj časa malo v neredu. Toda Alberta je ta smola tako podžgala, da je hotel z enim samim veslom in sam popraviti ves nadaljnji kos poti do Omisa. In je dosegel pravi rekord: točno v eni uri z enim samim veslom točno 12 km! Med potjo res nisem vedel, ali naj občudujem njegovo trmo in vztrajnost ali pa čudovito pestre in pisane prizore, ki so se nastavljali očem na tej vožnji mimo strme obale in presenečali človeka vsakih petdeset korakov s kakšno novo spremembo. In sedaj sva tu.

K. Kocjančič

BOXBERGER

KISSINGEN

TABLETE ZA HUŠANJE

so že več kot pol stoletja po vsem svetu znane kot neškodljivo in zanesljivo sredstvo zoper debelost. Delujejo brez bolečin in se jih lahko zavziva.

Ogl. reg. pri M. S. F. in N. Z. pod S. Br. 623 od 29. III. 1932.

Izlet planincev v Južno Srbijo

Planinski kraji na jugu naše države, do nedavna širši naši javnosti skoro docela neznani, vzbujajo sedaj med našimi planinci vedno večje zanimanje. Mnogo jih je že iz naših krajev, ki so posetili mogočne

južnosrbske in črnogorske planine Šar planino, Prister, Korab, Prokletije in Durmitor, občudovali divno Prepaško in Ohridsko jezero, prekrasne stare manastire, ki hranijo ogromna bogastva na umetninah in zgodovinskih spomenikih, slavna mesta, katerih zgodovina sega nazaj v rimske čase.

V arcu teh krajev, v carakem Skoplju, bo 8. in 9. septembra kongres zveze vseh planinskih društev v Jugoslaviji. Po kongresu, ki bo lepa manifestacija jugoslovenskega planinstva, bodo izleti po planinskih krajih našega juga.

Izleti se pričnejo iz Skoplja v nedeljo dne 9. septembra in bodo trajali do 15. septembra. Prva skupina odpotuje preko Gradškega in nato z avtobusi na Bitolj, Ohridsko jezero, skozi dolino Radike pod mogočnim Korabom in preko Gostivarja in Tetova ob vznožju Šar-planine nazaj do Skoplja. Druga skupina potuje v obratni smeri z avtobusom, na progi Gradsko-Skoplje pa z železnico. Tretja skupina gre preko Tetova v dolino Radike, nato na Korab (2764 m), po sestopu pa na Ohridsko jezero, Bitolj, Prilep in Skopje. Četrta skupina gre na Šar-planino (Ljuboten), po sestopu pa na Ohridsko jezero, Bitolj in Skopje. Peta skupina gre isto pot, samo mesto Ljuboten naskoči Turčin v Radoki planini (2704 m). Šesta skupina potuje na Uroševac, Kosovo polje in Prištino do Peči (manastir Dečani) in nazaj na Skopje, bodisi z avtobusi ali pa iz Peči z avtobusom na Prizren in preko Šar-planine na Tetovo, Ohrid, Skopje. Sedma skupina (ako bo vsaj 20 udeležencev) gre iz Skoplja na Šar-planino, nato po sestopu z avtobusom preko Peči, Podgorice, Cetinja in Lovčena na Kotor in z ladjo na Sušak.

Stroški bodo znašali, vstevši avtobusne vožnje ter kosilo, večerjo in prenočišča na izletih, pri III. razredu brzovalca približno 1150 Din, pri II. razredu pa 1500 Din. Da se morejo preskrbeti prevozna sredstva in prenočišča, je potrebno, da se vsi udeleženci prijavijo Osrednjemu odboru SPD v Ljubljani vsaj do 22. t. m. Seveda nam vsak navede, v kateri skupini želi potovati.

Skozi skrite kraje

Ko smo v Plevlju sedli v avtomobil, ki nas je pripeljal v Berane, nisem vedel, kdo je starejši: šofer ali vozilo. Pomeje mi je bilo jasno, da je bil šofer vseeno starejši. Ko se šofer napoti v tuj kraj in hoče, da mu je tam lepo in prijetno, mora pač na vse pežiti. Toda prvi pomisleki o avtomobilu so se naglo izgubili: prispeli smo srečno, kakor se vedno srečno končujejo potovanja za otroke. Vožnja je monotonna, a enako tudi pokrajina, ob katerih se navzgor in navzdol vijugamo po hribovih in kolanjajih. Ko se gošpod bog kombiniral obliko in akrop Sandžaka, je bil kubist. Porabil je največ gostega, sočnega olja, pretežno zelenega. Akvarista nikjer. Zaradi tega je danes slika Sandžaka tako enostavna, neizprosna. Vsaka senca, vsak bor, vsaka čreda ovac silno močno zahteva, da je človek ne prestre, temveč pogleda z občutkom in razumevanjem.

Letina okrog Lima ne da polnega blagolovja žuljavim in izbradanim rokam, ki jih kmetje dvigajo vsako leto proti nebu. Lani jim ni rodila koruze, predanekmi ne češpelj. V Polimlju je nerod češpelj enaka katastrofa, kakor v Metohiji nerod koruze ali pšenice. Lani je češpelja rodila bogato in je bilo žganja dovolj. Narod ga je občutil. Beden je sicer in živi v večnem pomanjkanju in dolgovih.

Neki kmet je potipal moje hlače, poletne in bele.

»Koliko so jih plačali?« — tam ne vikajo niti kralja.

Odgovor.

»Bogami, drago, če jih ne moreš pozimi porabiti tudi za spodnje.«

Ljudje so dobri, silno preprosti.

Berane. Tam ne pojo. Podobne so naselju starinarjev, kakor obreže ob naši Ljubljani. V vsem metu sem zapazil le dve, tri malo boljše obleke. Mešec se je stienilo v malo vijugo Lima in čaka menda boljše čase, ki naj pridejo sami po sebi. Sedanjim mu ne prija. Skozi njegov organizem ne kroži trgovina, a tudi njegovo srce ni prav za prav tlo, nego v okolici. Kot paradokso dejstvo, da če šopljje glavni izvir dohodkov poleg živinoreje, stoji volja Berančanov, da zgrade v svojem mestu prvi abstinentni dom v Jugoslaviji.

Sami ne priznajo da je slabim časom kriva tudi njihova lastna lenoba.

»Dobro jutro, prijatelj!« — sem hotel začeti pogovor.

»Glej ga vendar! Kaj se te tiče moje dobro jutro?«

»A nisi ponosni mogel spati, da si take volje?«

»Sem.«

»Kaj bo klijamet?«

»Pri meni je tri dni do njega. Plačati mo-

črne gore

ram globo, ker mi je šofer povozil jagnje. Cudež se mora zgoditi, da pridem do denarja.

»Ne gre jim v glavo, da ovci ni prostor na cesti, nego v pašniku. Šofer naj se izogiba njegovih ovac, katerih prednice so za časa dedov svobodno hodile po polih in cestah in obrabljale grmivje in travo.

Od nikoder ni toliko šoferjev, kakor iz teh krajev. To je en sport. Pa imajo še drugega: nogomet. Šoferji in nogometaši črnogorskih yaseh. Šoferji so koristni in nogometaši je telečna vzgoja naroda.

»Vrag ga vzemi in tako vzgojo, gošpod, ko mu opanki ne trajajo tri dni. Od zore do mraka beži za žogo in mu za drago ni mar: za to motiko, ne za ovco, še manj za knjigo, bratec — se mi je star očanec priljeval zaradi sina.

Ko se avto ustavi sredi mesta ga obstopi cel rog polnjaj dečkov z deformiranimi stopali in glavi. Zamašeni in zaspani so in zahtevajo pečen krompir, ki so ga izkopali na kdo ve čigavi njivi.

Znamenitost so beranske, sploh črnogorske kavarne. Natakari nikdar ne bo pristopil, dokler ga gost ne pokliče. To v pasivnih krajih pomeni mnogo. Človek lahko sedi pred kavarno ali v njej in počiva in ure nato spet dalje, ne da bo kdo za njim zrdo pogledal, kakor v naših kavnarh študenti, ki nima za kavo, a bi si vseeno rad privoščil časopis.

Mimo Andrejevice nadaljujemo pot ob majhni reki proti Kolašinu. Visoki Vasojevići nas silijo v velik ovinek. Kraji so divji. Vasi bolj redke. Ljudi skoraj nikjer. Po debeli uri nas pozdravi Tara, ki nas spremlja do Kolašina. Mesto nas ne zanima. Moj kovač je naš cilj. Česta ni najlepša, če jo sploh smemo tako imenovati.

Na desni obali Tare je spleto okrog stare trdnjave nekaj kmetov svoje borme hišice. Zdelo se nam je, da gledamo Mojkovac iz zraka. Poleg njega nobenega voznega pota. Nekaj prekiženih konjskih stez se tu in tam izubila v akalovju. Do tod smo iahali na trdem sedlu. Mar niso Mojkovčani srečni? Ne poznajo avtomobilskega ropota in prahu in še navadnega voznikovega biča ne slišijo nikdar.

Dolgotrajno potovanje v sedlu nas je izmučilo. Šele v vasi smo se malo oddahali. Vsi vaščani so se zbrali, kakor da nam vse hočejo pomagati iz sedla in pokazati svojo pripravljenost, s katero so nam želeli omiliti bivanje v teh krajih, ki jih nihče ne pozna in kamor le redko stopi tujčeva noga.

Najprej smo zapazili star tip hiše brez

oken. Več sto ozkih lin za puške je njalo v nase. S prezirno smo jo ogledovali. To je biva turška škrlat, zlozlama v vsej okoličnici, kjer jih je bilo mnogo podobnih. Pred štirimi stoletji so jo bili zgradili. Notranjost je podobna grobnici. Podzemski hodniki so pravi pekli. Strašna je tudi njena zgodovina. Nečisto srbskih mučenikov je padlo tod pred razjarjenimi zulumčarji in njihovo ostražo po kristjanski krvi in slovanskem jeziku. Strahoviti spominski stolp so podelovali kače, danes še edine prebivalke škrlat.

Poelavljali smo se.

»Ohranite spomin na nas, puščavnik, in še drugi nas obiščite! Česta bo kmalu do gradnja do Kolašina mimo Biogradskega jezera celo do nas. Most čez Taro je že gotov. Jugoslavija pozna celo svoje najbolj zapuščene kraje in so ji enako dragi, kakor bogata in plodna vojvodinska polja.

Njihove besede bodo kmalu uresničene. Čez divje skale vodi danes že skoraj dovršena lepa cesta, najbližja zveza Beograda z morjem.

Mimo Gojakovića, Kaludre in Bistrice smo se napotili proti Dobrilovini. Dabolihi sedem ur smo hodili. Umirali smo od lakote. Naše torbe so ostale prazne. Solnce je peklo neznosno. Še oči so trpele. Le tu in tam so nas za hip zakrili gosti borovci ali smreke. Pod ognjenim prolom nam je vodnik svetloval, poivati. Zakaj? Nevarno je to. Da niso morda kaka? Ne, že davno jih ti kraji ne poznajo. Toda če praga je v resnici nevarno. Po silno ozkem žlebu smo morali prehoditi blizu 200 metrov. Globoko pod nami je grmela Tara, bučna in požrešna. Strah se nas je polasčal. Dospeli smo do kraja, kjer se nismo upali dalje. Ne naprej, ne nazaj. Kakor da so nas objela neke strahovite sanje. Črnogorci hodijo tod brezskrbno, prepevajo in gledajo smrti v oči. Njihovi konji enako. Mižemo se pomikali in vendarle dospeli tja, kamor smo bili namenjeni. Že je legala noč.

Na visoki planoti, obdani z gozdovi, se je zablesketalo stekleno jezeroško oko, a nižje, v prekrasni dolini, se nam je pokazal samostan Dobrilovina, obdan z gostimi zelenimi gozdovi. Vojni jezera in planine. Vinorodna trta in gozdovi. Smokva in hladni studenci. Zato ta kraj tako lepo imenujejo Dobrilovina. Vse je tu tako dobro in vabljivo.

Hudih časov Dobrilovina, vsaj tako nam je zatrjeval iguman, ni poznala. Redko kdaj se plenili po teh naših prekrasnih samostanih. Dogajalo se je sicer časih, toda ne toliko zaradi zlobe, kolikor zaradi potrebe. Cel samostanski bratje od drugod so večkrat napadali, da so mogli odnesti vrednosti in dragocenosti. Odnášali so knjige, cerkvene posode in drugo. Nikdar niso nitežar vracali. Ne samih sebe, ne knjig, ne dragocenosti. In še danes, je trdil iguman Rafael, imajo v samostanu sv. Nikolaja pod Kablarjem obhajilni kelih in petihlebnico, ki sta nekdanj izginila iz Dobrilovine.

Četudi sezidan v časih Nemanjićev, še danes samostan nima zvona, kar brate najbolj boli. A njegovo vrednost z gozdovi so ocenili na 15 milijonov. Kdo je kriv, če jih ne uživajo? Vprašanje je ostalo brez odgovora.

Najtežji spomin je vsekakor tisti, ki ga je zabeležil zadnji samostanski letopis. To je smrt samostanskega starešine Viktorja Grbovića, ki so ga okupatorske oblasti 1918. brez vsakega povoda »strelile. Njegovega sobrata Mojsava so zadavili. Od tedaj do 1. 1922. je bil samostan popolnoma pust in nenasejen. Vedno je bil na meji nepokornih Črnogorcev, ki niso dali zlepa svoje svobode. Bil je moralno oporišče hribovcev in najboljši žarišče velike slovanske ideje. Njegovi menihi so skozi stoletja nosili v eni roki puško, a v drugi križ z zastavo svobode z našimi slovanskimi barvami.

Dobrilovino opisati je težko. Prelepa je. Cvijelj je najboljši povelj: »Če je gošpod Bog ustvarjal svet šest dni, potem je sedmi dan ustvarjal le Dobrilovino.« In tako je res. Tako je cela Crna gora, ki nam bo z novo, septembra dovršeno cesto odkrita tudi tam, kjer je najbolj mikavna in skrivnostna. Morda smo bili mi zadnji tučci, ki smo skozi te kraje še jahali na konjčkih.

Vladimir Regally.

Sestanek bivših vojakov na Brezjah

Brezje, 16. avgusta.

Ko se je pred leti osnovala Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne, je leto za leto prirajala na praznik Mariborskega Vnebovetja na Brezjah sestanek svojih članov in drugih bivših vojakov. Prireditelj se je priljubila po vsej Sloveniji in se je z leti razvila v mogočne labore. Poleg verskega značaja — molitve za v vojni padle tovariše in za ohranitev miru — so imeli ti sestanki izključno tovariški značaj. Dobili so se na Brezjah nekdanji vojniki, ki so skupaj prenašali gorje svetovne vojne,

ta suho, pešeno zemljo. Drugo leto bo Barica sama orala in prekapala in čitala ob prazniških pismu, ki jih bo pošiljal Vanek iz Francije. In bo čakala na telo ruto in na pisano krilo, ki ji ga prinese Vanek za spomin iz tiste zemlje Francoske, kjer gara toliko fantov in deklet iz Prekmurja!

To ludo, žilavo, večnoma še globoko verno ljubost biva trd boj z zemljo za skopo skorjo kruha. Tako skopo rodi zemlja tam zgoraj na Gorickem. Nekdo sem videla kočarja tam zgoraj na položnem hribu — sedel je v svoji mračni vlažni delavnici in oblikoval lonce. Zunaj po hribu je hodila njegova družina: oziroma sestranski obraz; mršave roke s podkožnimi žulji in velike začudene oči. Začuden, ker smo prišli mi, »tujinci«, na njihov hrib. Takrat me je izpreletel kakor da sem uzrla obraz vsega Prekmurja.

— Kdo vse izmed vas je šel v »tujino?« — Stevek, Marička, Barica, Vanek... Nekdo je šel. Nekdo je našteval imena, da me je obšla groza.

— Dovolj, dovolj, ljudje!... Nekdo drugi je našteval imena tistih, ki se niso vrnili od tam. Ki se več ne bodo vrnili.

— Kaj je to mogoče?! Takrat je solnce sijalo nizko nad gorickimi hribi. Rumena ilovica in v nji skopo izorane njivice. Vmes pa topol — podobni obupno potni nebu iztegnjenim rokam. To so roke lačne lončarjeve družine, ki se vzpenja na hrib. To so roke lačne Gorické, iztegnjene za Vanekom v Ameriki, za Barico na Francoskem, za... oh, Stevana so tam zakopal! Tam so zakopal — nekdo je brez remeha našteval imena.

— Kaj je mogoče?! — Je.

Katarina Špur

ki pa so se po vojni razšli na svoje domove in imajo le redko priliko, da se zopet vidijo ter obujejo skupne spomine. Tako privlačni so postali ti tabori na Brezjah, da so se jih v zadnjih letih udeleževali tisoči in tisoči bivših vojakov.

Tudi na letošnji praznik bi se bil moral obnoviti ta veliki seestanek. Toda kakor toliko drugih lepih stvari, so hoteli tudi ta zbor izkoristiti za svoje spekulacije ljubljanske vojniški generali. Čeprav jih prejšnja leta na Brezjah ni bilo videti, so na letošnje napovedali ne samo svojo udeležbo, marveč tudi svoje govore. Pozneje so si sicer premislili in so sporočili, da bo na Brezjah samo seestanek »brez govorov«, toda bilo je že prepozno. Oni bivši vojniki, ki so prejšnja leta vsakokrat napolnili Brezje, so letos sklenili ostati doma, ko so slišali, ka-

ko jih hočejo golovi ljudje izrabiti. Tako se je zgodilo, da je bila na letošnji Maribor praznik udeležba tako pičla, kakor se nikdar, odkar so se ti sestanki začeli. Zbralo se je komaj 500, 600 ljudi.

Nekateri bojniški gospodje so prišli tudi pogledat, govorili pa res niso. Ali nočejo, ali ne smejo, niso povedali. Zato pa je bivši vojni kurat g. Bonač ubral v svoji pridigi take strune, ki so zelo, zelo zvenele po dnevi politiki in ki so morale zaboleti vsakega res vernega poslušalca. Govoril je tudi o denunciaciji, ni pa povedal, ali misli na ono denunciacijo, ki je tako nerečno zastrupljala naše kraje pred 20 leti. Vsekakor so mnogi poslušalci osupli zmačevali z glavami in se začudeni spogledovali, ko so poslušali njegovo pridigo.

Priznanje mariborskim gozdovnikom Njihova razstava je vzbudila vsesplošno pozornost

Maribor, 18. avgusta.

Ko sem si pred dnevi ogledal razstavo Mariborskega tedna, mi je v II. nadstropju padel v oči nenavaden vhod v razstavnici prostor gozdovnikov. Vstopil sem. In že sem bil v popolnoma novem svetu, ki je nam navadnim zemljanom tuj, a gozdovnikom domač. Prijatelji so me že pred posetom razstavišča opozarjali, naj si ogledam gozdovniško razstavo, ki je ena najlepših in ki zasluži, da si jo vsak ogleda. Stori se to in ni mi bilo žal, da sem pozdravil naše vire gozdovnike. Razstavo je priredila Jugoslovenska gozdovniška liga Maribor I. s sodelovanjem ostalih gozdovniških rodov. Vodstvo razstave je prevzel znani gozdovniški delavec g. Danilo Vahtar, kateremu sta pomagala gozdovnika Franjo Klotjčnik in podstarosta lige g. Janez Trpin, naš priznani umetnik.

Razstava nudi kaj pestro sliko. Od ustavnostne listine dalje najdeš vse, kar je tesno povezano z zgodovino in razvojem gozdovništva pri nas. Razstavljena so tudi originalna pisma ustanoviteljstva gozdovništva Setona Ernesta Thompsona. Dalje vidiš najrazličnejše vrste šotorov. Meni so bili vsi enaki, a me je priležni gozdovnik počil o uporabnosti in praktičnosti enega in drugega. Gozdovniki imajo tudi popolnoma svoj »slovenski šotor«. Kakor sem star, bi se obvezal prebiti nekaj časa tudi v takem šotoru, kakršnega imajo gozdovniki. Prav prijetno bi se počutil v njem. Gozdovnik me je sicer sili vanj, toda obljubil sem rajši, da pridem na obisk, ko bo prihodnje taborjenje in tam poskusim gozdovniško življenje.

Prav pestro sliko nudijo najrazličnejši totemi. Vsi lepo izrezljani in poslikani. Škoda, da niso na prodaj, takoj bi si ene vzeli za spomin, tako so lepi. In totem imajo vsi. Ima rod svojega, glavno svoje, ognjen svojega, sploh, kdor je priden in si ga izdelal, ga ima. In kakšna imena

imajo ti gozdovniki in kako lepo jih izražajo v totemih. Imaš Belega Medveda, Belega Srnjaka, Hltrega Jelena, Sokolje Oko, Zvito Kačo, Duhteko Planinko, Ogneteno Srce. Gozdovniško ime dolo gozdovnik ob sprejemu v gozdovniške vrste. Pred vstopom opravi izpit in če je gošen za vstop v gozdovniške vrste, je svedčano sprejet. Gozdovniki taborijo vsako leto v kakem prijetnem kraju. Na razstavi je na stotine slik in sliče z različnih taborjenj. Druga lepša od druge, z vseh diha nepokvarjeno gozdovniško življenje. Gozdovniki se čutijo v svojih taborih male bogove in so veseli, da so daleč od civilizacije in »bledih lic, kakor nazivajo svoje negozdovniške sobrate.

O gozdovniški razstavi bi rad napisal celo knjigo, tako lepa je, a vem, da bo gospod urednik še za te besede godrnjal. H koncu naj še povem, da so obiskali gozdovniško razstavo razni odličniki, ki so se vsi pohvalno izrekli o njej. Ban g. dr. Marušić je izrekel vodstvu gozdovnikov priznanje za tujsko-prometno propagando kakor tudi za koristno vzgojo naše mladine. Tudi mariborski župan g. dr. Lipold je pohvalil razstavo gozdovnikov in jim čestital. In g. minister dr. Urmansky je imel vse polno priznavnih besed o razstavi. Zastopnik celovške obrtne razstave g. Coha si je bil dvakrat ogledal in izrazil željo, da bi naši gozdovniki razstavili tudi v Celovcu.

Jaz pa pravim: razstava gozdovnikov mora tudi v Ljubljano in morda že na jesenski velesjem ali pa v kako šoli ali na primeren prostor. Škoda bi bilo toliko truda za en sam kraj. Vodstvo gozdovniške lige naj stopi v stik z vodstvom ljubljanskega velesjema. Gotovo bodo tudi ljubljanci z zanimanjem pogledali v življenje naših gozdovnikov, jih vzljubili in potem rajši podpirali. Gozdovnikom iskrene čestitke k lepemu uspehu in mir!

B. M.

Po ciklonu obubožani kraji prosijo pomoči Sresko načelstvo v črnolju poroča o škodi ob Kolpi

Ljubljana, 18. avgusta

Kmetijski odsek banke uprave je danes prejel od sreskega načelstva v Črnolju kratko brzojavno poročilo o posledicah strahovite vremenske katastrofe, ki je v nedeljo ob 11. dopoldne besnela nad Starim trgov ob Kolpi in njega okolico in ki smo o njej poročali. Silovit orkan je prinesel nad okolico od zapada ter je zavzel pas, širok 5 do 10 km. Orkan je od Starca trga naprej hrumel proti Metliki ter je tudi v metliškem srezu napravil po raznih kulturah, osobito po sadovnjakih in vinogradih ogromno škodo.

Brzojavka črnoljskega sreskega načelstva veli, da so bili po tem neurju najhujše prizadeti naslednji kraji in vasi: Stari trg, Predgrad, Sodevci, Dol, Jelenja vas, Paka, Deskova vas, Močile, Kot, Prelesje, Laze in Hlevi. V teh krajih so uničeni vsi polji

ski pridelek razen krompirja, in vinogradi do 100 odst., vsi sadovnjaki pa do 75 odst. Brzojavka dalje kratko navaja, da je orkan polomil dreve, da je trgjal strehe in da je naliv odplavlil mnogo plodne zemlje. Komisije so ocenile po tej brzojavki škodo v omenjenih krajih na 2 milijona dinarjev.

Bela Krajina, ki do konca junija ni trpela po vremenskih katastrofah in so vse kulture kazale, da bodo kmalu bogato rodile, je od julija dalje utrpela še silno škodo po lokalnih nevihtah. Tako je julija metliški okraj imel na vinogradih in sadovnjakih blizu 1 milijona dinarjev škode, zdaj pa je poleg črnoljskega spet trpel ob neurju, ki je naravnost kruto pustošilo. Revna Bela Krajina spet zove na pomoč, saj sicer bo med obubožanim prebivalstvom zavlada lakota.

Poziv absolventom in absolventinjam

vseh šolskih let od 1910-11 dalje. Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo pravilnik o učnih zavodih in šolah, katerih izpričevala popolnoma ali deloma nadomeščajo učno dobo in dobo zaposlitve. Na podlagi tega pravilnika velja izpričevalo o uspešno dovršeni dvorazredni trgovski šoli kot dokaz polne izobrazbe za opravljanje trgovinskega obrta. Kar velja za izpričevalo o završnem izpitu, velja tudi za vsa odhodna izpričevala, ki so jih absolventi te šole prejeli prej. Zato velja razveljaviti vse dosedanje absolventke, naj se zglase z odhodnimi izpričevali oz. z izpričevali o završnem (končnem) izpitu v ravnateljski pisarni, da dobijo na izpričevalo novo klavzuro. Kdor pošlje izpričevalo po pošti, naj navede svoj natančen naslov in položaj ter priloži znamko za Din 5.50.

Trgovskim, bančnim in industrijskim podjetjem se priporoča, da nekaš sposobnih absolventov in zlasti absolventek. Obrniti naj se blagovoljno na direktorja Drž. trgovske šole v Ljubljani.

Abiturientski tečaj Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Prijave za abiturienski tečaj sprejema direktorja Drž. trgovske akademije v Ljubljani vsak dan med uradnimi urami do 30. septembra. Na abiturienski tečaj se sprejemajo absolventi(ke) srednjih, učiteljskih in strokovnih šol ter visokošolski(ke). Vsa poljsnila in prospekte dobijo reflektanti pri direktorju trgovske akademije.

I. mest. otroški vrtec v Ljubljani, ki je bil do sedaj v prostorih I. mestne šolske osnovne šole, se preseli z novim šolskim letom v preurejene in higijensko urejene prostore na Taboru. S tem bo ustrezno želji prebivalcev vzhodnega dela mesta, ki bo imelo vagonališče za deco v predšolski dobi v bližini. Stariši, poslušajte se te ugodnosti in vpišite deco v otroški vrtec! Vpisovanje bo v soboto 1. septembra 1934 od 9 do 12. dop. v novih prostorih na Taboru.

Vpisovanje na državni trgovski akademiji v Mariboru bo 1. 2. in 3. septembra ob 8. do 12. ure. Dopolnilni izpiti bodo 28. in 29. avgusta, vsakokrat ob 8. Za izpite se je treba prijaviti ravnatelstvu do 23. t. m. s kolikovanjem prosojno in a 30 Din take za vsak predmet. Popravljalni izpiti bodo: pismeni 30. avgusta, ustni 31. avgusta, vsakokrat ob 8. Zadevne prošnje na ravnatelstvo morajo biti vlozene najpozneje do 23. t. m. z običajnim kolkom in a takoj 10 Din za predmet. Pouk se prične 5. septembra ob 8.

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Podobe iz krajev onkraj Mure

Ob vhodu v vas je marof. Na marofu gnezdijo štrki. Na visokem dimniku je veliko, iz vse spleteno gnezdo — in štrje štrki malomarno gledajo iz njega na vse štiri strani sveta.

Do so Melinci. Lahko bi bila katerakoli druga vas — slika bi bila ista: marof ob vhodu in štrki na dimniku. Stojte na eni nogi, z iztegnjenim vratom. Samo mi, ki smo »prečanci«, postajamo ob marofu in z zanimanjem gledamo na veliko gnezdo vrh dimnika. Mimo hodijo domačini mimo marofa.

— Štrki? Hoj, koliko toga pri nas je!

V Melincih je »proščenje«. Nekaj važnega je to v Prekmurju: prošenja! Vsaka vas ima svojo majhno kapelo. Stoji aredi vasi, v senci košatih lip in kostanjev. Kadar je god svetnika, ki ma je posvečena kapela, takrat je v vasi »proščenje«. Takrat so ravne prekmurske ceste nagosto posejane s procesijami. Zeme in dekleta v belih, prazniških bluzah, v pisanih krilih in v modrih predašnjikih. Na glavah imajo bele rute, na prsih in v rokah pa rože. Deklice v dolgih, nerodnih krilih imajo tudi rože v lasih. Zelene in rdeče. Vsa krajina je polna prelepih rdečih rož. Pred vsako hišo cvetijo in na vsakem oknu šare rdeče rože. Morda jih je sadila roka, ki zdaj drži srp ali grablje neke na Francoskem ali v Nemčiji, da je polna trdih, podkožnih žuljev. Roka, ki od časa do časa z nerodnimi črkami napiše kratko pismo:

— Zdrava sva, fala bogi, štero želejva tidi van — in spodaj čisto ob robu:

— Rouže šče cvetijo?

Danes je bilo »proščenje« v Melincih.

Čez štirinajst dni bo v Dokležovju. Nato v Črensovcih. Včeraj je bila nova maša v Turmishcu.

— Kdaj bo v Dokležovju?

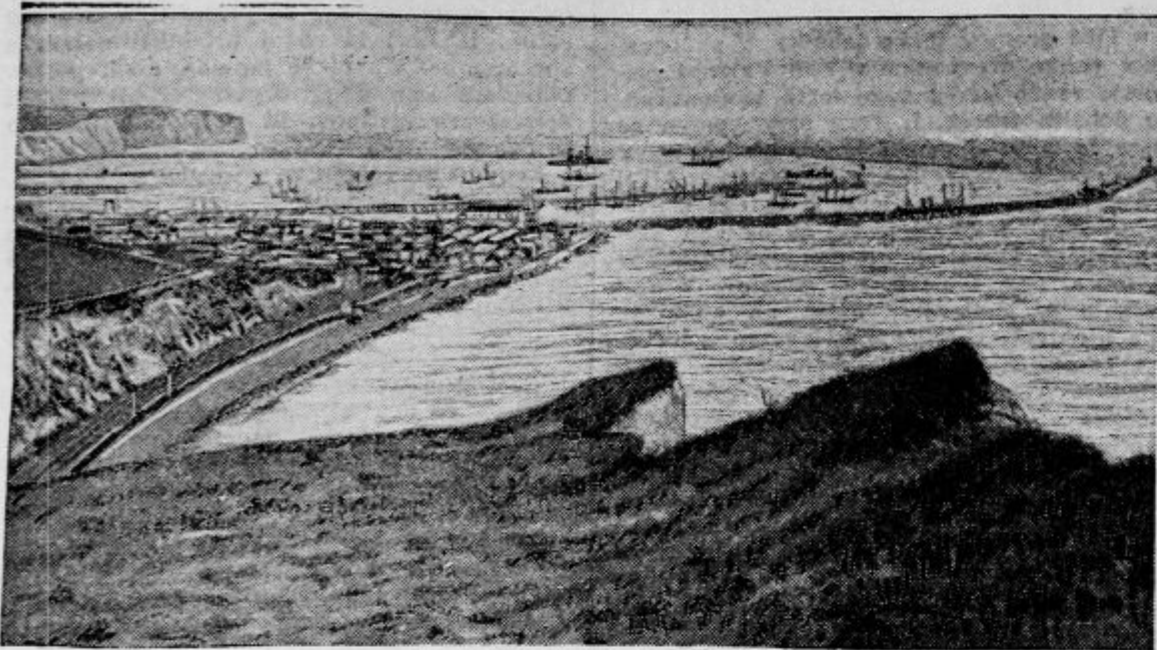
— Zdaj edno nedelo.

— Nikjer ljudje ne romajo toliko, kakor v Prekmurju. Nikjer ni mader, kakor so matere v Prekmurju. Še preden je dete rojeno, že sanjajo, kako bo nosil dolgo črno opravo. Upajo in molijo vse dotlej, dokler ne stopi pred oltar. Takrat je romanje prekmurskih mater. Sto in sto jih je, ki bi rade imele sina »gospouda«...

Brez konca so raztegnjene vasi po Prekmurju. Ob široki cesti se vrsti hiša za hišo — vse bele, z majhnimi okni, večnoma s slamo krite. Vse imajo isto obliko ključa, prijazen »ogradek« s sadnim drevjem, ograjen z nizkim plotom, spletenim iz šibja. Tu in tam se med njimi že dvigajo nove zrajene gospodske hiše. Nekdo se je vrnil bogat iz Amerike. Zdaj je takih zmrlaj manj. Morda je dolga leta sanjal pod vročim ameriškim solncem, pri trdem garanju iz noči v noč, kako bo nekoč sredi vasi postavil svoj dom. Sredi domače vasi v Prekmurju... Nam iz »prekca«

Na počitnicah v Angliji

Ceneno življenje, svobodno kretanje — Zanimivosti pokrajine, tisočletna zgodovina v poslopjih in nedotaknjena природа

Angleška obala pri Dovru

Splošno je razširjeno mnenje, da je bivanje v Veliki Britaniji zelo drago in posebno drago za državljane onih držav, katerih valuta stoji nizko v primeri z ostalimi, da bi torej potnik izdal mnogo več kakor če bi ostal doma, ako se pelje preko Rokavskega preliva. V istini so pa cene vseh potnih stroškov, kakor tudi ostalih življenjskih potrebščin danes v Angliji precej nižje kakor v Franciji.

Odkar je Anglija zapustila zlato valuto, je deflacijska politika, ki jo izvaja vlada, znižala notranje cene za 20%, a razen tega je padla vrednost angleške valute za 30%. Zato na primer Francozi, katerih valuta svoje vrednosti ni spremenila, danes živijo

dobičkom, torej poceni prodajati, a omogočiti tako širokim slojem prebivalstva nakup, torej mnogo prodati in s tem doseči isti dobiček kakor z visokimi cenami in majhno prodajo. Ta pametna logika angleškega trgovca je podlaga vse trgovske jakosti britanskega imperija. Trgovina in obrt cvetita kljub krizi, to se pravi, kljub velikemu številu brezposelnih.

Za tujca je pa zanimivo v Angliji tudi to, da nima nikakih sitnosti s prijavljanjem: ko je prišel preko obmejnega uradnika, se lahko svobodno kreta po vsej deželi. V hotelu se vpiše v knjigo, nihče ga ne vpraša, ali so njegovi podatki pravilni, odkod je in kam gre. Ni mu treba pokazati potnega lista, ni se mu treba prijaviti pri policiji. Tudi ni treba plačati prav nikakršnih pristojbin za bivanje, niti običajnih taks v hotelih, niti luksuznih taks v dražjih hotelih.

Anglija je tako majhna na svetovnem zemljevidu, da si tujec le težko predstavlja, kako lepe, raznolike in zanimive pokrajine so na primeroma tako ozkem prostoru. Shakespeare, o katerem so doma in na tujem prepričani, da je pesnik, ki je najboljše resumiral ideal, inspiracijo in občutek svojih rojakov, je prav točno izrazil ljubezen Angleža do Anglije, če pusti reči o njej Johna Gaunta v »Richardu III.« tele besede:

»Ta drugi Eden, pol-raj,
... ta mali svet,
ta dragulj, vkovan v srebrne valove«.

To je res majhen svet, v katerem so reproducirane najlepše pokrajine drugih dežel v zmanjšanem obsegu. Tako se skoraj vsak del Britanskih otokov imenuje po kakšni tuji pokrajini: jezersko pokrajino imenujejo »Angleško Švice«, severni Wales »Britansko Tirolsko«, slavno Fen Country »Angleško Holandijo«, Devonshire in Cornwallis pa »Angleško Rivijero«.

A prav ta raznolikost nudi lepoto čisto angleškega značaja. Čudovito zelena pokrajina lahko valuje in ti grički spominjajo deloma na Slovenske gorice, deloma na Dolenjsko. Bogata žitna polja se vrstijo, vmes so pašniki, na katerih je mnogo goveje živine in konj, ponekod tudi prašičev. Navadno je vse ograjeno z živo mejo. Tudi gozdov ne manjka in velikih parkov, kjer se pasejo jeleni v senci stoletnih dreves. Slikovite vasi in stari gradovi pozdravljajo potnika iz tega zelenja: značilna angleška pokrajina, ki ima svoje posebne čare, da ni enakih mogoče najti drugje.

Če se pa potnik poda stran od železnice ter se vozi od sela do sela, od mesta do mesta po asfaltiranih cestah, se bo divil spomenikom prošlosti, ki jih je nebroj. Tisočletna angleška zgodovina se mu kaže tu, zamrznjena v stavbe, ki v teku stoletij niso izpremenile niti svoje zunanosti, niti notranjosti, niti namena, za katerega so bile zgrajene. Potem pa ljubke, priključne vasice, ki jih naš modernizem ni mogel

spremeniti in katerih večina je prav taka, kakor so bile pred 400 ali 500 leti. In kdo se ne bi divil slikovitim starim gradovom, ki se dvigajo na gričih in skalah, ob rekah in ob morju? Nekateri so že razvaline, v drugih bivajo potomci ene in iste plemiške rodbine že nad 900 let. To je romantična angleška pokrajina.

Pozabiti ne smemo številnih cerkva, katedral in opati, ki so jih zgradili pred več kot dvanajstimi stoletji, in kjer počivajo kralji, kraljice, prelati in junaki. Kako različna je njih arhitektura in vsaka ima svojo zgodovino.

Velika Britanija mi je kakor album slik, kjer v neprestani raznolikosti pokrajine tudi oni najde svoje veselje, ki se sicer ne zanima za njeno zgodovino ali slovo. Toda kljub velikanskemu razvoju angleškega železniškega omrežja, kakor tudi nebroju izvrstnih avtomobilskih cest je ostala angleška pokrajina nedotaknjena, izvzemši seveda industrijska in rudokopska središča. Komaj pol ure izven velikih človeških masel se lahko sprejate v popolni tišini in samoti ure daleč v svobodni prirodi.

Dežela je polna teh nasprotstev in morja prav to tvori njeno glavno privlačnost. Dr. Pavel Breznik.

Slikar Jan Havliček-Trentan umrl

Z Dunaja poročajo, da je 23. p. m. umrl v svojem stanovanju v 18. okraju, Martinstrasse 13 nekdanji slikar — Jan Havliček, ki si je dodal ime Trentan v veden spomin na našo goriško Trento na oni strani Triglava, kjer stoji tudi Baumbachova koča, imenovana po pesniku divnega »Zlatorog«. Minulo je že 55 let, odkar je zahajal lelo za letom v Trento mlad češki slikar Jan Havliček s prekrasno črno brado in živimi očmi, blaga slovenska dobričina. V Boveu in v vsem okraju je bil kakor doma. Govoril je rad z vsako ženo, posebno z otroki, in vplival je na ljudstvo tudi v narodnem pogledu. Zavedni Čeh je med našimi slovenskim ljudstvom zaeloval tudi kot velik prijatelj slovenskega naroda.

Slikar je v Trentu prizore za scenarije k Zlatorogu. Pa si je polagoma nabral cele serije slik iz naše gornje Soške doline, pozneje z obel našega Jadrana pri Devinu, iz Skocijanske jame, kjer je slikal po naročilu in za plačilo pok. nadvojvode Ferdinanda. — Tako je imel naš Trentan ogromno zbirko slik iz naše goriške in deloma istrske dežele. Na mnogih izložbah na Češkem, v Monakovu, in na Dunaju je imel Havliček odlične zbirke. — Že veliko let je preživel na Dunaju, tam zunaj blizu Cankarjevega domovanja, v tihli ulici Martinstrasse, kjer biva tudi predsednik Jugoslovenskega po-

Najboljša češka skupina iz Plznja uprizori v Ljubljani kmetsko svatbo

Ljubljana, 18. avgusta.

Letošnji festival ima glavni namen, pokazati občinstvu značilne slovenske narodne plesje. Uspeh je zanjčen že s tem, da bodo zastopani na festivalu skoraj vsi slovenski narodi. Prijavljena je po ena večja skupina iz Bolgarije, češkoslovaške in Poljske, posebej še veliko število skupin iz Jugoslavije, izmed katerih je treba posebej omeniti prav dramatično »moresko« iz Korčule in Slovaške iz Banata.

Od inozemskih skupin bo najštevilnejša blizu 50 članov broječa skupina iz Plznja-Krojevski odbor Narodopisne skupnosti. Ta skupina pa Ljubljancem nikakor ni neznan, saj se je menda še mnogi spominjajo iz l. 1932, ko je nastopila na I. kongresu slovenskih narodnih noš ter dosegla med vsemi skupinami prvo mesto kot najbolj organizirana in najbolj harmonična ter tudi najslavnejša skupina. Mnogi se tudi spominjajo, kako je skupina prišla popoldne k predstavi »Prodane neveste« v letnem gledališču v Tivoliju, kjer so jo takoj povabili na odere, ki je mahoma izredno oživel. In koliko je bilo šele navdušenja, ko je po izvedbi baleta po ljubljanskem ansamblu nastopila še plzenjska skupina ter pokazala, kako odlično je vigrana in da ji tudi ne manjka temperamenta, ko je treba pokazati svojo narodno umetnost.

Prav ista skupina, ki pa šteje sedaj dvakrat več članov, bo 6. septembra izvajala na sokolskem telovadišču, kjer se bodo vršile vse prireditve festivala, plzenjsko svatbo ali točneje: kmečko poroko iz plzenjske okolice po besedilu Marije Lábkove. To je igra v 4 dejanjih, ki nam pred očuje, kako se je vršila taka poroka še pred nekaj leti. Igra je z narodopisnega stališča prav važna, ker predvaja na podlagi obilnega gradiva točno vse dele poroke ter zvesto kaže vse narodne običaje, ki so bili s tem v zvezi. Razen tega pa je v igro na odgovarjajočih mestih

vpletena cela vrsta pesmi, zapisanih v okolici Plznja, ki so se pozneje razširile tudi po drugih čeških krajih. Te pesmi, ki so prav skrbno razvrščene, kažejo, koliko narodne poezije je nastajalo zlasti ob raznih porokah. Veliko vlogo igrajo tudi ples, brez katerih poroka ni mogoča. Seveda izvajajo vsi igralci v pristnih narod-

nih nošah. Krojevski odbor si je namreč tudi nadel nalogo, da ohrani narodno nošo pristno in jo očisti razne navlake, katero so začeli ponekod uvajati iz noš drugih krajev.

Gosli napravijo veselje — pa tudi delo!

KAJ STORITI!

Gospodinja hoče pokazati, kaj zmore njena kuharska umetnost. In kadar gosti odidejo? Potem čakajo cele grmade posodja...

Malo Vima na vlažno krpo, pa malo podrgniti: in vse se zopet svetli!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

poročna družba dr. Milivoj Jakovljevič; samo eno hišo sta narazen. Med češko kolonijo ali manjšino je bil Havliček jako priljubljen umetnik.

Pokopali so ga na dunajskem osrednjem pokopališču v vsej skromnosti, kakor je Jan Havliček skromno živel sredi velikomestnega šuma. Zapustil je le družico svojega življenja Františko Havličkovo - Matjevo, ki je do zadnjega diha zvesto skrbela zanj. Doživel je 77 let in je bil vedno prav živahnega duha. Zanimal se je do zadnjega za vse naše slovenske prilike. Govoril je prav dobro slovenski. Naj počiva v miru! A. G.

Zanimiva je primerjava čeških poročnih običajev z našimi. Da je podobnost velika, se vidi že iz naslovov posameznih dejanj: 1. pri nevesti pred poroko; 2. pojedina pri nevesti po poroki; 3. v gostilni; 4. v novem domu. Vsebinsko je torej v glavnih potezah ta-le: V prvem dejanju pričakuje ženina in njegovo družbo na nevestinem domu. Po stari navadi se seveda dolgo pogajajo, preden izročijo ženinu nevesto, nakar dajo nevestini starši mlademu paru pred odhodom v cerkev svoj blagoslov. Drugo dejanje nam kaže pojedino na nevestinem domu, ki je prepletena z raznimi običaji in pesmi, nakar se vsa družba poda v gostilno, kjer doseže veselje svoj vrhunec ter se zvrstijo v plesu sprva ženin z nevesto, nato pa še po vrsti svahte in tetke. Zadnja slika nam kaže sprejem ženina in neveste na ženinovem domu, kjer jim dajo sprva blagoslov ženi-novi starši, nakar začne nevesta jemati slovo od svojih družic. Slednjič ji razplet-tejo lase, ji snamejo mirtin venec z glave in jo tako izročijo ženinu. S pesmijo »Už, už, už, Vojtišek je muž — Madlenka je jeho žena«...

se konča vsa igra. Ker so vzeti iz življenja na podlagi resničnih običajev, ki so našim tako sorodni, ter tudi pesmi, znatno ožive igro, bo predstava gotovo ugajala tudi najširšim krogom naših gledalcev. Naj bo še omenjeno, da je Krojevski odbor z morebitnim čistim dobičkom dosedaj redno skrbel za povečavo Narodopisnega muzeja v Plznji. Igra je bila dosedaj izvajana večkrat, zlasti tudi v Pragi ob priliki raznih vsenarodnih svečanosti z velikim uspehom. Umetniško kvaliteto plzenjske skupine nam dokazuje dejstvo, da so pri najrazličnejših mednarodnih prireditvah, kakor v Nici, dosegli že več prvih nagrad ter v svojih pisanih nošah povsod zapustili najlepše spomine. Naj bi jim letos Ljubljana s čim večjim obiskom pokazala svojo hvaležnost zato, ko tvegajo dolgo vožnjo, da poživijo naš festival!

Dr. Vladimír Murko.

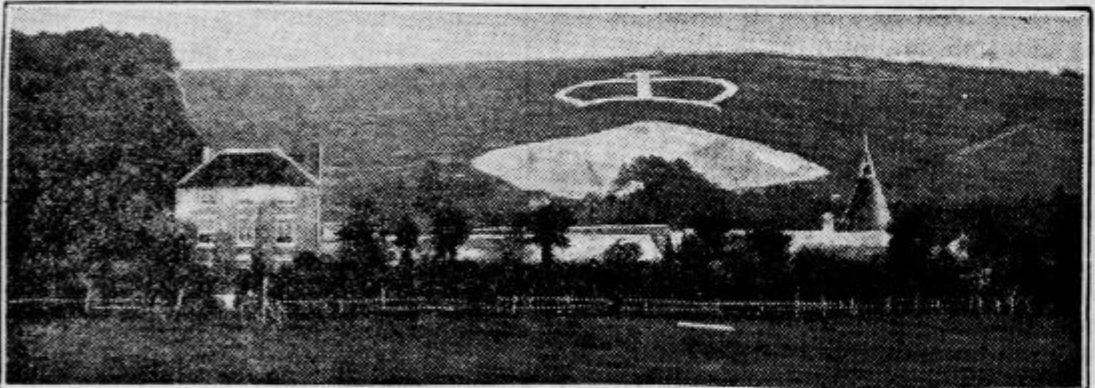
Pri revmatizmu, protinu (gihta), živčnih in ženskih boleznih je dokazano uspešno zdravljenje s kopanjem, pa tudi s pitjem s staroznanimi radioterminali vrelci

Dolenjske Toplice

pri Novem mestu.

Zdravnik zdravilišča: Dr. Rudolf Rožič. Pojasnila in prospekti pri upravi Toplic.

Naročite — čitajte „LJUBLJANSKI ZVON“

Lisasti »spomeniki«, ki jih večkrat vidite na deželi

V naših planinah

Poletno pismo iz krajev nad Bohinjskim jezerom

Lepo je poleti v naših planinah. Tako lepo, da se mora človek kar vprašati, kako da hodijo ljudje obdovovat tujino, ko imamo vsega lepega doma dovolj.

Kakor kokiši čepi na rebrih gričev beli stanovi, vsi ograjeni. Bela, kamenita stropa jih veže, za njimi pa se dvigajo gozdovi, gmreka, vse od voltr okleščene, in mirno

buskva, zadaj še višji hribi in tam pod nebom gore, vse živo, molčeče. Beli oblaki se poka po nebu, kakor bi se lovili, begajo sem in tja, te drobne igrače vetrov. Daleč spodaj so vasi, da jih ne vidimo, kakor v brezna pogreznjene, in človek kar čuti, kako visoko je nad prašnim, umazanim svetom.

Lepo je poleti v naših planinah, med ljudmi, ki so ti bolj blizu, kakor vsi znanci v mestu, čeprav jih poznaš šele dan ali dva. Čutiš v njih zdravje, tiho kamenito zdravje, ki ga dajeja kmečki kruh in mleko. Njih koraki so krepki, skoraj trdi. Kameniti koraki na kamenitih tleh. Glasovi zvone čudno domače. Ni tiste priljubljenosti v njih, ki te v mestu podzavestno draži, ubija. In vsi znajo gledati v obraz.

Star očaneč prebiva že štirideset let v teh hribih. Osmi križ si bo kmalu naložil, pa pride vsako leto sem. Že v aprilu, ko komaj izgine mraz. In do Martina varuje svoj stan. Človek uživa, ko se z njim pogovarja. Brati in pisati ne zna. Zna pa povedati besedo, da Slovaka prime. Nič tistega mehkega zvončkanja. Tisti jezik, ki ga mesto ne pozna. Tiste besede, ki pravi o njih Zupančič, da bi dajal zanje cekine. O, ta bi jih moral dosti razdeliti!

»Nikar se ne zakopljij tja v hribe. Saj ne boš mogel gori ostati,« mi je dejal prijatelj, ko sem mu raket, da sem namenjen v bo-

hinjske planine. »Na smrt se boš dolgočasil,« je še dodal.

Dolgočasil? O, ne, prijatelj. Dolgočasiti se tu ne znamo.

Kako nam poteka dan? Zjutraj — solnce, opoldne — solnce, zvečer — solnce. Toliko ga menda Bog ni nikjer raztresel, nikjer ga ni sipal s tako polnimi rokami kakor tu. In drugih darov! Hladnih gozdov in jagod, brusnic in borovnic v njih. Mehkega vetra vsak večer. Vrikanja in zvonjenja zvoncev, ko se vračajo krave s pašo, vse site. Zlatih deklet, ki hite pod noč s škali mleka na glavi v sirarno. Vsega, vsega.

Zdaj kosimo. Ves zrak je dobil kar dražan, prijetnejši vonj. V vročem solncu se suši mrva, da se kar drobi, ko jo grabijo in spravljajo v rjuhe. Potem si je treba rjuho oprati na glavo in jo nesti časih precej daleč na hleva. O, to ni tako lahko, če je rjuha težka in hleva visoko v bragu. Časih se pokaže kakšen nevaren oblak na nebu. Takrat je treba pljuniti v roke, da ne pridirja nevihta. Pa jih, hvala Bogu, še ni bilo obilo.

In tako se praznično »rovtic«. Vsa dan so bolj tihi, prazni. Vsa dan bolj se križi valjoča trava. Zjutraj, ko se šele dan dela, klepljejo kosci, in dolge redne rosnice travne omahujejo pod njihovimi kosami. Da, došli skrbni imajo kosci. Še več čimrli v mahu med travo, ki jih časih kosa preseneči in jim razdere domove.

Rahle meglece vstanejo časih pod noč. Iz doline se dvigne, pa se nas še ne dotaknejo. Nekje visoko nad nami se ustavi in odjadrajo daleč, daleč.

Takrat je vse tiho pri nas. Le kakšen vrisk se še kje zasliši, ali pa kravji zvonec iz kakšnega hleva. Pa le šine kakšna enca takrat čez rovt, k stanu. Fantje so, ki hodijo vavovat. Časih pridejo cele ure daleč iz doline. Noč jih prinese, noč jih vzame brez sledu. Hudo je le, če pusti »a noč kakšnega sledu v beli hišici, kakšen živ spominček. Pa še napravijo gospod župnik da je vse prav in da ni zglodovanja.

Tujoy se kar bojimo tu gori, mi tuji. So kakor vest, ki nas spominja, da bomo morali oditi, čeprav smo se kar zrasli z domačimi ljudmi. In čeprav kar nestrpo čakamo pošte, smo vendar najsmrenejši tiste dni, ko je ni.

In časih, v tistih trenutkih, ki jih sovražimo, gledamo na koledar. Koliko dni bomo še mogli ostati? Kdaj to treba iti?

Menda še ni bil nihče tolikokrat preklel, kakor izumitelj koledarja.

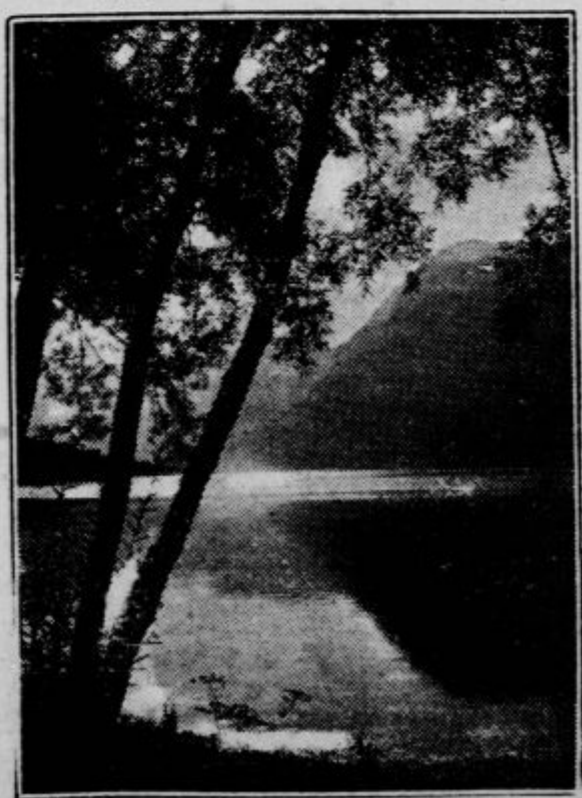
Denarja ne štejemo. Ni vredno. Saj ena skoraj ne potrebujemo. Nekaj jedi smo pri-nasli s seboj, nekaj je treba vsak teden dokupiti. Mleka je dovolj, žgancev dovolj, kruha je dovolj. Kdo pa se tu meni za mestno hrano, ki jo je vse leto otepai?

Zvečer pri ognjišču se vname beseda. Stari očaneč obuja spomine iz časov, ko je še iz Lesce vozil v Bohinj. Ko še ni bilo železnice. Potem se spomni časov, ko je lovil divjačino po hribih in so potem orožniki lovili njega, ker jo je streljal brez pravice. O župniku, ki je plesel ovce v tej dolini pred petdesetimi leti, pripoveduje: »Še nihče ni znal tako lepo zapeti na Veliko noč Aleja, kakor oni... Dober gospod so bili... In kako je pred darnimi leti na sa-

Jakoba dan na planini snežilo, da so morele krave pot dni ostati v hlevu...

Pa ne mislite, da so ti pogovori dolgočasni. Račji jih imam kakor kriminalne romane.

Kaj naj vam še povem? Saj vam ne morem vsega. Pridite sami, sem v hribe, in videli boste, kako lep je naš svet. B. R.

Oh Bohinjskem jezeru (Foto G. Sivgoli).

Danes ob 3., 5., 7.15
in 9.15.

Najboljše plačani filmski
zvezdniki!

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Prvič v Ljubljani!

Hans Albers

v kriminalnem filmu

„NEKI GOSPOD GRAN“

Karin Hardt — A. Bassermann — Olga Čehova.

u— Vlom v »Daj-dam« pred sodiščem.
Mali kazenski senat je obsodil nekoga
Adolfa T. na pet mesecev strogega zapora,
ker se je 16. julija ponoči, ko so po policijski
uri zaprli »Daj-dam«, splazil v klet in
od tam v lokal. Nameraval je odnesti 1998
dinarjev gotovine, razne cigare in cigarete.
Bil pa je zasačen in izročen policiji. T.
je pred sodniški vlom priznal.

Harry Piel

Je prišel v Ljubljano in igra danes v svo-
jem senzacionalnem filmu

Brod brez pristanišča

Senzacija za senzacijo se odigrava danes
ob 3., 5., 7. in 9. uri ob običajnih najnižjih
cenah Din 4.50 in 6.50.

»ZVOČNI KINO DVOR«
Telefon 27-30

u— Vprašanje policijskih zaporov v
Ljubljani še vedno ni rešeno in postaja od
dneva do dneva bolj pereče. Pomanjkanje
primernih prostorov je sleherni dan bolj
občutno. Nikakor namreč ne gre, da bi se
zapori nahajali v magistratnem poslopiju.
Tam imajo vsak dan opravka ne samo do-
mačini, marveč prihajajo na magistrat tu-
di tujci in mora na njih prav gotovo delo-
vati precej neugodno, če opazajo v poslop-
ju skoro vsako uro tudi stražnike, vođe
s seboj aretirance, moške kakor ženske.
Zlaj je mestna občina ponovno sklenila,
da preuredi za zapore desni trakt bivše
šentpeterske vojašnice, kjer so se že nek-
daj nahajali vojaški garnizijski zapori.
Adaptacija teh prostorov bo stala mestno
občino najbrže nekaj nad 200.000 Din.

Za čiščenje krvi

in proti slabi prebavi
zahtevajte v lekarnah
izrecno:

v plombiranih paketih z varstveno
znamko in imenom proizvajalca:

APOTEKA M^r. BAHOVEC
Reg. br. 76, od 5. II. 32. LJUBLJANA

u— Gospa in gospod! Potrebujete e-
legantno pa tudi trpežno oblačilo, ki obdri-
obliki! Delavnica Slavka Omeja v št. Vi-
du Vam nudi tisto, kar zahtevate! Vi!

u— Prijetna svetloba ugodno vpliva na
udobnost josenjskih večerov. Zato obnovi-
te svoja stanovanja z okusnimi perga-
mentnimi senčniki, v katerih izdelavi se
najbolj specializira tvrdka M. Tičar.

Dobrna pri Celju

je splošno znano zdravilišče

za bolezni živcev, srca in ženskih bolezni.
Od 1. septembra dalje stane celokupno 20-
dnevno zdravljenje z avtobusno vožnjo vred
od postaje Celje do zdravilišča in obratno
Din 1.200.—, odnosno Din 1.380.—. 6587

u— Mestna ljudska kopel v Kolodvorski
ulici bo radi snazjenja od 21. do 31. t. m.
zaprta.

u— Kopališče, ki ustreza v vseh ozi-
rih, je kopališče »Slon«.

Iz Celja

e— Smrt v tujni. Dne 3. t. m. je umrla
v Gradcu slovenska žena, ki zasluži, da se
je naša javnost spomni n nekaj vrticami.
K večnemu počitku je legla v 80. letu sta-
rosti ga. Žizma Wendlerjeva, roj. Hrašov-
čeva, vdova po sodnem svetniku. Pokojnica
je bila hči leta 1908. v Gradcu umrla
narodnjaka in očeta graških Slovencev,
splošno spoštovanega in priljubljenega so-
dnika v. p. g. Franca Hrašovca in sestra g.
dr. Jura Hrašovca, odvetnika v Celju. Ka-
kor njen oče, je morala tudi pokojna gos-
pa Wendlerjeva najdaljšo in najlepšo do-
bo svojih let preživeti v tujini. Ni pa v
tujih razmerah pozabila svoje narodnosti.
Še v svoji oporoki je izrazila arčno željo,
da bi hčerka in vnukinja ostali zvesti svo-
jemu narodu. Blago ženo, ki počiva poleg
staršev in sestre v tuji zemlji, na graškem
pokopališču, bodo vsi številni znanci v Ju-
goslaviji gotovo ohranili v najlepšem spo-
minu.

Primarij dr. RAIŠP

ne ordinira do preklica.

6756

e— Na drž. realni gimnaziji v Celju
bodo popravni in razredni izpiti za redne
učence in privatiste v torek 28. in sredo
29. t. m. od 8. dalje. Popravni izpiti nižjih
in višjih tečajnih izpitolov bodo 29. in 30.
t. m. Natančnejši redpored je na razglasni
deski. Vpisovanje za šolsko leto 1934-35 bo
po naslednjem redu: za 1. razred v soboto
1. septembra, za 2. do 8. razred v poned-
eljek 3. septembra, za učence z drugih za-
vodov v torek 4. septembra od 8. do 12.
Brez davčnega potrdila za odmero šolnine
ne bo nihče vpisan. Otvoritev služba
božja bo v sredo 12. septembra ob 8. v Ma-
rijini cerkvi. Učenci in učence naj se zbe-
rojo pred cerkvijo.

e— Za uprizaritev »Slehnika«, s ka-
terim bo gostovalo ljubljansko Narodno
gledališče v soboto 1. septembra ob 19.30
ter v nedeljo 2. septembra ob 16. in 19.30
pred Marijino cerkvijo v Celju, si zunanji
gostje lahko naročijo vstopnice po dopis-
nici pri knjižarni »Domovina« v Celju ali
pa pri upravi Mestnega gledališča v Celju.

Iz Tržiča

e— V Kranju izhajajoči »Gorenjec« je
nedavno napadel občinsko upravo v Tr-
žiču. Svoje trditve bo list imel priliko do-
kazati pri sodišču. — Občinska uprava
Tržič.

Z Jesenic

e— Kino »Radio« predvaja danes 19. t.
m. zvočni film »Bressart ve vse« z Greti
Theimer, Svetislavom Petrovičem in
Bressartom v glavnih vlogah. Dodatki obi-
čajni.

Iz Kamnika

ka— Občna vest. Župan g. Franc Krat-
nar odide 20. t. m. na 14 dnevni dopust.
Za časa odsotnosti ga bo nadomeščal pod-
župan g. notar Anton Zevnik.

ka— Dve razstavi. Kolo jugoslovenskih
sester je organiziralo razstavo kakelj in
slik domačih umetnikov. Razstava je bila
postavljena v soboto popoldne v šolskem
poslopiju in bo odprta ves teden. V kapla-
niji bo od danes pa do 26. t. m. razstava
starih cerkvenih predmetov, zlasti iz Ra-
spove dobe. Razstava je organizirana kot
uvod k praznovanju 200 letnice dožidanja
župne cerkve na Šutni. Kamniška farna
cerkev hrani mnogo dragocenih in redkih
umetnin domačih in tujih umetnikov iz
vseh dob, ki bodo zdaj prvič skupno raz-
stavljene.

ka— Često skozi šmarco bodo razširili.
Je lani so uredili dogovor s posestniki
glede odškodnine za zemljišče ob bano-
vinski cesti, katero bodo razširili na 7 m
širine. Z delom so že pričeli.

ka— Zadnje dneve Pompejev boste la-
hko videli danes in jutri v monumental-
nem vefilmu, ki ga predvaja kino Kam-
nik.

Iz Višnje gore

vg— Ko so vozili dirkači mednarodne av-
tomobilske dirke tudi skozi naše mesto, je
bilo njim v pozdrav vse v zastavah. Domači-
ni so bili že pred 5. uro na nogah in so vzdi-
žali vse do 10. ure, ko je pasiral zaključni
avto Višnje gore. Vsi dirkači so bili navdu-
šeno pozdravljeni, najbolj se je pa postavila
višnjegorska gasilska četa pod vodstvom po-
veljnika Peruška ml., ki je ves čas strumno
vzdrževala najvišnjegorski red na cesti od Dra-
ge pa do Peščenjaka, na odeski, prepolnem
strmin in najopasnejših ovinkov. Kljub pri-
pravljenosti naših gasilskih sanitetov, ki so
se namestili v svojem domu, ni bilo potreba
nikake intervencije.

NOVI PENZIONAT ZA NAŠE HČERKE

»Lada« Zagreb, Deželiceva ulica 10.
Odobren po Ministrstvu prosvete u aktu šte-
vilka 24317/1934, sprejema učenke vseh šol in
banovin. Gojenke, katere ne hodijo več v šolo,
dobre vso izobrazbo, potrebno današnji ženi v
službi, društvu in doma. Učiteljice so kvalificirane,
oprema pensionata je prvostopenjska.
Prospecte pošlji na zahtevo: Uprava pensionata. 6556

vg— Na državni cesti pod Višnjo goro pri
»Hribarju« v Slarem trgu grade nov most
preko Višnjice. Zaradi živahnega cestnega
prometa so poleg postavili nov zasilen most
z nosilnostjo do 8000 kg. Struga pod novim
mostom se bo poglabila za 70 cm, da ne bo
voda več ogražala sosednjega sveta s poplavi-
vami.

vg— Na razgledni točki pri Sv. Duhu, tam,
kjer je odkril najlepša smučišča sodnik Joža
Rus, rase iz zemlje prvi smučarski dom na
Dolenjskem. Kot zvesti oboževalci nesmr-
tne Jurčiča, prirede okolici prihodno
sobotno zvečer pri tem domu prvi jesenski
poljši lov, ki bo imel brez dvoma dober
obisk.

vg— Danes popoldne bo pri »Jurju« na
Peščenjki zborovanje pripadnikov Jugoslo-
venske nacionalne stranke. Ustanovi se ob-
činska organizacija za občino Višnjo goro.
Iz dosedanjih dveh organizacij nastane e-
daj ena, ki naj dela z vso močjo za prosep
in povzdigi nacionalne zavesti in ljubezni
do vsega naroda. Poštenost in ljubezen naj
druži državljane. Zborovanja se udeležijo tudi
narodni poslanec g. Mravlje Milan iz Ljubi-
ljane.

Iz Trbovelj

t— Narodni obrtniki za rudarje. Po in-
ciativi gg. Miloša Škerbica in Vililabda
Tomana so zbrali tukajšnji narodni obrt-
niki in trgovci večjo vsoto denarja, za ka-
tero so nabavili 3 lepe vole, katerih meso
so v soboto razdelili med delavske druž-
ne po številu družinskih članov. To lepo
gesto naših obrtnikov in trgovcev najlep-
še pozdravljamo in jim v imenu delavskih
družin izrekamo najlepšo zahvalo.

V NEDELJO, DNE 19. AVGUSTA 1934.

NA »MARIBORSKEM OTOKU«. Od 15. do 24. ure: velika ljudska veselica,
Beneška noč z ogromnim ognjemtom, nastop najboljših akrobatov na visoki
žici, koncert godbe »Drava«, ples, bogato založeni šotori.

POPOLDNE MEDNARODNE PIVALNE IN SKAKALNE TEKME
VSI NA MARIBORSKI OTOK!

a— Vzdrževanje okrajnih cest na mest-
nem teritoriju. Mestni svet je na zadnji
seji razpravljal tudi o vzdrževanju okraj-
nih cest na mestnem področju. Mestna ob-
čina mora namreč vzdrževati državne,
okrajne in banovinske ceste v skupni iz-
meri nad 1600 m ter ne dobi za vzdrževa-
nje teh cest nobene odškodnine ne od
okrajnega cestnega odbora in ne od bano-
vske uprave. Tako vzdržuje občina Koroško
cesto od Glavnega do Vodnikovskega trga,
Ruško cesto od Kralja Petra trga do Fran-
kopanove ceste, Pobreško cesto od Kralja
Petra trga do Tržaške ceste in Meljsko ce-
sto od Aleksandrove ceste do Motherjeve
ulice. Zaradi skrajnega proračuna za vzdrž-
evanje svojih cest ne more občina ome-
njenih cest vzdrževati tako kakor bi bilo
potrebno. Prej je mestna občina prejema-
la za vzdrževanje teh cest na njenem pod-
ročju primerno subvencijo od bivše maribor-
ske oblasti. Da bo odstranjena ta teža-
va z dnevnega reda, bo mestna občina za-
prosil okrajni cestni odbor in bansko
upravo za primerno odškodnino za vzdrž-
evanje omenjenih cest, ki teko na njenem
področju.

a— Ukradeno kolo. Upokojencu Josipu
Pečecniku je neznan tat ukradel večeraj do-
poldne izpred Kosove gostilne v Krčevini
kolo znamke »Opel« vredno 1000 Din. Kolo
ima evidenčno številko 96609.

Iz Kranja

t— Protibrezbožna razstava v Kranju
bo odprta danes ob 7. do 12. ure in od
3. do 8. ure v prostorih ljudske šole. Obi-
ščite izredno zanimivo in poučno kulturno
prireditve!

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

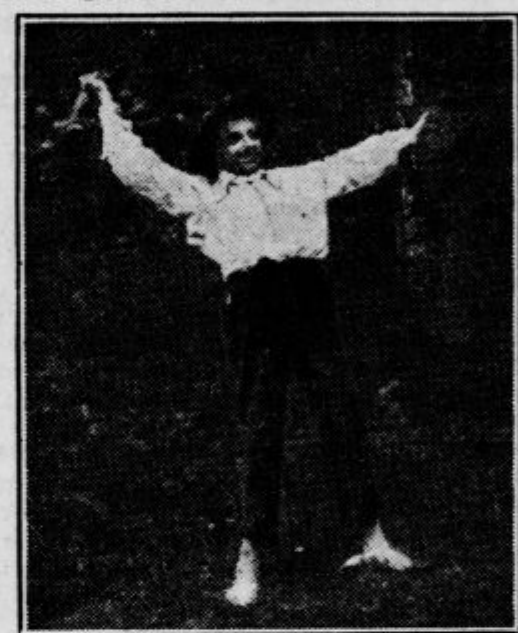
Obrotniški razstavi vabita

Današnja nedelja je zadnji dan prve
obrtne razstave v št. Vidu, ki je dosegla
izreden moralni in gnotni uspeh. Do več-
era je obiskalo prireditev okrog 9400 oseb,
in ker lepa nedelja da povprečno 1000 ob-
iskovalcev, lahko računamo, da je z dana-
šnjim dnem obiskalo šentvisko razstavo
mnoogo nad 10.000 ljudi. Enako velik pa je
tudi trgovalski uspeh. Vsebo se lahko reče,
da je bila vsa razstava približno štirikrat
prodana. Z zaključkom razstave je zvezano
tudi žrebanje, ki se bo vršilo drevi ob pol
19. v šoli. Vsaka prodana vstopnica velja
namreč obenem kot srečka, ki lahko zade-
ne dragocen dobiček — kompletno kuhin-
sko opremo. Zato se za danes pričakuje
ogromen naval, ker bo prišla v št. Vid go-
tovo tudi velika množica dosedanjih ob-
iskovalcev, med katerimi je po vsej priliki
srečni dobitnik. Na zabavi, ki se prične
ob 3. na Jagrovem vrtu, pa se bo vršil sre-
čolov, na katerem bo 200 dobitkov, samih
domačih šentviskih obrtnih izdelkov.

Prav tako vzbujajo obrtniška razstava na
Viču vsak dan večje zanimanje ne samo
med domačim občinstvom, marveč tudi
med ljubljanskim in okoliškim. Zlasti na
praznik je bil naval na razstavo izredno
velik, saj je bilo posetilo do 800 oseb. Veliko
zanimanje je zlasti za pohištvo, spalnice
in jedilnice, enako za čevlarske izdelke,
ki prav nič ne zaostajajo za tovarniškimi
izdelki, pa tudi ostali razstavljenci so že
napravili nekaj prav ugodnih kupčij. Za
danes se pričakuje velik obisk na razstavo,
zato tudi mi prav toplo priporočamo,
da ljubljanci in okoličani v čim več-
jem številu posetijo razstavo ter tako tudi
gnotno podpro težnje viških obrtnikov v
današnji gospodarski depresiji.

Ruško letno gledališče otvarja tretjo sezono

Preteklo nedeljo 12. t. m. je zavalada v
Rušah silna potrtost zaradi neurja, ki je
preprečilo dobro pripravljeno uprizoritev
»Desetega brata« na letnem gledališču. Do-

Deseti brat — Franjo Sornik, ki je roman
dramatiziral

Velika tuba
NIVEA
PASTA ZA ZOB
čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

Velikanski napredek carskega Skoplja

V petih letih zgrajeni 502 zasebni poslopji za 70 mili-
jonov in tlakovanih 30 kilometrov ulic

Skoplje, sredi avgusta.

Skoplje, mesto carja Dušana Silnega,
je bilo pod turško vladavino sicer glavno
mesto razsežne pokrajine z vsemi osred-
njimi oblastmi, ali je vključ vsemu temu
in v zvezi s svojo znamenito trgovskemu
prometu in zvezam s severom in zapadom
ohranilo svoj zastareli orientalski značaj.
Vse mestno življenje je bilo osredotočeno
na levi strani Vardarja v ozkih, izkrivlje-
nih ulicah, ki so bile mestoma tudi še po-
krite. Desna stran Vardarja, kjer danes
po širokih, lepo tlakovanih ulicah, med
večnadstropnimi sodobnimi stavbami va-
lovi življenje modernega velikega mesta,
je bila tedaj skoraj vseprek prazna po-
ljana. Po svetovni vojni pa se je v do-
končno osvobodjenem Skoplju pričelo kar
najživahnijeje stavbno gibanje. Od leta
1920, pa do konca leta 1928, so zgradili
nič manj ko 1118 stavb, največ zasebnih,
a tudi lepo število javnih. Bil je to velik
napredek, katerega pa še daleč prekaša
napredek, ki ga izkazuje mesto v zadnjih
petih letih, odkar mu je na čelu sedanja
mestna občinska uprava z županom arhi-
tektom Josipom Mihajlovičem, ki je po
stalno določenem načrtu začela izvajati
velika javna dela, katere dajejo Skoplju
ne samo lice skokoma se razvijajočega ve-
likega političnega, prosvetnega in gospo-
darskega središča, temveč mu prinašajo
še večje za bodočnost.

V zadnjih petih letih so zgradili v
Skoplju 502 zasebni stavbi v skupni vred-
nosti nad 70 milijonov dinarjev. S temi
stavbami je mesto pridobilo 2964 sob, 7715
kuhinj, 436 kopalne in 159 poslovnih
prostorov. Tu pa seveda niso vštete velike
javne stavbe, kakor oficirski dom, po-
slopie Narodne banke, okrožni urad,
Otroški dom, Gospodarski dom in druga
taka poslopja, ki so po svoji veličini in
prikupni vnašati pravi okras mestu. Vse
te nove stavbe, ki jih je po letu 1920, to-
re ne 1600, so se skoraj izključno vse
zgradile na desni strani Vardarja, dočim
je leva stran, »Čaira«, ostala skoraj neiz-
premenjena v svojem orientalistu, samo
da so se odpravile razne nečigijske ne-
všečnosti in popravile in obnovile neke
starinske znamenitosti, kakor n. pr. slavi
»Kursulmi-hane«, ki se je pretvoril v mu-
zej. Kdor si hoče ogledati »orijente«
na naših tleh, ga še vedno lahko vidi onstran
Dušanovega mostu, v »Čairu«.

Mestna občina je v zadnjih petih letih
zgradila celo vrsto stavb, posvečenih sploš-
ni blaginji. Zgradila je otroško letovišče,
dom za starce, razkuževalnico in dve ve-
liki šolski poslopji, ki sta stali 7.800.000
Din. Zgradila je kalorično elektrarno in
se tako osvobodila izkoriščanja s strani

Nikoli odprti
Prsten samo v modrem ovitku.

mačini se niso ustrašili investicij za pro-
ureditev in povečanje svojega letnega gla-
dališča, ki je njih ponos, in se od leta do
leta širi in ureja tako, da je upanje, da po-
stane največja in stalna kulturna institu-
cija te vrste v državi. Že sedaj sprejme v
hladno senco nad 1000 obiskovalcev, od
leta do leta jih bo pa še več. Lani je bil
pri »Rokovnjačih« tak naval, da je prese-
glo število visoko nad 1000 oseb. Ruški di-
letanti uživajo velik sloves ter so vigrani
kakor malokateri ansambel. Med igravci
najde zastopane vse poklice od inženjer-
ja do poljskega delavca, rokodelca, kmetja
in študenta. Njihov trdni namen je upri-
zarjati izključno domačo slovenska odnos-
no jugoslovenska dela in tako prikleniti
obiskovalce inozemskih prireditev nase.

Ruše leže ob vznožju zelenega Pohorja
na koroški progi 10 km iz Maribora. Let-
no gledališče je na obronku Pohorja tik za
vasjo v hladni senci in ima krassen razgled
na vas in sosedne Kobanske hribočke, ki
tvorijo naravno inscenacijo. V kuliserijo
spadajo: vas, bližnji hribočki, travniki in
sadosoniki, v katerih se vršijo scene tako
naravno in veličastno, da nima človek niti
najmanj občutka, da sedi v gledališču.
Vsakdo, ki je bil pri kakih predstavah let-
nega gledališča v Rušah, se mora čuditi
raski lepoti tega kotička. Celot razvajeni
Čehi in Nemci ne morejo prehaliti ruškega
gledališča in se vprašujejo, zakaj ne
ustvarimo tu svojega Oberamergau ali Te-
gerseea. Domačini smo uverjeni, da se bo
za desetletnico tu pela slovenska opera
prav tako, kakor se poje nemška v Solno-
gradu in drugje. Danes obiščite Ruše!

tujega kapitala, neke švedske družbe, ki
je imela v svojih rokah proizvodnjo in
oddajo električne struje. Občina je po-
stavila 14 transformatorjev, napeljala 18
km kablovske mreže za visoko napetost
in odkupila vso elektrovodno mrežo za
nizko napetost, za kar je potrošila nad
deset milijonov. Z manjšimi deli vred,
kakor zgradbo trošarinskih postaj, uredi-
tvi trgov in klavnic, je občina izdala v
petih letih za vsa ta dela okoli 21 milio-
nov. Poleg tega je izdala nad 9 milijonov
za tlakovanje okoli 30 km mestnih ulic in
trgov.

V letošnjem letu je stavbno gibanje
nekoliko zastalo. Doslej je izdanih zaseb-
nikom vseh skupaj 66 stavbnih dovoljenj
in sicer 54 za stavbe na desni in 12 za
stavbe na levi strani Vardarja. Občina sa-
ma za letos nima v načrtu večjih javnih
del, pač pa si je že zagotovila posojilo 36
milijonov pri Drž. hipotekarni banki, ki
se porabi za zgradbo električne centrale
na reki Treski, za zgradbo glavne vodo-
vodnega dovoda, palače za mestne občins-
ke urade in dve novi šolski poslopji. Ta
dela, in še ostala, za katere bodo določe-
na sredstva v rednem občinskem proraču-
nu, bodo vsekakor mnogo pripomogla k
ublaženju brezposelnosti, kar je tudi ve-
likega pomena za nadaljnji uspešni razvoj
mesta.

Skoplje tako raste in se veselo razvija
od dne do dne v veliko, kar najmoderneje-
še središče vsega našega juga, pri čemer
pa vendarle tudi še ohranja marsikaj, kar
se drugje ne najde, nudeč zlasti tujcu po-
leg vseh sodobnih udobnosti tudi še ves
čar pravega orijenta onstran Dušanovega
mostu. Lepa mu je sedanost, a še lepša
se mu po vsej pravici obeta bodočnost.

Sokol

Sokojski praznik pri Sv. Križu. Sprejema
gostov jubilejne prireditve Sokola pri Sv.
Križu bo danes ob 14.

Župni prosvetni tečaj odgojen. Ker pro-
svetni odbor sokojske župe Ljubljane kljub
ponovnim opozorilom ni prejel do večera
zadostnega števila prijav za župni pro-
svetni tečaj, objavlja ŽFO, da se tečaj za-
enkrat ne bo vršil in se preloži za nedolo-
čen čas. Oni, ki so se prijavili, naj torej
ostanejo doma in čakajo nadaljnjih sporo-
čil. — Zdravo!

Naročite — čitajte
»LJUBLJANSKI ZVON«

Gospodarstvo

Dotok deviz k Narodni banki

Po izkazu Narodne banke z dne 15. t. m., se je skupna podlaga spet povečala, in sicer za 20.22 milijona na 1924.58 milijona Din. V tej postavki je poraslo malo za 1.67 milijona na 1802.23 milijona, bankovci v tuji valuti so popustili za malenkost na 0.25 milijona, a devize so se za znatno večjo 18.57 milijona dvignile na 122.11 milijona Din. Zato pa se akcije devize, ki se ne štejejo v podlago, in sicer za 11.42 milijona na 22.86 milijona Din. Zaloge kovane denarja v niklju in srebru se je povečala za 15.86 milijona na 263.06 milijona Din.

Skupna vsota posojil je v tem času poskočila za 6.76 milijona na 1827.28 milijona Din, in sicer so v tej postavki zrasla posojila na menice za 6.22 milijona na 1588.50 milijona, a lombardna posojila za 0.53 milijona.

Gibanje zavarovanih nameščenecv in delavcev v naši državi

V letošnjem juniju je bilo zavarovano v vsej državi pri krajevnih organih Osrednjeja urada za zavarovanje 568.641 delavcev in nameščenecv. Ta številka kaže dvig nasproti maju za 5998 članov in dvig nasproti istemu mesecu preteklega leta za 31.446. Nasproti članstvu v enakem času preteklega leta kaže največji absolutni dvig zaposlenosti okolišni uradi v Osijeku (za 4642), v Ljubljani (za 4437), v Banji Luki (za 4326) in v Zagrebu (za 3541). V odstotkih pa znaša povečanje zaposlenosti v uradih v Banji Luki 26.46, na Sušaku 19.92, v Tuzli 17.73 in v Karlovcu 11.98 odstotka.

Večje zmanjšanje zaposlenosti izkazuje okolišni urad v Dubrovniku (za 1111 ali 6.34 odstotka).

Pri privatnodruštvenih bolniških blagajnah je imela padec članstva. Privatnodruštvena bolniška blagajna »Merkur« v Zagrebu (za 434 članov), medtem ko ostali dve blagajni zmanjšala dvig. Znatnejše je povečanje pri bolniški blagajni Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani (za 631).

V letošnjem juniju je znašalo število zavarovancev s stalnim dnevnim zaslužkom do 8 Din (pomočniki) 70.159, z zaslužkom preko 8 do 24 Din 226.789, z zaslužkom preko 24 do 34 Din 96.261, z zaslužkom preko 34 do 48 Din 62.300, a z zaslužkom preko 48 Din 73.192.

Povprečna zavarovana mezda znaša 22.21 Din, kar pomeni zmanjšanje nasproti stanju v preteklem letu za 1.06 Din. To znižanje je posledica tega, ker se je število članov v višjih mezdah razredih z zaslužkom preko 24 Din zmanjšalo za 8231, a število članov v nižjih razredih z mezdo pod 24 Din se je povečalo za 39.677 članov.

Gospodarske vesti

— Obročno plačevanje lesa iz državnih gozdov. Ministrski svet je predpisal uredbi o obročnem odplačevanju kupnine po pogodbah o prodaji lesa iz državnih gozdov. Uredba pravi v glavnem: Minister za gozdove in rudnike sme na primerno zavarovanje dovoliti obročno odplačevanje kupnine za les, ki ga posekajo v poslovnem letu 1933-34, odnosno leta 1934, vendar se mora plačati kupnina z ustreznimi obrestmi do konca proračunskega leta 1934-35. Kot zadostno jamstvo se lahko založi tudi les do 75% stvarne vrednosti. Prav tako sme minister na popolno zavarovanje dovoliti obročno odplačevanje kupnine tudi za les, ki so ga posekali v prejšnjih poslovnih letih. To odplačevanje na obroke ne more trajati dalje kakor dve leti. Kot zavarovanje se sprejmejo garanta pisma le prvorazrednih denarnih zavodov, registriranih v finančnem ministru, hipoteke zavarovane državne terjatve na prvem mestu in vrednostni papirji s pupilarno varnostjo. Garanta pisma veljajo za ves čas obveze druge pogodbenice stranke in smejo vsebovati le obvezo zavoda, ki jih izda, da na poziv pristojne direkcije gozdov položi državi v gotovini znesek garanta pisma. Garanta pisma s kakršnikoli pogoji ali omejitvami se ne morejo sprejeti kot jamstvo. Pogodbeniku, ki se ne bo držal določenih rokov za odplačilo kupnine, odnosno predplačila, se pogodba razveljavi. Uredba stopi v veljavo z razglasenjem v Službenih novinah.

— Arhitektonsko razstavo priredi na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejnu Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana. Razstava bo imela dva dela. V prvem delu bodo projekti s področja kmetijskega stavbarstva, v drugem pa projekti za malo hišo. Razstava kmetijskega stavbarstva bo obsegala: projekt za kmetijo v nižinskem kraju (avtor inž. arh. Stenar Maks; projekt za kmetijo v alpskem kraju (avtor inž. arh. Platner Jože) in reglacio vasi (avtor inž. arh. Hus Herman). Projekti so napravljeni po največjih izkustvih modernega stavbarstva z upoštevanjem pridobitve edonobne agrikulture in higijene. Drugi del razstave je namenjen mali hiši. Tu bodo prikazana mala hiša v projekti, od podbitiške (weekendski) hiše do hiše za eno ali več družin, upoštevajoč vse pridobitve modernega stavbarstva, higijene in stanovanjske kulture v okviru ekonomskih možnosti našega malega človeka. Razstavljene bodo načrti v večini merilu z vsemi podrobnostmi, ureditvami posameznih prostorov, vrta in drugega tako, da je vsakemu mogoče čitanje načrtov brez kakšne posebne razlage.

— Obrestni na vloge v raznih državah. Ker znaša sedanja eskomptna mera naše Narodne banke 6.50 odstotka, morejo po uredbi naši denarni zavodi plačevati na vloge največ 5.50 odstotka. Prav takošno obrestno mero plačujejo poljski denarni zavodi na vloge z dnevnim odpovedjo. V zapadnih državah je obrestna mera na vloge mnogo nižja. Največji severnoameriški hranilni denarni zavod Bover Savings Bank plača za vloge nad 100 dolarji 2.50 odstotka. Angleška Poštna hranilnica plačuje pol odstotka, a škotske banke dajejo na vloge pod 500 funtov 2 odstotne obresti, a za vloge nad 500 funtov 3 odstotne. Italijanske hranilnice plačujejo na vloge brez odpovednega roka 2 do 2.50 odstotka, a na vloge z odpovednim rokom 2.50 do 3 odstotka. V češkoslovaški obrestna mera na vloge po zadnjem zakonu ni v vseh krajih enaka. V Češki Moravski in Sluški plačujejo banke 3.50 do 4.25

jona na 288.78 milijona. Ostale postavke pri aktivih so brez posebnih izprememb razen raznih aktiv, ki zaznamujejo skok za 7.10 milijona na 170.59 milijona Din.

Pri pasivih je obtok bankovec padel za 25.37 milijona, tako da znaša zdaj 4151.80 milijona Din. Skupni znesek obveznosti na pokazanje se je povečal za 82.67 milijona na 1260.99 milijona. V tej postavki so za žirovni račun povečali za 66.29 milijona na 546.64 milijona, državne terjatve so malo padle, a razni računi so tudi narasli. Obveznosti z rokom so padle za 9.70 na 851.59 milijona, a razna pasiva za 7.73 milijona na 238.30 milijona Din. Skupna vsota obtoke in obveznosti na pokazanje je znašala 5412.79 milijona. Skupno kritveno razmerje je bilo 35.55% (8. t. m. tudi toliko), a kritje je v zlatu 33.29% (8. t. m. 33.62%).

odstotka, v Slovaški 3.50 do 4.50 odstotka, v Podkarpatski Rusiji 3.75 do 5.25 odstotka. Avstrijske banke dajejo na vloge z dnevnim odpovedjo 3 odstotne obresti.

— Mednarodna šitna konferenca. Iz Londona poročajo, da je bilo te dni objavljeno poročilo o delu šitne konference. Poročilo vsebuje med drugim podatke o svetovnih šitnih zalozah 1. t. m., ki so precej večje, kakor so bile v istem času lanskega leta. Suša v Zedinjenih državah in slabi letini, ki bosta letos v Kanadi in Avstraliji, bodo znatno znižale previške v teku pričnanjajočega se kmetijskega leta. Prizadevanje za zmanjšanje posevkov so pokazala dober rezultat. Čeprav smoter šitnega dogovora v tem pogledu ni bil čisto dosežen. Delegati soglašajo v tem, da bi popoln opust sodelovanja različnih držav za izravnanje med ponudbo in povpraševanjem po šiti dovedel do novih prebitkov zaloz, ako bo letina 1935 normalna. Eden glavnih smotrov mednarodnega šitnega dogovora je preprečenje takega stanja.

— Uredbo o izvzu pšenice objavlja. Službeni list banske uprave dravske banovine z dne 18. t. m.

— Zanimiva razlaga o stanju slovenskega obrtništva bo, kakor smo že kratko poročali, na letošnjem jesenskem velesejnu. Priredil jo bo Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v svojem paviljonu. Zanimljiva je tako, da bo podajala pregled gibanja obrtništva po številu obrtnih obratov in v organizacijskem pogledu. Dalje bo viden na razstavi pregled obrtnega pospeševanja od 1. 1910 naprej, kakor tudi pregled razvoja obrtnega nadaljevalnega in drugega strokovnega šolstva. Videla se bo tudi udeležba obrtništva v gospodarskih in pridobitnih združenjih. Prav nazorno bosta predloženi davčno obremenjenosti našega obrtništva in njegovo zadolženje. Videli bomo tudi statistiko mojstrskih izpizov, združeno z razstavo izdelkov, ki so jih morali v nekaterih strokah izdelati kandidati pri praktičnem delu izpizta. Naposled bo viden pregled prispevkov Zbornice za TOI v Ljubljani za obrtno pospeševanje v splošnem in za strokovno izobrazbo obrtništva.

— Splošno carinsko povišanje v Franciji je stopilo v veljavo 16. t. m., in sicer znaša 4 odstotke.

— Povečan uvozni pretežek meseca julija v Nemčiji. Nemška trgovinska bilanca se je zaključila v juliju z uvoznim presežkom v znesku 42 milijonov mark, to se pravi z nekoliko večjim primanjkljajem kakor v prejšnjem mesecu (36 milijonov mark). V juliju lanskega leta je bila bilanca še za okroglo 25 milijonov mark aktivna. Obseg zunanje trgovine v juliju je nazadovao tako pri uvozu kakor pri izvozu. Uvoz je bil s 363 milijoni mark po vrednosti in količini za dobre 3 odstotke manjši kakor v prejšnjem mesecu, a izvoz, katerega vrednost je znašala 321 milijonov mark, je bil za dobrih 5 odstotkov manjši kakor v prejšnjem mesecu. Po vrednosti je bil izvoz v letošnjem juliju za skoro 17 odstotkov manjši od onega v istem mesecu lanskega leta. Pri nazadovanju izvoza je udeležena, kolikor se da že zlag ugotoviti, večina držav odjemalk. Največja so zmanjšanja izvoza v Nizozemsko, Zedinjene države, Japonsko, Britansko Indijo in Dansko. Povečal se je izvoz v Veliko Britanijo in Francijo.

— V zadrzni register se je vpisala Gospodarska zadruga, r. z. o. z. v Topolšici (predelovanje in vnovčevanje kmetijskih pridelkov, nabavljanje orodja, posredovanje nakupa kmetijskih potrebščin in podobno za člane). Izbrislali sta se mariborska podružnica Ljubljanskega Konzumnega društva za Slovenijo, registrirane zadruge z o. z., in enaka podružnica v Prevaljah.

— V trgovinski register sta se vpisali tvrdki: Ivan Hirsch sin, družba z o. z. v Sovnici (izdelovanje specialnih jermenov, gonilnih jermenov in podobnih) in »Styria«, trgovina s hmeljem, družba z o. z. v Zalcu. Izbrislali sta se tvrdki: Martin Scher, trgovina z mešanim blagom na Obrežju pri Košanjavi, in Vincenc Bon, trgovina z mešanim blagom na Rakci.

— Odpravljen je konkurs o zapuščini po Mariji Hrovatovi iz Ljubljane, ker je bila razdeljena vsa masa.

— Potrjena je prisilna poravnava o »miki Rudolfa Terčija, zidarstva mojstra v Ljubljani«. Potavalno postopanje o »Tihomir Stefanu, posestniku in pekovskem mojstru v Rogasčevih, se ustavlja, ker se na naroku ni dosegla večina, potrebna za sprejeto poravnave.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 18. avgusta. Na ljubljanski borzi je znašal devizni promet v preteklem tednu 3.81 milijona nasproti 2.17, 2.81, 2.90 in 4.24 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Med običajnimi tečajji se je New York po prejšnjem slabljenju malo okrepil. Od drugih deviz je nasproti ponudbi je Amsterdam neznaledno čvrstejši, a Praga je znatno popustila.

V privatnem kliringu so avstrijski šilingi nasproti ponedeljku brez posebnih izprememb. V Ljubljani so se za malenkost popravili na 8.03 — 8.13, medtem ko notirajo v Zagrebu neizpremenjeno 7.9250 — 8.0250. Grški boni so se v Beogradu v tem tednu malo okrepili na 27.90 — 28.60. Angleški funti so ta teden popuščali; v Ljubljani so odeljeni na 231.40 — 233 nasproti 236.80 do 238.40 v tork. V Zagrebu so v istem času še močnejše padli, in sicer od 235.20 — 236.80 na 228.70 — 230. Prav tako so nazadovali v Beogradu. Grške pesole so se ponujale v

Zagrebu in Beogradu med 605 in 610. Madžarski pengi so notirali v Zagrebu včeraj 9.50 — 10.22.

Na efektivnih tržiščih naših borz je vojna škoda v tem tednu močno porasla. V Zagrebu se je za keno zaključevala v ponedeljek po 324 in 326, a včeraj že po 337 in 338. To je ekok za okroglo 12 točk. V drugih vrednotah ni bilo večjih valovanj. Le 6% begluške so kazale nekoliko čvrstejšo tendenco.

Na privatnem deviznem tržišču v Beogradu je bil položaj mirnejši, kakor poročajo Narodno blagostanje. Tečajji so se nasproti prejšnjemu lednu malo popravili ter se devize trgujejo na osnovi 15.20 za švicarski frank nasproti 14.70 v začetku meseca, ki je bilo najnižje stanje v tem mesecu ob znanem padcu deviz. Dolar se zdaj trguje po 46.25, angleški funt po 233 — 234, francoski franki po 308; italijanske lire po 402, nemška marka po 18.20, češkoslovaške krome po 195. Zlatniki so izginiti s privatnega tržišča. Njih cena se ravna po odkupni ceni Narodne banke, ki je za napoleond 303 Din.

Devise

Curih. Pariz 20.2125, London 15.42, New York 302.50, Bruseli 72.03, Milan 26.30, Madrid 41.90, Amsterdam 207.60, Berlin 120.40, Dunaj 72.75 (56.90), Stockholm 79.55, København 68.90, Praga 12.7250, Varšava 57.90, Oslo 77.50, Atene 2.98, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv kliringu). Beograd 12.65, London 27.13, Milan 46.17, New York 531.38, Pariz 35.56, Praga 21.73, Curih 175.59, 100 S v zlatu 128.

Blagovna tržišča

21 TO

+ Chicago, 18. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za september 102, za december 103.75, za maj 105.50; tršičica: za september 73.75, za december 76, za maj 79.50.

+ Winnipeg, 18. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za avgust 85, za oktober 86.25, za december 90.25.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendence neizpremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška okolica Novi Sad, srednje: baška, gornjebaška in gornjebanatska 104 do 106; baška okolica Sombor 102 — 104; baška, ladja Tea in Bezei 115 — 117.50; elavoska 102.50 — 105; sremeska 101 — 103; baška in banatska, ladja Dunav 112.50 do 115 (vse nova, 79 kg 2%). Oves: baški, sremeski in elavoski 62.50 — 65; banatski 60 — 62.50; baški, ladja 68—70. Rž: baška 80 — 82.50. Ječmen: baški in sremeski novi, 65/66 kg 92.50 — 95; baški juri, 67/68 kg 102.50 — 105. Tršičica: baška 85 — 87; baška okolica Sombor 86 — 88; banatska 83 do 85; sremeska, parileta Indija 85 — 86; baška, ladja Sid 94 — 95; baška, ladja Lisa in Dunav 96 — 98 Moka: baška in banatska »04« in »04g« 180 — 200; »2« 180—180; »5« 140 — 160; »6« 120 — 140; »7« 105 do 110; »8« 105 — 107.50; sremeska in elavoska »04« in »04g« 180 — 190; »2« 160—170; »5« 140 — 160; »6« 120 — 140; »7« 105 do 110; »8« 105 — 107.50. Fižol: baški in sremeski, brez vreč, 27/125 — 130. Otrubi: baški in sremeski, v jutajših vrečah 74 — 76; banatski, v jutajših vrečah 72 — 74; baški ladja 80 — 82.

Vremenski pregled

Po dolgem času smo dobili zopet nekaj lepoga vremena, ki ga je vse pozdravilo z največjim zadoščenjem, pa seveda z željo, da bi ostalo kolikor najbolj mogoče stanovitno.

V začetku tedna je še nemarno gospodovalo nad nami carstvo depresije. Mogočni atlantski ciklon je bil dospel čez ocean in se namestil čez nedeljo s svojim jedrom daleč na severu, nad Skandinavijo in sosedstvom; ali njen vpliv je segal daleč, tudi še v naše kraje in povzročal slabo vreme tudi tu. Zlasti ker se je pod okriljem tega orjaškega glavnega ciklona razvila nad zgornjim Jadranom še posebna stranska depresija, ki je še posebno pripomogla k temu, da se pri nas ni moglo zjasniti, marveč da se je deževje nadaljevalo v pričetku tedna. Ali vendar se je dobi slabega vremena bližal konec, zakaj od zapada semkaj se je bližal ogromni anticiklon, ki je prve dni tedna prišel prodirati na celino, se pomaknil prav do srednje Evrope ter prav čez praznik uničil tudi ja dransko depresijo, odpravil njene ostanki proti jugovzhodu. Glavna prevlada anticiklona se je zgodila v sredo popoldne, poglavito pa v noč od praznika na četrtek. S tem smo prišli pod vladav anticiklonskega vremena, ki pomeni jasnost, dasi hkrati prav soliden hlad. Vsa mejna progla med prodirajočim anticiklonom in umikajočimi se depresijami je imela namreč močnejši zračni tok od severne smeri, kakor ne more biti drugače v tem vetrovnem alitemu. In ta sever je bil razgrnil hladni polarni in subpolarni zrak po vsej srednji Evropi in tudi čez naše kraje; povsod se je zelo shladilo zlasti noči so postale prav mrzle, tako da je človek moral že mialiti na jesen.

Toda par dni anticiklonskega vremena nas je prepračilo, da smo še vedno v poletju, saj med šmarinami našimi mora biti še prav pošteno vroče, uči stara kmetijska izkušnja. Jasni dnevi so omogočili temeljito solnčno vžarevanje in proti koncu tedna je postalo celo že znova nekoliko toplo. Gospodstvo ogromnega anticiklona se namreč znova majo, dasi je mogočno naslonjeno na južnozapadno Evropo z azorskimi maksimom v zaledju; toda od severa in severovzhoda ga izpodkopačujejo depresije, ki so se morale omejitvi bolj na evropsko obrobje. V ozračju je ob zaključku tedna nastal znova zračni tok od zapada, kičepe kupole vičastih belih oblakov pričajo, da se zrak znova razteza v smeri navzgor, da je že v njem nevitno razpoloženje, dočim prameni najvišjih oblakov naznanjajo bližino depresijskega vetrovnega sistema. Že popoldne v soboto so se pričele kazati na obzorju prve nevihte. Spritje tega se ne moremo zanesti na stanovitnost sedanjega sicer tako prijetnega vremena.

Najdba v Arktidi

Kapitan Vorotilov, ki je vodil ladjo »Lenusovet« v Nansenovo deželo, je sporočil leninškemu arktičnemu zavodu, da je odkril na Forbsovem rtu (Dežla prince Jurija) ostavljen kraj, ki ga ni doslej na vala nobena karta. Med drugim je našel tam leseno hišico z norveškimi napisom. Tu je bilo nekoč očitno neka shramba živih. Iz raznih znakov je razvidno, da so severni medvedi napadli to shrambo in jo izpraznili.

S P O R T

Primorje se pripravlja

Danes ob 17.30 bo fikaško moštvo Primorja na svojem igrišču odigralo trening tekmo z drugo reprezentanco Ljubljane

V pomanjkanju boljših sporedov izkriščata LNP in Primorje termin, da nudi nekaj občinstvu, nekaj pa našim igralcem: naši nogometni publiko kolikor toliko zanimiv program, igralcem pa možnost igranja.

Te možnosti je predvsem potrebno črnobelo fikaško moštvo. Grupno tekmovalstvo za državno prvenstvo je tako razdeljeno, da mora moštvo nekaj tednov počivati. Počivati pa ne sme, če se hoče ohraniti v formi, v pripravljenosti za nadaljnje borbe. Na praznik so Celjani dali dobrega partnerja za trening, projektirano srečanje z mariborsko izbrano enajsterico bi bila močnejša zadeva, pa do nje ni prišlo. Zato je vskočila reprezentanca Ljubljane.

ne, ki je sestavljena iz igralcev ljubljanskega drugega razreda in Hermesa. Tako bodo imeli vsaj najboljši igralci naših manjših klubov priliko, da si okrepijo svoje znanje v borbi z rutiniranim nasprotnikom.

Tekma bo gotovo vsaj toliko zanimiva kot je bila borba Celjanov z našim ligasem. Občinstvo je bilo na praznik povsem zadovoljno, ker je po dolgem času gledalo lepo in fair prijateljsko tekmo, v kateri je vsaj močnejše moštvo s sportne strani popolnoma zadovoljivo. Današnja tekma bo morda bolj izravnan, zato tem prijetnejša.

Ob 16. bo rezerva Primorja igrala proti Slogi.

Državno prvenstvo v skokih

Karlovec, 18. avgusta.

Danes popoldne se je v Karlovcu pričelo ob piči udeležbi tekmovalcev državno prvenstvo v skokih juniorjev in seniorjev kot drugi del drž. prvenstva v plavanju. Nastopila sta samo dva kluba, in to Ilirija in Karlovačko sportsko združenje. Kakor smo v Karlovcu že vajeni, je bila tudi to pot organizacija pomanjkljiva, zlasti ni bilo vse vrede v sodniškem zboru. Dva ljubljanska sodnika, ki sta bila od saveza določena za sonjenje, zaradi službene zadržanosti nista mogla odpotovati v Karlovec in so zato med sodniki sedeli trije ljudje, ki sploh niso izpraznjeni sodniki. Seveda so ti trije, od katerih sta bila dva Karlovačana, sodili domačin v prid. Navzlic takemu sonjenju so bili tekmovalci Ilirije v tolikšni premoči in toliko boljši od ostalih, da so se povsod plasirali na prva mesta.

Skoki juniori (3 tekmovalce): 1. Petar Vera (Ilirija) 34.72 točk, 2. Mikšič (KSU) 30.24, 3. Košir (KSU) 26.65. Petarjeva je dosegla prvo mesto šele s krasno izvedenim skokom, do tedaj je vodila Mikšičeva. Točke v juniorskih skokih: Ilirija 13, KSU 13.

Skoki s stolpa, seniore: 1. Paumgarten (Ilirija) 19.62. Paumgartenova je bila edina tekmovalka in je prvič v življenju skakala s stolpa.

Skoki seniorjev z deske (5 tekmovalcev): 1. Zihner (Ilirija) 144.72, 2. Grlic (KSU) 130.26, 3. Keržan (Ilirija) 87.62, 4. Šega (Ilirija) 86.74, 5. Jadrčić (KSU) 85.76. Do drugega skoka je vodil Grlic, nato pa je povzel vodstvo Zihner in je svoj naskok po vsakem skoku povečal ter je sigurno zmagal.

Točke v seniorskih skokih: Ilirija 34, KSU 10.

Jutri se bo tekmovalje nadaljevalo. Skakejo se juniorji in seniore z deske ter seniorji s stolpa. Po današnjem tekmovalju sodeč, je Ilirija siguren prvak tako v juniorskih kakor tudi v seniorskih skokih.

Juniorji se poslavljajo

V tork 21. t. m. ob 21. priredil pialna sekcija SK Ilirije pialni miting, na katerem bodo juniorji odplavali ves prvenstveni program. Po absolviranem programu bo tudi waterpolo tekma med juniorji in seniorji.

Juniorji hočejo na ta način sami doprinesi svoj obol k sredstvom, ki so potrebna za njihovo udeleževanje na državnem prvenstvu v Dubrovniku. Razen tega hoče juniorska ekipa, ki je vse leto marljivo trenirala, pokazati svoje znanje.

Juniorska ekipa SK Ilirije odpotuje v sredo zvečer na državno prvenstvo v Dubrovnik. Glavne borbe bodo 25. in 26. avgusta. Juniorji imajo pred seboj veliko nalogo. Borili se bodo z naraščajem naših najboljših klubov. Letos se je pojavil prejšnja leta še neznan tekmovalcev. Zagrebška Concordia pošlje kompletno ekipo v Dubrovnik. Mimogrede bodi rečeno, da so ravno juniorji tega naprednega zagrebškega kluba prinesli Concordiji letošnje pialno prvenstvo (Concordia je letos prvič prvak zagrebškega pialstva.)

Pozivamo ljubljansko sportno publiko, naj s svojim posetom podpre in omogoči startanje naših juniorjev v Dubrovniku. Cene so popularne: sedeži (numerirani) 10, stojšča 6 Din. Program bomo še objavili.

Teniški match Beograd : Ljubljana

V tork 21. t. m. na Ilirji.

Ljubljanski Ilirji je uspelo dobiti za en dan beograjske teniške igralce v Ljubljano, in sicer se bo vršil turnir med moštvoma iz Beograda in Ljubljane. Gostje nastopijo v posavi Konjović, Ristić, Nedić, Milovanović, Ilirija pa Truden, Dacar, Šivic, dr. Bleiweis.

Začetek turnirja bo ob 14. in bo trajal do mraka.

Konjović je odlični igralec, prvak Srbije in večkratni finalist na raznih turnirjih. Z Ristićem sta izvrstni double par, ki je ravno sedaj na Bledu igral v finalu. Ta dvojica je ena najmočnejših v državi. Igralo se bo Davis cup sistem.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje u. o. dne 14. VIII.)

Rezervira se termin 16. IX. v Ljubljani, Mariboru in Celju za pialno prvenstvo prireditelj v korist LNP. Razpored tekem in vsa ostala navodila bo izdal pialni pialni pravod.

Poziva se o. o. Maribor, da takoj odvede po čekovni položnici odstotek za LNP od tekem Svoboda : Dobrna in Svoboda : Reka, a o. o. Trbovlje od tekem Dobrna : Svoboda. Pri tem se naroča o. o. in službujočim odbornikom, da morajo znesek, ki odpade na LNP od prvenstvenih tekem, odvesti po ček. položnici tekem 48 ur po tekmi.

Suspens, izrečen nad Ekanom, se dvigne, ker je zadostil pozivu k. o.

Odobri se stilizirana resolucija, ki jo je izdelal na glavni skupščini izvoljeni odbor ter se odloži za odločujočim.

Savi (Savica) se dostavi izveček njegove računa.

Imenica, ki so bili citirani za kak novo nitaliziranih klub ter so igrali za dotičnih klubov kakor pialni tekmo, se bodo verifikirali s karenc 6 mesecev za prvenstvo.

ne in 3 mesece za prijateljske tekme, ako se nato prijavijo za kak drug klub.

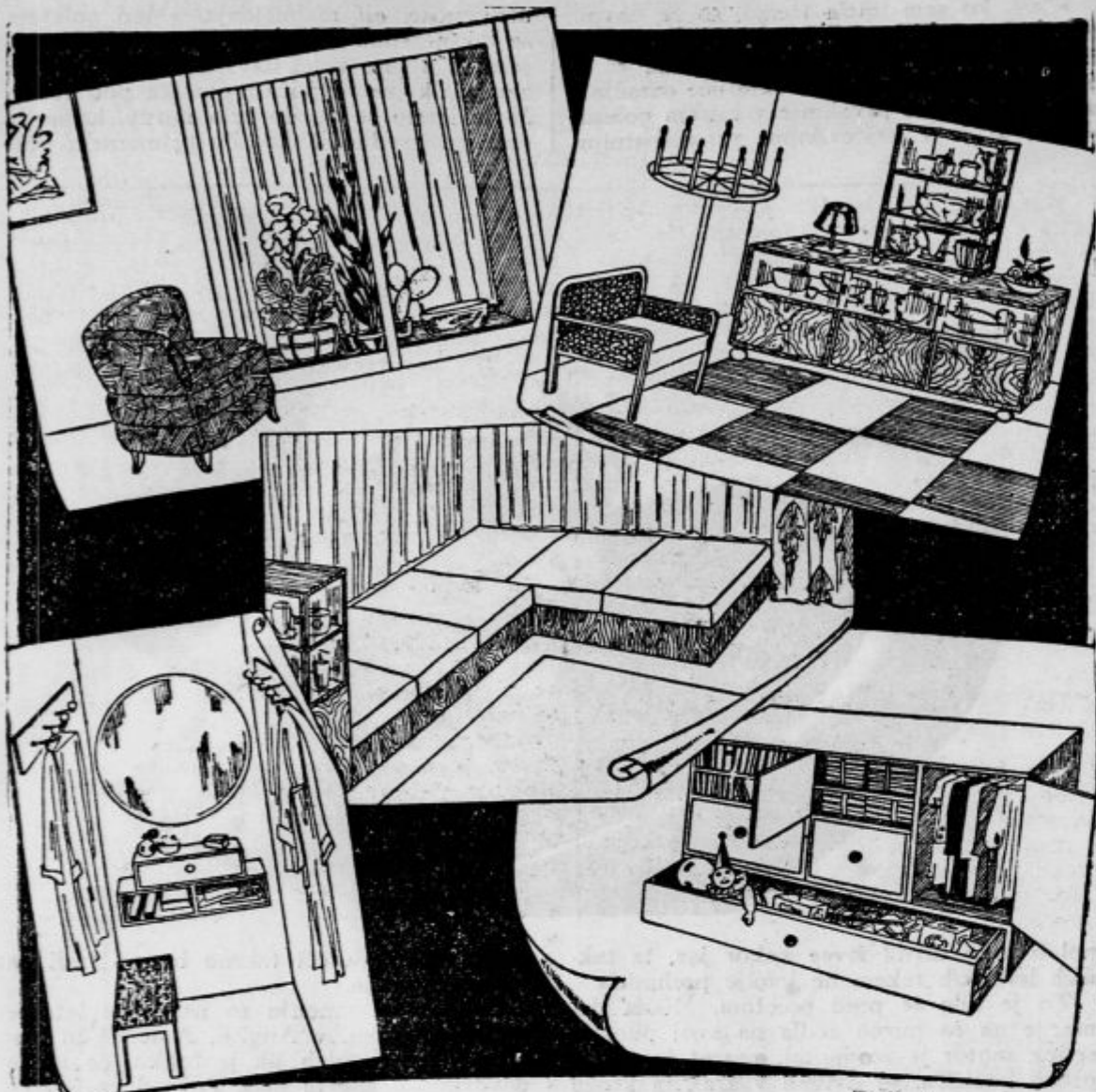
Odboru za kaznovanje sodnikov se preda as. Jordan zaradi prestopkov na tekmi Maribor : Celje dne 29. IV. Istočasno se sista sklep p. o. glede protesta Maribora proti verifikaciji tekme Maribor : Celje, dokler ne izreče svojega sklepa OZKS.

Amaterju (Trbovlje) se odobri posojilo v znesku Din 500.—. Jugoslavijo (Celje) se poziva, da uredi svoje obveznosti napram Savi iz Sevnice. Tozadevno dobi poseben dopis.

Okrožni odbori Maribor, Celje in Trbovlje naj takoj določijo dan občnega zbora o. o. ter javijo pialno, da se občni zbori o. o. obrže do inkl. 16. IX. 1934.

Za poslovanje okrožnih odborov ostanejo tudi

Kraljestvo mode

Moderno stanovanje

Danes prinašamo nekaj vzorcev iz modernih stanovanj. Seveda bi zahtevali po enotni moderni opremljeni pri današnjih razmerah že iz denarnih razlogov ne bila na mestu; marsikomu pa bi se tudi zdelo le preveč enolično tako stanovanje, izvedeno samo v enem slogu. Zato imajo naši »izrečki« zgozlj namen, da bi služili kot podoba za to ali ono predurjenje kakšnega prostora, ki ne odgovarja več okusu današnjega časa.

Kdor se kolkajk zanima za razvoj stanovanjske arhitekture, je moral opaziti, da se je baš v teku zadnjega leta izvršil na tem polju zanimiv preokret. Pred tem časom je bil namreč le absolutno stvarni slog v veljavi: gladko in ravno pohištvo, pomanjkanje vsake poživljajoče note ter vsega, kar da sobi mehko in domačnost. V lovu za moderno stvarnostjo smo prezrili, da mora biti udobno urejeno stanovanje individualno in smo nameščali šablonno tam, kjer bi morali poudariti osebnost. Na ta način se je v modernem slogu vmezdila suboparna enoličnost, tako da je prej ali slej morala slediti reakcija. S tem pa seveda še ni rečeno, da je doba »stvarnostjo« minila, le obravnavali jo bomo odsej z drugih vidikov. Zato bo stanovanjski slog bližnje bodočnosti bolj domačen in udoben.

Največ pozornosti zasluži dejstvo, da pri posameznih sobah ne poudarjamo več določene smotre kakor doslej. Izrazite jedilnice, ki bi služile samo tej svrhi, so izginile. Nova jedilnica ima obenem videz stanovanjske sobe in salona. Na najboljši poti smo k »enotni« sobi, ki združuje v sebi vse ostale.

Tem potrebam so se prilagodili tudi vsi oni komadi pohištva, ki tvorijo temelj vsake stanovanjske opreme.

Omara za jedilno posodo in pribor danes ni več ona preokdimenzionalna »kredenc«, ki je krasila jedilnice naših mater in babic, temveč napoli komoda, napoli vitrina, ki s svojo harmonično obliko prav prijetno učinkuje, kamor jo postavijo. Tako omara v zvezi z modernim naslanjajem in visoko pokončno svetilko tvori posebno učinkovit kot v moderni jedilnici. Posebne pozornosti je vreden naslanjaj na naši skici, ki ima iz slame spleteno naslanjalo, kar nas spominja na slog preteklega stoletja (2. skica).

Izkazalo se je, da v spalnici najbolj učinkovito združimo oba »coucha« tako, da zavzameta prostor v kotu sobe. Če je kot ob oknih, zagrnemo okna z enobarvnimi zastori v slonokošenem tonu, tkanino za gardinje pa izberemo v izraziti barvi z zanimivimi, velikimi vzorci (srednja skica).

Posebno zanimivo poglavje je prostor za odlaganje plaščev, tako zvana garderoba, ki je v modernem stanovanju oddeljena od prednje sobe. Oprema takega kota je

BAŠKA morsko kopališče

HOTEL GRANDIĆ

vzorna obiteljska hiša. Domača in inozemska kuhinja. — Glasba, ples. — Prospekti na zahtevo. 139

M. Zošenko:

Kunci

Včeraj sem v ljudski kuhinji jedel kunca. In veste, da to ni slabo? Spočetka sem res mislil, da so mi dali nekake mrhovine. Kasneje pa sem le prišel na okus. To se da jesti. Je fino meso in nekoliko spominja na kokošje. Še bolj pa na cvetačo. Zelo prijeten okus, samo po tej jedi bi človek neprestano pil. Ali to si tolažim bolj s psihološkimi razlogi nego z vplivom tega mesa na organizem.

Kunca sem jedel v tuji ljudski kuhinji. V našem podjetju je iz kuncev nastala cela zadeva. Stirideset nameščenec nas je. In tako smo sklenili, da bomo redili kunce. Razume se samo po sebi: seje, razne ponosne besede, govorili smo kakor raglje.

Nameščenci so dejali: »Morda bi bilo bolje rediti pujske? Ker že imamo ljudsko kuhinjo, male južine in to in ono.«

Toda direkcija je odločila, da se uvedejo kunci. Pa smo zložili vsak po šestnajst rubljev in kupili kunce. Kletke. Namestili služkinjo. Bog se nas usmili.

Jesenska obleka

z ohlapnim, širokim ovratnikom in malim krilcem v obliki kazaka je originalna in vendar skrajno preprosta, tako da jo moremo nositi ob vsaki priliki. Tvorivo take-

ga modela naj bo živobarvno, ker je na ta način celotni vtis še bolj poudarjen. Letos so na oblekah te vrste jako moderni veliki, paličasti gumbi. Zanimive so manšete, ki posnemajo obliko »krilca«.

Jesen v gorah

zahteva od turistinje obleko, ki je kos vsakemu vremenu. Moderno je ozko krilo, ki pa mora biti vendar dovolj široko, da omo-

goča tudi največje korake. V to svrhu je najbolj primerno postrani prerezano krilo, ki ga izdelamo iz nepremotljivega in toplega blaga. Sem spada krakka, karirasta jopica z lesenimi gumbi, ki jo poživimo z živobarvnimi, volnenimi šaloni.

Nega dojenčka v vročih dneh

Še pred nedavnim časom je bila umrljivost dojenčkov v poletni dobi ogromna. V tem pogledu so se razmere v glavnem zaradi zdravstvene propagande med narodom, precej izboljšale. Vendar se še lahko pogosto opazuje, kako nepravilno se ravna z otrokom v pogledu obleke, prehrane, stanovanja itd.

Tudi v poletni dobi je materino mleko edino pravilna hrana za dojenčka. Če se pa že mora dajati umetna hrana, se mora mleko po kuhanju shraniti na jako hladnem mestu. Posoda mora biti dobro pokrita, da se obvaruje mleko pred vsakim onesčičenjem. V vročih dneh naj se daje samo sveže mleko od istega dne. Če je posebno vroče in soparno, naj se ne sili otroka, da izpije celo porcijo in zadovolji naj se z tričetrt običajnega obroka. Saj tudi odrasli v tem času manj jedo, in kakor ti ugase žejo s tekočinami, tako naj se tudi

otroku daje proti žeji prekuhana voda ali pa redkeč čaj.

Če odrasli v vročih dneh odstranijo blazine, odeje, tesne obleke, zakaj bi dojenčka mučili s gumijastimi podložki, plenkami, blazinami itd.? Lahka odeja, temna srajčica ali pa ne preteme hlače popolnoma zadostujejo za dojenčka.

Dnevna nega kože naj se razširi še na večkratno dnevno umivanje s hladno vodo. Najbolj škodljivo prebivališče za otroka je vroča, vlažna kuhinja. Kakor za odraslega, je tudi za otroka najbolj hladna dobro prezračena soba. Na prostem naj pa dojenček leži v senči, obvarovan od sončnih žarkov.

Če kljub vsej previkčnosti nastopijo motnje v prebavi (driska), naj se od prihodja zdravniška odstavi vsaka hrana, tudi mleko, daje se mu samo prekuhana voda ali redkeč čaj.

Zdravniška posvetovalnica

Mati, Stročje morate paziti na red v dojenju, ki je ta, da dobi doje doje same vsake tri ure, najbolje ob šestih, potem ob devetih, popoldne, ob treh, ob šestih in ob devetih zvečer, to je ravno šestkrat na dan. Vsakokrat naj pije otrok samo iz ene dojke, enkrat iz leve, prihodnjič iz desne. Dojenček ne sme biti pri prsih več nego 15, kvečjemu 20 minut! Grenkoba v ustih in rjavkasti jezik so znaki kakšnega želočnega obolenja. Skrbite za redno odvajanje, če se pa stanje ne bi izboljšalo, vam svetujemo zdravniško preiskavo. C. P. M. Pred vsem vam svetujemo večtedensko vzdržnost, hladne kopeli in pomirjevalna sredstva. Uporaba navedenega sredstva je priporočljiva, ker s tem odpravi nenaravni konec. F. M. R. S. o/dr. Ker so omenjeni mehurčki v zvezi z vročino, bodo z njo tudi prestali. Proti srbenju vam priporočamo mazilo: Zinc. oxyd. Biemuth. subnit. aa. 5,0. — Tumenolamion. 10,0 — Ungt. lenien. Lanolin aa. 4,0. — Manjkajoče 25. Omenjena pomanjkljivost je več ali manj psihičnega izvora in zato je

veliko odvisno od partnerja. Kar se pa tiče drugega zdržaja, vam priporočamo uporabo vazelina, kolikor ne obojota kaka anatomika napaka. Skrb. Trganje, pikanje, splošno mrtvilo in bolečine v nogah, ki nastopijo vsakokrat, ko bolnik vsane iz postelje, so verjetno živčnega izvora, posebno ker je boleval svojetasno na Basedowu. V poštev bi prišlo elektriziranje, masaža, kopeli; preden pa to storite, vam svetujemo zdravniško preiskavo. B. S. A. Pri živčni oslabelosti se je dobro obnesla epememba zraka, posebno v gorske kraje, ali pa morska potovanja. Strogo je treba urediti način življenja. V težjih primerih je priporočljivo zdravljenje v kakem zdravilišču (kopeli z ogljikovo kislino) in odstraniti je treba vsako razburjenje. Pri neopetnosti se je treba ogibati uživanja črne kave, posebno popoldne in zvečer. Vepavanje je se posepiš s hladnimi kopelmi ali pa mrzlimi ovitki. Seže, če vse to ne bi pomagalo, posepiše po pomirjevalnih evadativih (brom, baldrijan, Adalin). — M. T. Če odhaja s blatom tudi kri, so zato lahko različni vzroki, ki se dajo točno ugotoviti samo z zdravniško

benih drugih idejnih interesov nima ta stvar.

Direktor pravi:

»Vrag vedi, zares mnogo žro. Ti kunci nas stanejo že mnogo denarja.«

Nameščenci pa pomišljajo:

»Nemara bi bili res morali rediti pujske. Pomij imamo vendar dovolj!«

Nato so naši kunci začeli bolehati. To se pravi, eden je obol in vsi drugi so ise od njega okužili. Zelo nežne živalce! Nič ne ve, s čim naj jih izlečimo.

Njihov doktor pravi:

»S hrano jih je treba lečiti, — to so živali nižje vrste. Hrane jim je treba.«

Naenkrat nam jih je ostalo samo devet. Vsi drugi so stegnili svoje šapice.

Nameščenci so se seveda razveselili, saj se devet kuncev še da kako prehraniti. Pa je nastopilo hladno vreme! Čeprav kunci, kakor znano, hodijo v kožuščku, vendar se lahko prehlade, zlasti pa se boje prepiha. Nu, zdaj pa še to: Vseh devet obesenjakov je začelo kihati in kašljati. Nazadnje sta ostali samo dve osebi.

Hoteli smo jih porabiti v kuhinji,

Da boste lepi in imeli sveže ustnice . . .

uporabljajte vsak dnevni čas naše novo črtalo za ustnice

ROUGE PASTEL A LA BIOCARMINE

To divno prirodno barvo je odkrila tvornica Bourjois in jo izključno samo ona proizvaja.

Naj že jeste ali pijete ali poljubljate, barva ustnic ostane nespremenjena.

BOURJOIS PARFUMEUR PARIS

Depot: BELA VARY, ZAGREB, Smičklasova ul. 23

preiskavo, katero vam nujno priporočamo. Verjetno so v vašem slučaju hemoroidi. Skrbite pred vsem za redno odvajanje, kar dosežete s pretežno vegetarično hrano in pospešite isto v slučaju potrebe s tem, da izpijete na tešče kozarec mrzle vode, katere učinek lahko povečate še s tem, da ji pridenete žlico grenke soli. Priporočamo vam tudi zvečer sedete kopalni in potrebna je skrajna čistost! — Labacensis. Če ste popolnoma zdravi in sponobni, je treba pa pri ženi iskati vzroka, da nimate otrok. Zato bi bila potrebna zdravniška preiskava, ker so vzroki naplodenosti lahko različni; navedeni vzrok pa ne pride v poštev. Zdravnik bi moral tudi odločiti, ali je sploh priporočljivo, da žena v tej starosti zanosi, posebno če še ni rodila. — A. W. Solno kopalno dobimo, če pridenemo banji za kopanje 5—10 gramov soli. Šumeča kopalna se pripravi na ta način, da se v vodi razpusti 200 gr sode bikarbone. Tik pred vstopom v kopalnico se pa doda še 200 gramov solne kisline. Mešati se mora z lesom. Električnih kopel se z navadnim tokom ne more napraviti, ker je tok premočan. Druge kopeli je najbolje pripraviti z dodatki, ki so danes v dovršeni obliki v prometu. — J. Z. Pri kroničnem katarju v grlu se je treba ogibati škodljivih vplivov (kajenje, alkohol). Za grgranje se priporoča sestavina: Mentol 1, O-Alum, crud. Acid. tannic. aa. 5, O-Natr. borac. et Natr. benz. aa. 25. Od sredstva se vzame 1 žličico na kozarec tople vode. Razen tega se je dobro obneslo bivanje na morju. — M. J. K. Ni izključeno, da so kot posledica injekcij ostali opisani pojava, kar je pa malenkost naproti temu, če bi oboleli na steklini. Poskusite a preprati kalcija, najbolje je pa, če greste k zdravniku, ki vas je cepil.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

V Mariboru sta zmagala Pirc in Steiner. Dosegla sta isto število točk in zato delita prvo in drugo nagrado. Seveda smo zadovoljni, zelo zadovoljni celo. Naš šah je osvojil novo trofejo. Naš mladi mojster je dosegel nov pomemben uspeh.

Pred turnirjem sem v tej šahovski rubriki izrazil nado, da bo prva nagrada ostala v Mariboru. Skoraj popolnoma se mi je izpolnila. Pircu stavljam na vsak način nad Steinerja. Da ni zmagal sam, je naključje. Več kot 6½ točke od možnih 8 ni mogel doseči. Steiner jih je pač tudi dosegel.

Najbolj me veseli, da sem že pred leti pravilno ocenil razvijajočo se Pircovo moč. Inozemci so pred leti kaj radi v svojih poročilih Pircu potiskali nazaj. Toda po Ujčeti in Mariboru ne bo več šlo. Pirc je vemojster. Ni še dozorel. Tem bolje. V dozorevanju bo raste. Njegovi vrstniki so zreli. Flohr popolnoma. Lilienthal zelo. Pirc jih bo dohitel in prehitel. Samo na svoje šibko zdravje mora paziti.

Pircova zmaga v Mariboru je zelo prepričevalna. Nad 80 odstotkov je dosegel. Porazil je vemojstra Spielmana. Porazil je svojega konkurenta Steinerja. Moralni prvi zmagovalec je tedaj v Mariboru Pirc.

Na tretjem mestu bi pač nihče ne bil pričakoval gd. Vere Menčíkove. Pred Spielmannom in dr. Astalošem! Amaconka očitno raste. Maribor ji je prinesel največji uspeh v dosedajni karieri. Ves šahovski svet ji ga privoči.

Spielmann menda ugaša. V zadnjih letih je opetovano zaostal tudi v manjših turnirjih. Ali naj bo res Abraham mejn v šahovski karieri? Lasker se ni brigal zanj. Tudi veliki Steinitz ne.

Dr. Astalos ni bil v formi. Predlogo že ni igral. Premalo šaha mu nudi Sarajevo. Astalos bi moral živeti v Ljubljani. Pirc bi svoj dom lahko preselil v Ljubljano. Pa bi naše mesto postalo izredno šahovsko središče, ki bi bujno razvijalo moči vemojstrom, mojstrom in bodočim mojstrom. Dr. Astalos je gimnazijski profesor. Zakaj ne dobi mesta pri nas? Država bi brez stroškov lahko ustvarila nekaj, česar nima zlepa drugo mesto.

Iz Curiba prinašam senzacionalno partijo Stahlberg-Lasker. Stahlbergu je bilo usojeno, da je prvi porazil starega velikanca.

Beli: G. Stahlberg Črni: dr. E. Lasker

1. d2—d4

7.—d5

toda ekonomski upravnik ne dovoljuje.

»Morda,« pravi, »si bosta le premislila in nam zapustila potomstvo. Res, da je to malo verjetno, ker sta oba samca, vendar le še počakajmo. Ako ne bo nič, potem pa kar v kuhinjo z njima.«

Naš knjigovodja je sestavil kalkulacijo in izračunal ceno obeda iz teh dveh kuncev. Dognal je: eden obed pride približno na osemdeset rubljev. Če nameščenec dobiva sto rubljev mesečno, se mu bo žep pri takih obedih kaj kmalu posušil.

Tako je seveda samo pri nas. Kako je to pri drugih podjetjih, mi ni znano. Morda tam prodajajo kunce po dve kopejki. Pri nas pa je izpadlo, kakor sem povedal. Vidite, kakšen kaos. Razumljivo je: kjer nimajo kuhinje, tam naj goje kunce, kjer pa so pomije, tam je bolje rediti pujske.

Naše uradnike kar zona oblije, če slišijo besedo »kunc«. Zato pa se široko nasmejejo, kadar slišijo besedo »svinja«.

Ostale stvari so pri nas kolikor toliko v redu.

2. e2—c4 e7—e6
3. Sg1—f3 Sg8—f6
Lasker je zvest stari sortodoksmic obrambi.
4. Sd1—c3 e7—c5
5. c4×d5 Sg6×d5
Pravilno! Če vzame kmet, dobi beli hitro zmagovito igro.
6. e2—e4 Sd5×c3
7. b2×c3 c5×d4
8. c3×d4 Sg8—c6
9. Lf3—e2 Lf8—d4+
10. Lc1—d2 Dd8—a5
Dama tu ne stoji preveč udobno. Ker mora črni lovca itak zamenjati, bi bil to boljše storil takoj.
11. Ta1—b1 Lb4×d2+
12. Dd1×d2 0—0
13. Le2—b5 — — —
To je zelo neprijetno. Črni ne more dovoliti, da mu nasprotnik na c6 napravi labotnega kmeta, zato mora umakniti skakača.
13. — — — Da5×d2+
14. Ke1×d2 Sc6—a5
Na 14. — — — Lc8—d7 bi seveda sledilo 15. d4—d5.
15. Th1—c1 b7—b6
16. Sf3—e5 Lc8—b7
17. f2—f3 — — —
Belo središče je izredno jako.
17. — — — Tf8—d8
18. Kd2—e3 Ta8—c8
Lasker bi seveda rad odrlil neprijetni pritisk in pred vsem preprečil Tc1—c7. Boljše pa je bilo Tf7—f6.
19. Lb5—d7! — — —
Ta lovec je strupen.
19. — — — Sa5—c4+
Laskerjeva kombinacija ni korektna.
20. Ke3—e2! — — —
Če udari beli na e4, pade seveda lovec na d7.
20. — — — Td8×d7
Na žalost izstijeno: 20. — — — Tc8—c7?
21. Ld7—b5! Lb7—a6
22. Ke2—f2 Tf7—f6
Stari lisjak lovi v zadregi skakača (d7).
23. Td1—b4! Tc8—d8
24. Tb4—a4! — — —
To je usodno. Mogoče je Lasker pri svoji 18. potezi pozabil v kombinaciji na to možnost.
24. — — — Sc4—b2
25. Ta4×a6 Sb2—d3+
26. Kf2—e3 Sc3×c1
27. Ta6×a7 Sc1×a2
28. Sd7×f6+! — — —
Seveda!
28. — — — g7×f6
29. Ta7×a2 Kg6—f7
30. Ta2—a7+ Kf7—g6
31. Ta7—b7 Td8—d8
32. Tb7—c7! — — —
Po zapletljavih v sredini igri ima sedaj beli jasno premoč in zasigurno zmago.
32. — — — b6—b5
Lasker poskuša, dokler more.
33. Tc7—b7 Td6—a6
34. d4—d5! Ta6—a3+
35. Ke3—d4 e6×d5
36. e4×d5 — — —
Prosti kmet je vlečilo.
36. — — — Ta3—a2
37. g2—g4 Ta2×h2
38. d5—d6 h7—h5
39. g4×h5 Th2×h5
40. d6—d7 — — —
Hanibal pred durmi.
40. — — — Th5—h1
41. Kd4—d5 Th1—d1+
42. Kd5—e6 Td1—e1+
43. Ke6—d6 Tc1—d1+
44. Kd6—c7 Td1—c1+
45. Kc7—b8 — — —
Končano! Črni se je vdal.

Radio

Nedelja, 19. avgusta.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika (Pastišek Ivko). — 9: Versko predavanje (p. dr. Regal Čebulj). — 9.30: Trbojce (Ludvik Mrzel). — 10: Prenos iz stolnice. — 11: Radio - orkester. — 12: Nagovest časa, plošče. — 16: O sadni trgovini (Flego Anton). — 16.30: Prenos koncerta mladinskega zbora Jadranskega strazarjev iz St. Vida nad Ljubljano. — 20: Pevski koncert g. Mare in Stjepana Marčeca. — 20.45: Plesi iz davnih in današnjih dni. (Plošče). — 22: Čas, poročila, radio - orkester.

Ponedeljek, 20. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, reproducirana serepada. — 13.30: Grenadirska godba iz Pariza (plošče). — 19: Božena Beneševa in Ana Marija Tihelcova ob 60letnici (Vera Dostalo). — 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna). — 20: Pevski koncert gusp. Burgerja, vnae citre solo g. Mezgolita. — 21: Radio - orkester. — 22: Čas, poročila, lahka glasba.

BEOGRAD 18: Pesmi. — 18.30: Komorna glasba. — 19.30: Orkester. — 22.30: Opera »Madame Butterfly« na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20: Smetanova opera »Prodana nevesta« na ploščah. — PRAGA 19.10: Pesmi. — 19.55: Prenos iz Brna. — 20.40: Radio reportaža. — 21.15: Jirakova sonata za čelo in klavir. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.10: Klavirski jazz. — 19.55: Koloraturni valček. — 20.40: Program iz Praga. — VARSAVA 19.40: Korale. — 20.12: Večer lahke glasbe. — 22.15: Ples. — DUNAJ 12: Orkester. — 17: Znameniti orkestri na ploščah. — 19.25: Klavirske skladbe. — 20.05: Od Straussa do Lehara. — 22: Mestni program. — 22.10: Plošče. — 22.30: Orkester. — BERLIN 20: »Radio pri delu«. — 24: Plošče — KONIGSBERG 19.10: Simfonični koncert. — 20: Program iz Berlina. — MOHLACKER 20: Program iz Berlina. — 24: Opera »Bagdadski brivci« na ploščah. — BUDIMPESTA 17: Ciganška godba. — 18.30: Artie in pesmi. — 19.10: Slušna igra. — 21.40: Orkester. — 23: Ciganška kapela.

Mrtvo morje živi

Moderna tehnika dviga bogate zaklade — kemične tovarne in živahno kopališko življenje

Zakaj je Mrtvo morje mrtvo? Zato, ker je v njem toliko različnih soli, da ne morejo v njegovih vodah živeti nobene ribe ali druge vodne živali. Mrtvo morje vsebuje prilično osemkrat toliko soli, kolikor jih vsebuje voda Atlantskega oceana. In to so večinoma dragocene soli, ki jih industrija in človek zelo potrebuje, n. pr. pepelika, bromkalij, vsakovrstne kalijeve spojine, ki rabijo kot gnojivo, in druge kemikalije.

Vsi ti zakladi, da niti ne govorimo o navadni soli, ležijo tako rekoč v dosegu rok in ni čudno, da so se končno podjetni ljudje polastili te zakladnice, vsaj deloma. Že pred časom se je osnovala družba »Palestina Potash Company«, ki je zavzela 200 ha ob severnem robu Mrtvega morja in ga pričela izkoriščati. Na kilometre daleč so zgradili nasipe, namestili velike posode, da bi v njih izpuhtevala slana voda, po-

stavili elektrarne, črpalne naprave, tovarne za predelavo soli in stanovanjske hiše za 500 delavcev in njihove družine.

Kjer je bila tisočletja gola, izžgana puščava, se dviga danes v vsakem pogledu moderna naselbina, delavne roke pridobivajo bogastva. Cevi so napeljavane daleč v morje in črpajo gosto, s solmi prenaseljeno vodo v globini 60 m. Vsako minuto izčrpajo 30.000 l vode, vsak teden pridelajo iz nje 100 ton dragocenih kemikalij, ki jih prevažajo s tovornimi avtomobili v Jeruzalem in od tam po vsem svetu. Družba ima dovoljenje, da sme pridobivati letno 100 tisoč ton pepelike in drugih soli, torej še davno ni dosegla polnega obrata.

A čim je pričela delovati, so se pokazali še drugi dobri učinki. Nekemu podjetnemu Arabcu se padlo na um, da je zgradil majhno kopališče in si omislil nekoliko čolnov. To se je hitro razvedelo in letovišča-

ji so začeli prihajati od vseh strani. Danes je tam že moderno kopališče s pravo peščino ali plažo in vsemi udobnostmi takšnih krajev: dva hotela z vrtovi, obrežne kabine, jedi in pijače poceni, plesišča pod milim nebom, koncerti in druge zabave, vožnje z motorkami po slanim jezeru. Novo letovišče se imenuje Kalia in Evropski, ki so doslej menili, da je v teh krajih zanje prevroče in nezdavno, so spremenili svoje mnenje. Zrak je čist in poln kisika, poleti je opoldne sicer zelo vroče, a z okolišnih gor piha vedno hladen vetrič. V vodi, ki je vrhu vsega močno radioaktivna, je plavanje dokaj zabavno: glava sila navzdol, noge navzgor, potopiti pa se človek ne more. Potrebno je le, da se po kopanju oplahne s sladko vodo, kajti sol se te prime na debelo. Zdravo pa je to kopanje na vsak način.

Mrtvo morje dneas ni več mrtvo, temveč živo morje.

Čokolada in mačke v peklenjskih strojih

„Sodniki pekla“ napovedujejo uničenje grešnega človeštva

»Trije pravičniki« iz znanega romana Edgara Wallacea so torišče svojega delovanja prenesli po vsej priliki iz prestolnice ob Temzi v prestolnico ob Seini.

V zadnjem času so vrli Parižani v velikem strahu, kajti na številnih mestih so eksplodirali peklenjski stroji, sprva brez posebne škode, zadnjic pa se je takšen peklenjski stroj skrivnostnega izvora razpočil v postaji podzemeljske železnice na Montparnassu in je enega uslužbenca ubil, več pa težko poškodoval.

Ne mine več dan, da bi ta ali oni meščan ne dobil pisma, v katerem napovedujejo »sodniki pekla, Minos, Eakos in Radamantes« v čudno nabuhlem slogu eksplozije novih peklenjskih strojev in uničenje vsega grešnega človeštva. Morda gre v resnici za tri figure iz podzemlja, vsaj pariškega, če že ne klasičnega, še

verjetneje pa je, da tiči za vsem tem kakšen nevaren norec, ki polaga bombe v imenu peklenjskih sodnikov. Policija pa doslej zama zatiče za njim.

Javnost jo zaradi tega napada od vseh strani, najslabše pa se godi nameščencem mestnega preiskovalnega laboratorija. Poštna uprava, policija in družba podzemeljske železnice so namreč izdale stroge ukrepe, da se prepreči nove žrtve. Tako morajo vsak sumljiv zavoj prinesiti v mestni laboratorij, da ga tam preiščejo za skritim peklenjskim strojem. A od kar so izdali to odredbo, nimajo nameščenci tega zavoda nobene mirne ure več. Obiskovalci s »sumljivimi zavoji« si podajajo kar kljuko pred tem uradom.

In najbolj čudne stvari se ugotavljajo v teh zavodih. Tako je neki prestrašeni možakar prinesel zabojček, ki ga je našel na ulici in v katerem so našli, ko so ga odprli z vso previdnostjo — 12 kosov čokolade in funt sladkorja. Neki šofer je v največjem razburjenju dospel s škaflo, ki jo je nekdo pozabil v njegovem taksiu in ki je bilo v njej par ženskih čevljev in štrana volne. Tako si sledijo zavoji z rezanci, možkim perilom, urami, svinčeni vojak, nekoga dne pa je prišla celo škaflo z jetno pašeto. To bi bilo še vse razumljivo, da je pa neki sprevodnik cestne železnice prispel v največjem diru z izgrubljenim — dežnikom, to je celo preučenje laboratorijske nameščence pripravilo v krah.

Najlepša zgodba pa se je pripetila te dni v zgodnjih popoldanskih urah. S postaje podzemeljske železnice Tolbiac se je oglašilo telefonsko naročilo, naj za božjo voljo pošljejo tja preiskovalno komisijo, ker so našli spet peklenjski stroj v nekem vozu. Dva kemika sta v divjem diru odbrzela tja. Ko sta tja dospela, sta zagledala postajnega načelnika in celo gručo osuplih ljudi v spoštljivi razdalji od velikega zaboja, ki so ga našli pod klopio v nekem oddelku. Z vso previdnostjo sta se kemika splazila do zaboja in stegnili oklevaje roke, da ga odpreta, tedaj je peklenjski stroj dejal »mijav« in iz njega je skočil ogromen, črn maček. Kakšna stara ženica ga je bila pozabila z zabojem vred in treba je bilo vse te zgodbe z Minom, Eakom in Radamantom, da sta ga prišla rešiti dva kemika z mestnega raziskovalnega zavoda.

Žareči pismonoša

»Čudež iz Pirane«, o katerem smo v našem listu opetovano pisali, je dobil sedaj svoj pendant v 35 letnem pismonoši Ekonomu iz Soluna. Grški listi pišejo o njem, da izžareva njegovo telo močno svetlobo.

Na Grškem so že prej nekoč opazovali slične pojave pri nekem študentu. Strokovnjaki pravijo, da gre za učinek elektrodinamičnih sil. Ekonomu se počuti drugače popolnoma zdravega.

K današnjemu plebiscitu v Nemčiji

Propagandni minister dr. Goebbels je ves teden razvijal po radiu propagando, da bi silovito Hitlerja za državnega predsednika

Kancelar Adolf Hitler

Zora voda

proti sivim lasem!
Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Odobrena od higijskega zavoda v Ljubljani pod št. 2392-933 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL

ZAGREB, Radićeva (Duga) ulica 32
Pri naročilu navedite vašo naravno barvo las. 63

Smeh ozdravlja

Pariški zdravnik dr. Pierre Vachet, član medicinske fakultete, je začel zdraviti svoje paciente z novo metodo. Njeno bistvo je smeh.

V nedeljah dopoldne se zbira truma utrujenih mož in žensk, gospodinj, uradnikov in uradnic, trgovcev, starsev, v pariškem Psihološkem zavodu, da bi se udeležili tečaja »smeh očisti terapijo« dr. Vacheta. »Zaprte oči, sprostite se, usvajajte svoj duh, poslušajte dobro, kaj vam bom rekel,« poveljuje dr. Vachet in nadaljuje: »Miren sem... močan sem... zdrav sem...« Šestdeset ali sedemdeset ust ponavlja to čarobno formulo. In hipoma zapove zdravnik: »Sedaj se smejte!« Oglaš se gramofon. Ploča je strahovito bedasta, proizvaja eno samo vrsto krohotnih napadov. V nekem kotu se nekdo živčno zasmeje, takoj mu sledi vsa truma v vseh mogočih odstevkih smeha. To je prava križa množestvene glasne razposajenosti, ki traja nekaj časa, se za hip ustavi in takoj nadaljuje — toliko časa, da pričnejo ljudje medovati za milost. »Luč!« zapove zdravnik, oči se odprejo, vsi obrzi so sproščeni, nekateri se od veselja jočejo. Ljudje so baje pozabili na vse skrbi in bolečine ter so srečni.

»Smeh,« pravi dr. Vachet, »izzove napeta stanja, ki spreminjajo fiziološke reakcije v človeku.« Mnogi so njegovega mnenja. Celodnevni sprehod v zeleno naravo, s primernim počitkom ob slastni klasični in cvetlični in melni nemara še bolj temeljite učinke.

Roparji ugrabili milijonarja

Iz Quebeca poročajo, da so kanadskega pivovarja in milijonarja Johna Labata na poti proti Ontariju ugrabili banditi. V njegovem avtu so ostavili listek, v katerem zahtevajo 150.000 dolarjev odkupnine.

„Kraljica ozračja“

Helena Boucher o svoji letalski karieri

»Časi, ko sem imela tremo, so že davno za mano,« je dejala časnikarjem Helena Boucher, lepa, visokorasa mladenka, ki si je te dni priborila naslov »kraljice ozračja.« ženske svetovne prvakinja v hitrem poletu. »Kdor si je z neštevilnimi vztrajnostmi

utrujenosti ali razburjenja. Med poletom se takšne silne brzine niti ne zaveš,« je dejala. Iz višine vidiš navzlic noremu tempu zemljo, ki se le počasi pomika pod teboj. Moje letalo je vozilo zelo mirno, krmarila sem ga izredno lahko. Po primernem vež-

poleti tako utrdil živce kakor jaz, ta takšnih letalskih tekem ne jemlje prehu. To je bilo še pred poletom. Mlada dama je na to mirno sedla na svoj pilotski sedež, motor je zaporel, aparat je zdrčal preko letališča, se dvignil v zrak in krožil po njem s takšno brizno, da je gledalec obhajala groza. Silovit aplavz se je dvignil, ko se je letalo vrnilo na tla in je komisija razglasila, da je dekle prekosilo zadnji svetovni brzinski rekord za ženske. Pred njo je Američanka May Hazlipova dosegla 412 km na uro, Boucherova pa je letela z brizno 444 km.

Ko je pristala, ni kazala nobenega znaka

banju upam doseči takšno brizno tudi na velike razdalje.

Po njenem mnenju so najboljšje letalke na Francoskem, v Angliji, Ameriki in Rusiji. V teh deželah jih je toliko, da lahko govorimo o sportu mas. Povsod se ženske kot pilotinje izkazujejo z občudovanja vredno hladnokrvnostjo in disciplino. Številno nesreč je čedalje manjše. Kar se tiče Francozinj, se je med njimi udomačilo letalo za nedeljski odpočitek. Nekaj običajnega je že, da se odpelje Parižanka s svojim letalom v soboto popoldne na Aglesko, v Španijo ali Skandinavijo in se vrne v nedeljo zvečer domov.

Dve uri med morskimi volkovi

Avantura ameriškega letalskega častnika, ki je s padalom priletel v žrelo morskih pošast

Neko ameriško vojno letalo se je te dni med poletom nad obrežjem pri Wilmingtonu vnelo. Dva mlada poročnika, ki sta bila v njem, sta se rešila s padalom, a dočim je eden srečno pristal na kopnem, je drugega zaneslo daleč na morje. V bližini ni bilo nobenega čolna, tako da je tisti, ki je pristal na kopnem, gledal, kako se njegov tovariš bori v valovih za življenje, ne da bi mu mogel pomagati. Šele čez nekaj časa mu je uspelo iztakniti motor, s katero je zdrvel tovarišu na pomoč. A ni ga našel več, tudi za padalom ni bilo sledu, pač pa je plavalo v okolici polno morskih volkov. Gotovo so ti požrli tovariša in tako se je mladi poročnik vrnil, da sporoči stvar svojemu poveljniku. Poveljnik je nato s primerno brzojavko obvestil starše ponesrečenca, da je njih sin mrtel. Zamočal je samo stvar z morskimi volkovi.

Vtis te vesti je bil seveda grozovit. A še med tem, ko sta imela stara to brzojavko v roki, je potkal poštni sel z drugo brzojavko iz Jacksonvillu, ki je bila podpisana z imenom sina. Sporočal je, da so ju gotovo obvestili o njegovi smrti, da je pa živ in zdrav in se je moral proti svoji volji samo pošteno okopati. Veselje še pravkar obupane stare dvojice si lahko predstavljamo.

A tudi poveljnik letališča se je zelo začudil, ko je predenj nepričakovano stopil

mladi mož, o katerem je menil, da je mrtel. Zvedel je, da se je utegnil osvoboditi padala baš v trenutku, ko se je to tako napilo vode, da se je potopilo. Med njegovo borbo, da se ga osvobodi, je opazil številne morske volkove, ki so plavali okrog padala. Bržkone so se tega ustrašili, da niso prišli preblizu. Huje je bilo potem, ko je začel mladi častnik plavati proti bregu. Takoj so ga napadli, a on je začel na svo moč otepati z nogami, ker je bil nekoč šišal, da se morski volkovi potem plavčajo ne približajo preveč. In res je pomagalo. Toda končno bi moral le omagati, da ni prišla mimo slučajno motorna jahta, ki ga je vzela na krov.

Pri hemeroidni bolezn, zagatenu, natrganji črevih, abscesih, sečnem pritisku, odebelenih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer po čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijerskih trgovinah.

Miss Sibirija najlepša?

Gd. Fomenko,

ki je bila izbrana za sibirsko lepoto kraljice, hlepi po naslovu »miss Univerzuma«

Moderni iskalci zakladov

Neki španski inženjer je izdelal načrt za dvig ogromnega zlatega zaklada, ki počiva baje že od začetka 18. stoletja z 19 potopljenimi španskimi ladjami na dnu Vigeškega zaliva.

Inženjer namerava uporabiti ogromne potapljaške zvonove, ki bi jih poveznili čez ladje. Ko bi vodo izrinili s stisnjenim zrakom, bi spustili močvirje do ladij s pomočjo dolgih, dimnikov podobnih cev. Stroški za vse delo so preračunani na 2 milijona pezet, španska državna blagajna bi dobila petino dvignjenega zaklada, a delavci bi dobili velik del dobička. Z dviganjem zaklada pričnejo nekako v letu dni.

Alkohol in zakon

Na mednarodnem protialkoholnem kongresu v Kensingtonu je dr. Bandel iz Norimberka trdil, da je število smrti zaradi kroničnega alkoholizma med poročeni možmi zelo redko, pogostejše pa med vdovci in samci. To bo pač v zvezi s tem, da si »ga« morejo in smejo poročeni možje manj privoščiti nego drugi.

Bigamist iz osvete

Trgovca Frederic Hopp iz New Yorka, si je izmislil čudno maščevanje nad ženskami. Prva žena mu je zagrenila zakon, s svojim neznošnim značajem. Sklenil je, da se bo za to maščeval vsemu nežnemu spolu.

Nekoga dne ji je popihal in začel potovati po vseh državah Unije. Vsako dekle, ki mu je ugajalo, je na teh potih vzel za ženo, ne da bi se ločil od prejšnje žene. Preživel je po nekoliko dni ali tednov z njimi in nato izginil brez sledu. V neverjetno kratkem času se je znal potem približati kakšnemu novemu, nežičnemu dekletu.

Svojo maščevalno turnejo bi nadaljeval bog ve še koliko časa, da ni njegova zadnja žena slučajno povabila na poročno gostijo eno izmed njegovih prejšnjih žen. Ta ga je spoznala in nastal je kralav, ki ga je zaključila policija s tem, da je moža spravila za zamrežena okna.

A NEKDOTA

Anzelm Feuerbach pripoveduje v svojih spominih: »Vrag poberi to zdravniško prakso!« mi je nekoč dejal neki švicarski zdravnik v Rimu. »Če bolnik umre, dolžjo mene, da sem ga ugonobil, če pa ozdravi, se zahvaljuje za svojo rešitev Mariji.«

Tudi meni se ne godi nič bolje,« mu je segel v besedo Feuerbach. »Če se mi posreči naslikati sliko, pravijo, da sem jo ukradel od starih, če se mi pa stvar ponesreči, pravijo, da ni bila itak nič vredna.«

VSAK DAN ENA

»Malo preveč se ogleduješ v zrcalu, stari prijatelj!«

»Da, večkrat se pogledam. Toda ne iz ničernosti, ampak zato, da sem pripravljen na svoji starosti!«

(Söndagenissa Strix)

Mornar — velikan

Angleški pomorski junak admiral Beatty se razgovarja z najvišjim mornarjem Hammondom, ki meri čevljev šest in palcev pet

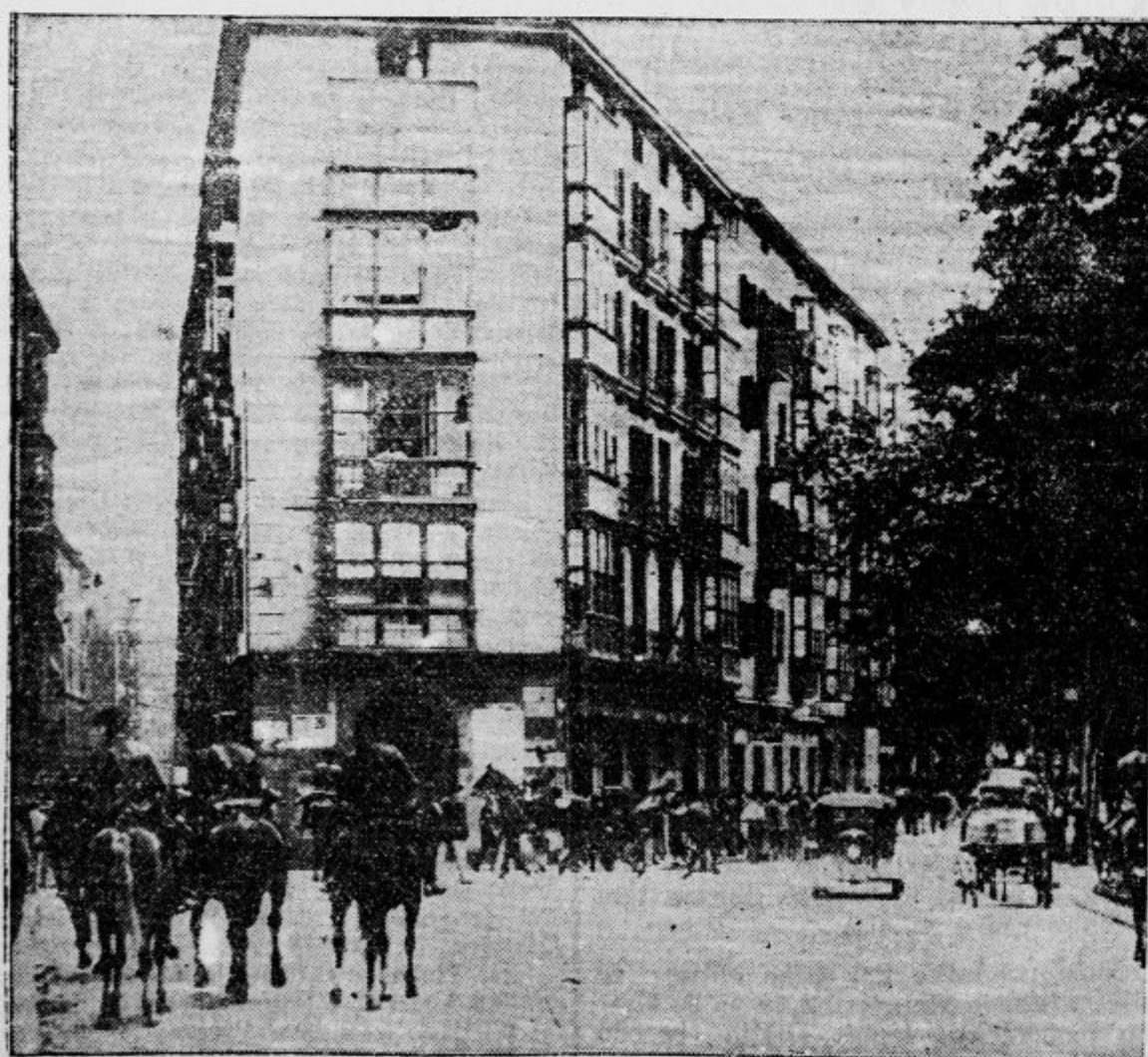
SPORTNE in VETRNE JOPIČE

bajaco obleke, lahke obleke iz volne, fresca ali platna bouret itd. nudi po najnižjih cenah tvrdka

Drago Schwab

Ljubljana, Aleksandrova cesta.

Manifestacije v prestolnici Baskov

Policijska intervencija v Bilbao, kjer je množica demonstrirala proti aretaciji župana

L. Wolff:

Garragan

Roman

Henikstein je bil z veseljem sprejel vabilo, naj stanuje v prostorni vili »Maréchal«, zakaj tako je smel ostati v Glorijini bližini. Mnogo lepši ur je prebil z ljubljeno ženo, med tem ko se je Macpherson vdajal jalovim mislim in ribaril v Seini. Opuščen tega idiličnega sožitja je pomenila za Heniksteina veliko žrtev. Z druge strani je pa spoznal, da mora dedova smrt povzročiti odločitev. Nastop dediščine je pomenil, da postane paže bogat in neodvisen mož, ki se bo mogel z enako pravico pokazati poleg Macphersona. Potem se bo morala Glorija odločiti zanj ali proti njemu. Če bo rajši ostala pri Macphersonu, tej suhi ribi, tedaj bo vsaj vedel, koliko je ura. Bog z vami, ljuba gospa Glorija!

Paže je zapustil svojo sobo in odšel na vrt, da bi poiskal Glorijo. Sedela je na klopi v gosti senci mogočnega kostanja in strmela v odprto knjigo, ki je bila zdavnaj pozabila obračati njene liste.

»Dobro jutro, gospa Glorija.«

Zdrznila se je, se mu nasmehnila in prijazno odzdravila. »Zakaj tako resno in slovesno gledate, Klemen Henikstein? Kaj se vam je zgodilo?«

»Rad bi vas nekaj vprašal, gospa Glorija.«

»Nu, tedaj vprašajte.«

»Vprašanje je morebiti prevzetno in nespodobno, a ker odloča o vsem mojem življenju, bodite prizanesljivi.«

»Strah me obhaja, Henikstein.«

Pogledal jo je in odločno vprašal: »Ali me ljubite, Glorija?«

Presenečena je odskočila in vzkliknila: »Kakšno vprašanje, Henikstein!«

77

»Prosil sem vas, Glorija, da bodite prizanesljivi. Saj veste, da vas ljubim. Trpeli ste mojo ljubezen, a zdaj so stvari take, da potrebujem jasnosti o najinem bodočem razmerju.«

Krotki paže je stal zdaj pred Glorijo kakor mož, ki zahteva.

»Kaj naj torej storim, dragi Henikstein?« je nekam v zadregi vprašala Glorija.

»Ali me ljubite, Glorija?«

Tisto minuto je začutila, kolikaj potrebuje ljubezni mladega človeka. Ta ljubezen, ki je ni mogla vračati, ji je bila dokaz, da je še vedno ženska, zmožna zbuhati ljubezen, in krepila njeno upanje, da si bo Garragana spet osvojila.

»Ne vem,« je tiho odvrnila, v svesti si svoje krivde.

Drhtljaj je izpreletel Heniksteinu obraz.

»Morda pride dan, ko vas bom ljubila, Klemen Henikstein.«

Mladi Avstrijec je molče sedel na klopi.

»Vendar: že zdaj sem vam najboljša in najzvestejša prijateljica.« Prijela ga je za roko. »A to nič ne pomeni?«

»Za prijateljstvo sem premlad, gospa Glorija. Preveč vas ljubim. Kaj bi mi prijateljstvo?«

»Nehvaležni ste.«

»Danes odpotujem, gospa Glorija,« je kljubovalno odvrnil.

Ustrašila se je. »Zakaj, Henikstein? Imejte potrpljenje z menoj. Ostanite tukaj.«

»Stari oče mi je težko obolel. Moram domov.«

»Da, potem morate. Brez vas bo tu zelo žalostno.«

Ohrabil se je in neučakano vprašal: »A če se vrnem, svobodni in neodvisni mož, in vas poprosim, da postanite moja žena, kakšnega odgovora se smem nadejati, gospa Glorija?«

»Prestara sem za vas.«

Nejevoljno je zmajal z glavo.

»Stara, trudna ženska sem.«

»A jaz vas ljubim, Glorija,« je šepnil s plapolajočim glasom.

»Ne dajte mi odpotovati brez vsakega upanja. Nalazite me, če ni drugače, samo obupanega me nikar ne odslovite.«

Kaj pa je na meni? je pomislila Glorija, omamljena od močnega čustva mladega človeka. Za koga se hranim? Ali ne bi morala biti hvaležna, da Klemen Henikstein kopni po meni? Mar ni on tisočkrat dragocenejši od mene? In če pričakuje od mene drobtinico sreče, ali mu jo smem odbiti? Zakaj ženske tolikanj preceenjemo svojo vdačo? Zlasti pa take, kakršna sem jaz! Kdo pa sem? Toli globoko se je Glorija ponižala pred seboj in s trdnim glasom odgovorila: »Kadar se vrnete, Klemen Henikstein, bom storila vse, kar boste hoteli.«

Kri mu je planila v obraz. Oči so se mu zastrle. Vrt je zaplesal okoli njega. »Ali je to resnica, Glorija?« je nejeverno zajecjal.

»Obljubila sem.«

Vse telo mu je vzdrhtelo. »Lažete se mi iz sočutja, kakor sem sam terjal od vas.«

»Resnico govorim.«

Nezaupanje ni izginilo iz njegovih oči, ki so ji visele na obrazu.

»Náte mojo roko, Klemen Henikstein.«

S pridruženim vriskom je zgrabil za roko in jo poljubil. Mahoma je pa nehal poljubljati in se zagledal v sinji zrak, kakor da bi ga bila napadla nepremagljiva žalost.

»Tako strašno mnogo sem zamudil,« je glasno pomislil in izpustil Glorijino roko.

»Kaj ste zamudili?«

Pomolčal je. Nato ji je malone sovražno pogledal v oči in odvrnil: »Imeti bi vas bil moral, Glorija.«

»Zakaj me žalite?«

»Prav gotovo da vas nočem žaliti, Glorija, a vidite, šele zdaj, od tega trenutka vem, kar sem doslej samo čutil: žensko, ki jo ljubim, moraš tudi imeti. Vse drugo je sleparija, laž in protinaturnost.«

Morda ima prav, je pomislila Glorija, a rekla ni nič.

»Tako strašno mnogo sem zamudil,« je ves skesan ponovil Henikstein, komaj premagujoč paževske solze, ki so mu zalivale oči.

Se ne videno čudo

Tudi starci se zaljubijo. Imajo sicer strogo sodbo o šminki, ali tako je sveža, ljubka in dovršena, da se jim zdi, da je prirođna.

Ona tudi ve, zakaj. Pove vam svojo skrivnost.

Vzemite proizvod.

JEAN PATOU — Parfumeur, Pariz
slovite francoske tvrdke, ki ima svetovni sloves, s katerimi preparati boste nenevarno zadovoljni.

Dobiva se povsod, v Ljubljani v parfumeriji Foto »Venus«, nasproti glavne pošte.

Zastopstvo in glavna zaloga za Jugoslavijo.

MILOVANOVIĆ BRAT
BEOGRAD KNEZ MIHAJLOVA 39

Mag. št. 38.425-34.

6753

RAZPIS.

Mestna občina ljubljanska razpisuje oddajo vseh gradbenih in profesionalistovskih del za zgradbo mrtvaške veže v Ljubljani v znesku Din 1.494.435.

Zmahnjevalna licitacija se vrši v petek, dne 7. septembra 1934 ob 11. uri dopoldne v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Nabrežje 20. septembra, 2-II. Elaborat za razpisano delo se lahko dobi proti plačilu Din 100.— v gradbenem uradu od srede 22. avgusta dalje med uradnimi urami.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 18. avgusta 1934.

Zupan in mestni načelnik:

Dr. Dinko Puc l. r.

Zahvala.

Ob prebriski izgubi naše nepozabne

MAGDE

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za številne izraze sožalja, za prekrasne vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini in pevcem za ganljive žalostinke.

Zahvalo smo dolžni tudi gg. zdravnikom in č. sestram usmiljenkam, ki so ji lajšali njeno veliko trpljenje in vsem, ki so jo spremlili do prenehanja groba.

6747

Zalujoče rodbine: PANCETOVA, MAENOVA, Ing. URANOVA

KONJSKA STRUNA „ŽIMA“

(Rosshaar)

Žimo za žimnice (madrace) najboljšje kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANCO JESE, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Vzorci franko!

Ustanovljeno 1768.

Cene nizke!

»TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska
Najnižje cene! cesta 4. Ceniki franko.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozikov, stolic, holerderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne.

ZAHVALA.

Vsem, ki so mi ob prebriski izgubi mojega srčno dobrega in ljubljenega očeta, gospoda

Antona Debeljaka

lajšali neizmerno bol, izrekam s tem svojo najpriscnejšo zahvalo. Osebito se zahvaljujem preč. duhovščini za spremstvo pri pogrebu, zdravniku dr. Merčunu za vso pozornost, ki jo je posvečal bolniku, Akcijski družbi za kemično industrijo za vso sopolmoč in častno soudeležbo na njegovi poslednji poti, vsem darovalcem prekrasnih vencev, šopkov in cvetja in slednjič vsem, ki so spremlili blagopokojnika na pokopališče, meni pa kakorkoli izrazili svoje sožalje in sočustvovanje.

Najlepša hvala vsem in za vse!

Škofja Loka, Ljubljana, dne 18. avgusta 1934.

6748

Zalujoči sin Vojteh

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so spremlili pokojnega gospoda

Čučka Antona

uradnika poštne direkcije v Ljubljani

na njegovi zadnji poti, izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujem vsem sosedom, ki so mi stali v zadnjih trenutkih požrtvovalno na strani, g. dr. Janežiču in č. župniku g. Barletu, dalje g. poštnemu direktorju dr. Janku Tavzesu in vsemu uradstvu za spremstvo in krasno cvetje, pevskemu zboru nižjih poštних uslužbencev in poštini godbi za sodelovanje.

Ljubljana, dne 19. avgusta 1934.

6752

Čuček Ivana,

soproga, in ostalo sorodstvo.

Na tisoče vagonov ricinovih tropin

porabijo za gnojenje svojih vinogradov, zelenjadnih vrtov in travnikov Francozi, ki jih poznamo zlasti kot dobre vinogradnike.

Zakaj bi mi zaostajali za njimi?

Mlete ricinove tropine s 5 % dušika

so izborni in obenem najcenejšje umetno gnojilo. Za jesensko gnojenje jih oddajamo, dokler traja zaloga, po izjemni ceni Din 40.— za 100 kg franko vreče franko tovarna v Ljubljani.

6733

Obrnite se zato nemudoma na tovarno olja

Hrovat & Komp., Ljubljana, Tyrševa ce. 1a/III.

PERJE

Kokoške, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čohano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.

Dobavljiva se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon št. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

OKLIC.

6726

V konkurzni zadevi GLAVNIK CELESTINE se bo vsled sklepa upniškega odbora v konkurzno maso spadajoče nepremičnine vl. št. 2153 d. o. Trnovsko predmestje, ki obstoje iz hiše št. 5 v Cerkevni ulici ter dvorišča oziroma vrta, prodalo na

prostovoljni javni dražbi,

ki se bo vršila dne 31. avgusta 1934 ob 10. uri v pisarni Ušlakarja Ivana, javnega notarja v Ljubljani, Kralja Petra trg. hiš. št. 3.

Vsak dražitelj mora pred dražbo položiti kot vadij 10% cenilne vrednosti v znesku 266.582 Din 30 p.

Vzključna cena je 177.722 Din.

Natančnejša pojasnila se dobe v pisarni upravnika konkurzne mase g. dr. Dinka Puce, odvetnika v Ljubljani ali v pisarni podpisane sodnega komisarja, kjer so na vpogled tudi dražbeni pogoji.

Ušlakar Ivan, javni notar kot sodni komisar.

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., ažuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezene monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj.

129

Dražba vinogradniškega posestva

11 in pol orala, donosen vinograd, sadonosnik, gozd, stanovanjska hiša na lepi razgledni točki, 2 vinskih vinov, v jeruzalemskem okraju, se vrši dne 24. avgusta t. l. ob pol 9. uri pri sreskem sodišču v Ormožu.

6732

Prodaja lesa, tramov, hlovov, drv.

Zač. državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani prodaja v skrajšanem roku potom pisane ofertalne licitacije iz svojih gozdov:

A. Kocvje ca 45.000 komad. tesanih tramov (ca 7000 m³); ca 4500 komad. jelovih hlovov (ca 2000 m³).

B. Straža pri Novem mestu: ca 8500 komad. tesanih tramov (ca 1500 m³).

C. Rogatec ca 700 m³ porabnega mehkega, ca 480 m³ porabnega bukovnega lesa in ca 7700 prn. drv (bukovih) — vse na panju.

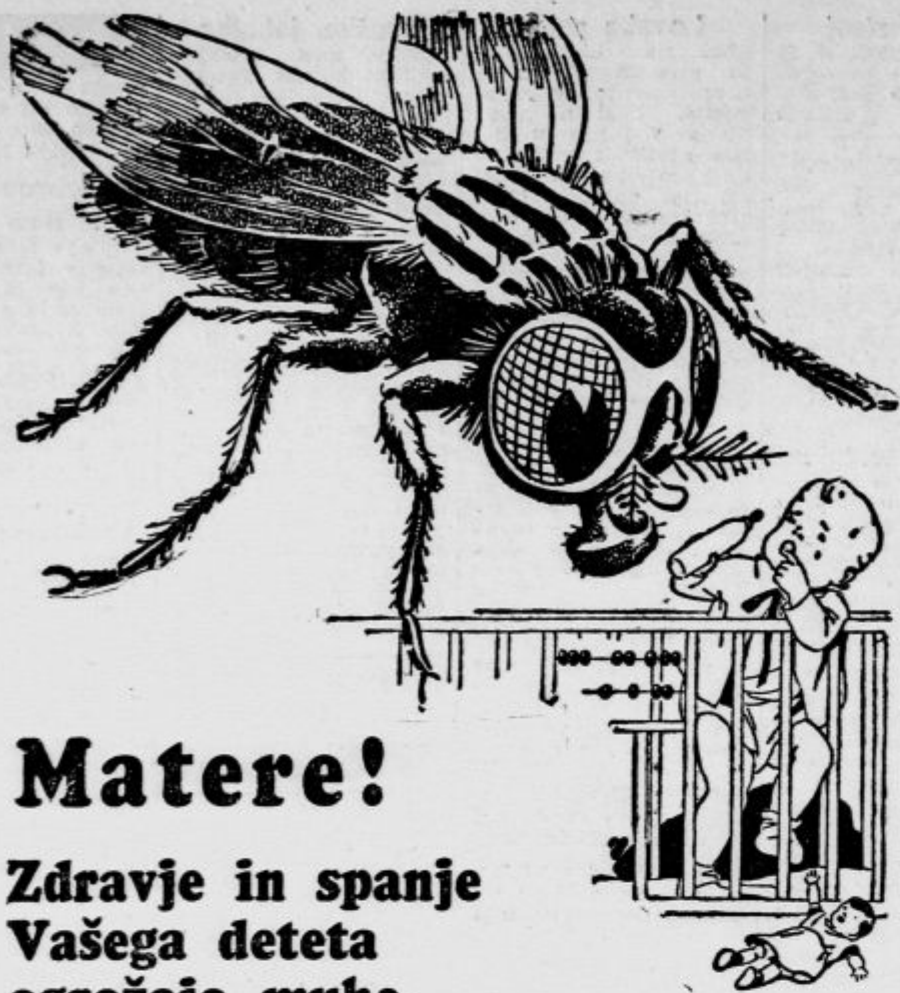
Natančni pogoji, razpisi in formulirji ponudb so na razpolago pri zač. državni upravi razlaščenih gozdov v Ljubljani, Stari trg 34 II. in pri šumskih upravah razlaščenih gozdov v Kocvju, odnosno Straži, odnosno Logu pri Rogatcu.

RIMSKETOPlice

Jugoslovenski Gastein

Od 1. septembra pavšalna kura (soba, hrana štirikrat dnevno, enkrat dnevno ena kopel, ena zdravniška pregledba in vse takse) za 10 dni za eno osebo 600 Din. Na željo pošljemo prospekt vsakemu takoj brezplačno.

6731

Matere!

Zdravje in spanje
Vašega deteta
ogrožajo muhe,

.... toda muhe zanesljivo uniči „FLIT“

Zahtevaj izrečno **FLIT**
samo v originalnih ročkah

Pazi: „FLIT“ sedaj prijetneje diši!

Jako nevarna je Vašemu detetu muha! Tiste, skratkino in tudi tabakulozo prenašajo muhe — čeprav nekateri mislijo, da muhe niso nevarne. »FLIT« je najboljšo sredstvo proti tej nevarnosti. Zahtevajte izrečno »FLIT«, ne zadovoljite se s cenejšimi imitacijami. »FLIT« ne škoduje dihalnim organom, ne maže obleka, niti posteljne otroške postelje. Zahtevajte rumeno ročko s črnim robom in s sliko vojaka.

»FLIT« je originalen samo v zaprtih ročkah.

DOBRO IN PRIJETNO SREDSTVO ZA ZDRAVLJENJE ŽELODCA IN ČREVESJA

za otroke in odrasle je prašek »Magna« purga, ker čisti brez bolečin, je prijetnega okusa, a obenem osvežuje in desinficira želodec in črevesje ter prepreča s tem težka obolenja. Ako zaužijete redno po vsaki jedi na konici noža v pol čašici vode prašek »Magna«, pospešuje to prebavo, odpravi odvisno želodčno kislinu, zoprn diš iz ust, draženje k kolcanju, vzpehanje in zgago. Pomaga tudi pri katarju želodca in črevesja, boleznih jeter, želodčnih krčih, hemoroidih in čirih v želodcu.

»Magna« prašek se dobiva v lekarnah. Zavojček Din 4.—.

Reg. S. br. 1178-32

Kompletna tvornica

nogavic in parna barvarnica v lastni zgradbi v Beogradu

se prodaja zaradi opustitve.

Kapaciteta 1500 tucata mesečno. Potreben kapital Din 500.000.—.

Vprašajte na: Farkić, Vrazova 33, Beograd.

ZA SPLIT PREVZAMEMO GLAVNO

zastopstvo

odn. komis. skladišče večjega trgovaškega ali industrijskega podjetja. Ponudbe na tvrdko »Atlantia«, Split, Poljana Kralja Tomislava 3. 6735

VENDAR
samo
SCHNEIDER
GLAZBILA

ker so najpopolnejša in najcenejša, pravijo tisoče in tisoče mojstrov.

Violine od 77.— do 148.—
Gitare od 44.— do 98.—
Mandoline od 22.— do 44.—
Harmonike od 15.— do 30.—

Havajske gitare,
klavirske harmonike,
saksofoni, trobije in td.
po najnižjih cenah.

NAJVEĆA DOMAĆA STROKOVNO
ODPRMA TVRDKA GLAZBILA
KRALJEVSKI OVORNI OSOAVITELJ

F. SCHNEIDER
PROIZVOD GLAZBI IN POTREBŠTINA
ZAGREB, Nikolićeva ul. 12/c
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Zoper izpa- danje las in prhljaj,

ne napravi mast-
nih las in ima pri-
jeten duš. Pripo-
roča se za vodno
in trajno ondula-
cijo.

Pétrole Hahn

Priporočajo ga mnogi zdravniki. Pro-
dajajo ga vse trgovine te stroka.
Zastopstvo: H. MAYER IN DRUG,
Zagreb. 154

AKO ŽELITE, DA BO VAŠ OTROK ZDRAV IN VESEL

dajte mu »Energine« za jačanje krvi, živ-
cev in teka. »Energine« krepi kri, jači
živce, dela apetit, pospešuje razvoj otro-
ka. Deci 3 krat na dan po malo žličico
okusnega »Energina«.

»ENERGINE« se dobiva v lekarnah v pol-
litarskih steklenicah. 1 steklenica Din 35.—
(Reg. S. br. 4787-32)

Preden se odločite za nakup

parketnih deščic

oglejte si zalogo prvovrstnega ma-
teriala pri tvrdki

JOS. R. PUH

LJUBLJANA
Gradaška ul. št. 22. Telefon št. 25-13.
Zahtevajte cenik! 6715

Wiener Messe

Dunajski velesejem

od 2.—8. septembra 1934

(v rotundi do 9. septembra)

Sejm za luksuzne predmete in predmete
za vsakdanjo potrebo. — Razstava pohi-
stva. — Mednarodna razstava radio-izdel-
kov. — Tekstilni sejm. — Oblečilni sejm.
— Pletenine. — Modna kuharstva.
— Domači tekstilni izdelki. — Mednarodna
razstava filma in kina. — Tehnični sejm.
— Sejm za stavbe in cestne zgradbe. —
Sejm izumiteljev. — Pisaniške potrebiš-
ne. — Zimskoportna razstava. — Živila.
— Specialne razstave Brazilije, Bulgarije,
Italije in Madžarske. — Poljedelska in su-
marska vzorčna razstava.
Nobenega vizuma pasa. S sejmako izkas-
nico in potnim listom prost prehod v Av-
strijo. Madžarski prehodni vizum dobite
proti izkazilu sejmске legitimacije na me-
ji. Znatni popusti na vozni na jugoslov-
ogrskih in avstrijskih železnicah, na Du-
navu, na Jadranskem morju in v zračnem
prometu. Pojasnila vseh vrst kakor tudi
sejmске izkaznice po 50 Din dobite pri

Wiener Messe A. G.

Wien VII.

In pri častnih zastopstvih v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Dunajska cesta št. 31;
Zveza za tujski promet v Sloveniji (Put-
nik), Tyrševa cesta 1; Zveza za tujski pro-
met v Sloveniji (Putnik), Podružnica: ho-
tel Miklič, vis-a-vis glavnega kolodvora. 6776

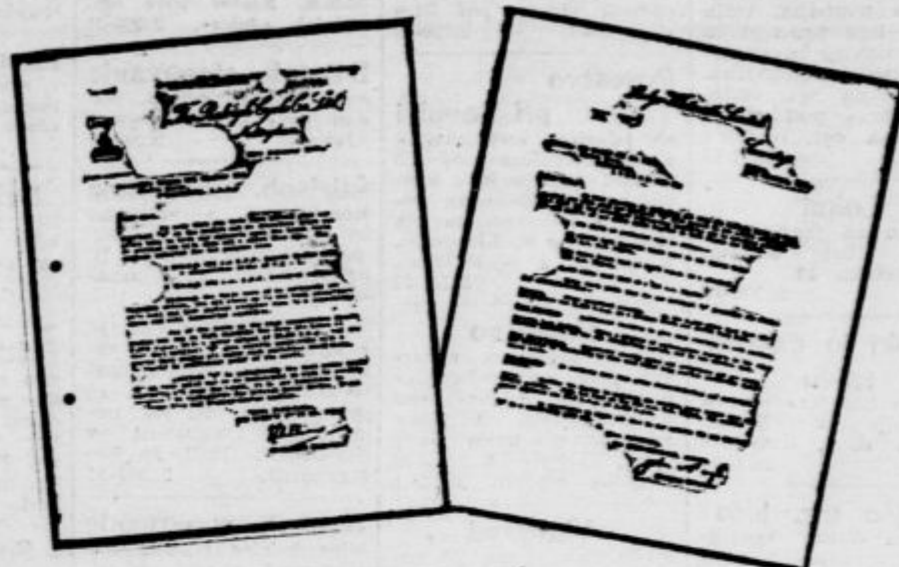
INSERIRAJTE V „JUTRU“

Preden smo pričeli s pro-
dajo našega novega

Mobiloil „D“

smo ga dali na praktično pre-
izkušnjo tvornicam motornih
vozil.

EVO, kaj so nam potem pisali:

Prevod:

THE RALEIGH CYCLE CO Ltd: ... Mobiloil »D« je brez vsake
sumnje najboljšo motorno olje, kakršnega smo le kdaj preizkušali.
Namen imamo, da bomo priporočali izključno Mobiloil »D«.

RUDGE WITHWORTH Ltd: ... da so poskusi z našim novim Mo-
biloil »D« uspeli na naše popolno zadovoljstvo, da ima to olje po-
sebno sposobnost mazanja in da v vsakem pogledu popolnoma
ustreza mazanju vseh tipov naših motorjev poleti in pozimi.

TO SO DEJSTVA, KI GOVORE SAMA ZA SEBE ...

Fotografije originalnih dopisov lahko vsakdo vidi v našem uradu.
Poleg v preteklem oglašju objavljenih pisem, ki smo jih prejeli od
Triumph Co. Ltd. J. A. P., B. S. A. smo prejeli še od nekaterih
drugih tvornic podobna pisma, polna hvale. Naprošeni smo pa za-
radi različnih ozir, da jih ne objavimo. 6659

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1934

začne 26. avgusta

33 1/2% popusta v vožnji na nemških železnicah

Vsa pojasmila daje

183

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA

Tel. 27-62.

Tyrševa cesta 33.

Tel. 27-62.

ali ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA, BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 33.

TRGOVCI SO NAM VZGLED

Kako se da brez škode za napredek štediti. Reklama na stenskih in drugih
tiskovinah izginja, ker nima stika z občinstvom. »Jutrovi« oglašji pa so od
čitateljev naročeni in kupljeni in so zato stalna in najboljša vez med trgovcem
in odjemalcem.

Zahtevajte to
neprimerljivo
gumo!

GOOD YEAR
130-110-13

REMINGTON

prva in največja tvornica pisalnih strojev na svetu

je dala na trg nove, dovršene modele pisarniških in potnih pisalnih strojev. V zalogi imamo 15 raznih
modelov, od katerih poudarjamo:

NOISELESS STANDARD

MOD. 10, POPOLNOMA NESLIŠEN

NOISELESS PORTABLE

NESLIŠEN, ZA DOM, URAD IN POTOVANJE

REMINGTON STANDARD

MOD. 16, MOČAN PISAR. STROJ Z 92 ZNAKI

REMINGTON RAND 1

NAPOL NESLIŠEN, ZADNJA IZDAJA
TOVARNE

REMINGTON PORTABLE

MOD. 5, NAJNOVEJŠI, ELEGANTNI MODEL
S TABULATORJEM IN VSEMI NAPRAVAMI
KOT PRI VELIKEM PISARNISKEM STROJU

REMINGTON JUNIOR

PREPROSTEJŠI IN CENEN, MOČAN PISALNI
STROJ

Ako potrebujete pisalni ali računski stroj, je v vašo lastno korist, da zahtevate neobvezno ponudbo
in predvedbo naših modelov. Prodajamo tudi na obroke po ugodnih mesečnih pogojih.

Generalno zastopstvo Remington tovarne „Matador“, vl. A. Benčić
Zagreb, Illica 5, telefon 40-09 6605

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrovi«
mah oglašnik.

VATO

v tablah in za odeje.
Preden krijete svojo
potrebo, zahtevajte
moje vzorce in cenik!

ARBEITER

Maribor 29

IGN. VOK

LJUBLJANA
Tavčarjeva ulica
Podružnice:
Kranj, Novo mesto in
Celje.

Dokazano je in potrjeno po naših zdravniških in zdravstvenih zavodih, da

„FITONIN“ CELI ZANESLJIVO IN NAGLO

tudi

KRONIČNE RANE.

Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici Din 50.—. Poučno knjižico št. 14 pošlje brezplačno »FITONIN«, družba z o. z., Zagreb I-78.

(Reg. pod Sp. štev. 1281 od 28. VII. 1933.)

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.